

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Matayo ayöru

Zutu 'ba Yësu

¹ Nenye zutu 'ba Yësu Korisito kozo 'ba Dawidi,
kozo 'ba Abarayama.

² Abarayama ra o'jo Yisika,
Yisika ra o'jo Yakoba,
Yakoba ra o'jo Yuda, öndu nĩ ëti.

³ Yuda ra o'jo Pereze Zera aba,
ma zë ra Tamara,
Pereze ra o'jo Ezerona,
Ezerona ra o'jo Rama,

⁴ Rama ra o'jo Aminadaba,
Aminadaba ra o'jo Nasona,
Nasona ra o'jo Salamono,

⁵ Salamono ra o'jo Bowoza,
ma mo ra Raba.

Bawoza ra o'jo Obede,
ma mo ra Ruta.
Obede ra o'jo Jese.

⁶ Jese ra o'jo Dawidi vo damöku.

Dawidi ra o'jo Solomono
ma mo ra lu'bë pëti Uriya.

⁷ Solomono ra o'jo Rebama,
Rebama ra o'jo Abiya,
Abiya ra o'jo Asa.

⁸ Asa ra o'jo Yesopata,
Yesopata ra o'jo Yorama,

Yorama ra o'jo Uziya.

⁹ Uziya ra o'jo Yotama,

Yotama ra o'jo Aza,

Aza ra o'jo Ezikiya.

¹⁰ Ezikiya ra o'jo Manase,

Manase ra o'jo Amona,

Amona ra o'jo Yosiya.

¹¹ Yosiya ra o'jo Yekoniya zë 'dö

öndu nî ëtî kadra 'ba kîrî vîdî tî'bë Babalöni.

¹² Tapëti kîrî vîdî tî'bë Babalöni ne.

Yekoniya ra o'jo Salatele,

Salatele ra o'jo Zerobabele,

¹³ Zerobabele ra o'jo Abiyuda,

Abiyuda ra o'jo Elikima,

Elikima ra o'jo Azora,

¹⁴ Azora ra o'jo Zadoka,

Zadoka ra o'jo Akimo,

Akimo ra o'jo Eliyuda,

¹⁵ Eliyuda ra o'jo Elizara,

Elizara ra o'jo Matana,

Matana ra o'jo Yakoba,

¹⁶ Yakoba ra o'jo Yosepa

kora 'ba Mariya ma 'ba

Yësu ma ako'jo Korisito ne.

¹⁷ Here kozo ëdî kazi Abarayama zi Dawidi
'butë dōmosowɔ, ëdî kazi Dawidi ma i'bënnî mî
Babalöni 'butë dōmosowɔ le mî ko'jo 'ba Korisito.

Ko'jo Yësu

¹⁸ Nenyë hala kö'du ko'jo 'ba Yësu Korisito.
Alivö ma mo zi koze zi Yosepa, mora gba adrɔ'bo

rě nnĩ dē mo ayɔlɔ rě nnĩ mo ɔmɔ ku kyigo 'ba Lawo Kōlō Laka aba. ¹⁹ Mora kora 'bomo Yosepa vo kō'du laka ko'do mo omba dē zi gburu mo komo vīdī kayo. Mo asōsu gbɔ zi kinga mo liwo. ²⁰ Mora mati mo ēdī kō'du ne sōsu mo here ne, malayika 'ba Yere ayada rě nĩ zi mo tēmī wīrī, iya henye, “Yosepa Kozo 'ba Dawidi, ere dē ta bi Mariya kīrī zi yī na mbara 'bēyī, ga kō'du wisi mī mo ne Lawo Kōlō Laka ra i'dī mo ɔmɔ. ²¹ Mo ako'jo na wisi kora akako'jo ru mo Yēsu ga kō'du mo ra akakonyi vīdī 'bēnī 'e tēmī kō'du kyēnyē 'bēzē.”

²² Kō'du ne biya o'do rě nĩ zi tēdī kaa Wīrī i'dī me'do mo ku kyere zi nēbī, iya henye, ²³ Wu'jē maako gba na wu'jē ngulu ako'jo wisi kora akako'jo ru mo Imanowe,le, mī me'do ne iya henye, “Wīrī ēdī ze aba.”

²⁴ Mora Yosepa ongo here oze Mariya gbɔ kaa malayika 'ba Wīrī iya zi mo. ²⁵ Mati gba zē īrī dē nnĩ dē Mariya aba mo o'jo wisi ēnī ne na kora, mora mo i'dī ru mo gbɔ Yēsu.

2

Tayi 'ba vo yɔlɔ me'do'e

¹ O'jo Yēsu ku Beteleme mī dakanjo 'ba Yudiya mī kadra 'ba Heroda vo damōku. Mora vo me'do yɔlɔ maako'e ayinnī ta humirē ɔkonnī Yerusalema. ² Zē ako'jonnī henye, “Wisi ma o'jo kinye na yere 'ba Yuda'e ne, mo ēdī kila? Dongo kyēlu ɔmo ma ayi ta humirē ne dayi ze zi mo yeto.” ³ Mati Heroda owo kō'du ne here, mī mo ēnyī umbē gbɔ mora vīdī 'ba Yerusalema maako'e mī zē umbē kpa. ⁴ Mora mo ako'jo vo da

karasa'e 'dö vo komoyandi 'ba kö'du kida'e gbo ti'de mayinnĩ zi nĩ, mora mo ako'jo hẽ zẽ, mo iya henye, “Kodo here, Korisito ne ako'jo kila?”

⁵ Zẽ aya'bannĩ da me'do iyannĩ henye, “Ako'jo Korisito ne mĩ Beteleme mĩ dakaño 'ba Yudiya, ga kö'du nẽbĩ maako ayöru kö'du ne ku kyere iya henye,

⁶ ‘Mĩ, Beteleme, mĩ dakaño 'ba Yudiya, anza dẽ tisiwa aba mĩ yere'e 'ba Yuda ne. Vidi ma kyedre atasi ndö tẽmĩ 'e mora mo akagaga vidi 'bama 'ba Yiserele.’ ”

⁷ Mora Heroda ako'jo vo kö'du yolo ne'e gbo liwo tayinnĩ zi nĩ mo ako'jo kadra 'ba tasi 'ba kyëlu nani kazi zẽ. ⁸ Mora mo utu zẽ gbo Beteleme kö'du kira nenyẽ'e aba, “İ'bẽ oma'e bi liya na laka kö'du wisi ne, ẽzẽ i'ja'e mo ku ayi iya'e kö'du mo zi ma, ti'bẽ kpa mo yeto.”

⁹ Mati zẽ owonnĩ me'do kiya 'ba Heroda ne ku zẽ ẽnyinnĩ gbo ti'bẽ. Zẽ ongønnĩ te kyëlu ma zẽ ongønnĩ ta humirẽ ne. Kyëlu ne alaga nduwẽ dagba zi zẽ le i'bẽ owo ga bi ma wisi Yẽsu ẽdi do mo ne. ¹⁰ Mati zẽ ongønnĩ ku here ne, zẽ gbo mĩ kyeyĩ kyedre aba. ¹¹ Zẽ ödunnĩ gbo i'bẽ i'jannĩ wisi ne ẽdi loko ani 'dö ma mo aba. Mora zẽ alimannĩ gbo akaño zi mo yeto. Zẽ upönnĩ ha anboro 'bennĩ i'dinnĩ waki'di 'bennĩ gbo zi Yẽsu. Waki'di mora dahabo, wa kyẽzi ngutru, owo teme maako ako'jonnĩ ru mo “murẽ.”

¹² Wiri ayada zi zẽ tẽmĩ wiri, ma'bannĩ dekpe hulëhu ta da Heroda. Mora zẽ a'ba i'bennĩ gbo dakaño 'bennĩ ta gëri mënzẽ maako.

Taho mĩ Ezipeto

¹³ Mati zē i'bēnni ku, malayika 'ba Yere alaya zi mo tēmī wīri iya henye, “Heroda omba zi wisi ne kofo. Ēnyī oba wisi ne 'dō ma mo aba aho i'bē Ezipeto. Alima ani le ma kiya zi yī a'ba.”

¹⁴ Yosepa ēnyī gbo mī yōndo nani, oba wisi ne ma mo aba aho gbo mī Ezipeto. ¹⁵ Zē i'bē alimanni Ezipeto ani le mī kadra 'ba koli 'ba Heroda.

Lima 'bēzē ani ne ēdī ku kaa kō'du 'ba Wīri iya zi nēbī iya henye, “Ma kō'jo wisi ama ku ta Ezipeto.”

Kofo 'ba gisi kora mī Beteleme

¹⁶ Mati Heroda ayolo ku vo kō'du yolo ne'e andēndēnni, nī ku, mī mo ēnyī ata gbo. Mo utu vo kanya 'bēnniye gbo tī'bēnni mī dakaŋo ti'de 'ba Beteleme gisi kora kofo a'ba ti'de vo haliŋo aba. Zē ma okōnni dē gba kōo rīyō, ga kō'du kadra ma vo kō'du yolo ne'e ayadanni zi mo. ¹⁷ Kō'du ne o'do rē nī tīnyō kaa nēbī Yeremaya iya henye,

¹⁸ “Kpōro kudu ēdī mī Rama,
kpōro 'ba kudu 'e 'dō kuyē aba,
Rayile ra ēdī kudu ga kō'du gisi ēniye.
Zē olinni ku ti'de mo omba
dē zi vidī maako yata nī ta bi kudu.”

Ta'ba mī Ezipeto

¹⁹ Tapēti koli 'ba Heroda, malayika 'ba Yere alaya tēmī wīri zi Yosepa mī Ezipeto iya zi mo henye, ²⁰ “Ēnyī, oba wisi ne ma mo aba, i'bē hulēhu mī dakaŋo 'ba Yiserele, ga kō'du zē ma i'di rē nni zi wisi ne kofo, olinni ku.”

²¹ Here Yosepa ënyĩ oba wisi ne ma mo aba i'bě gbo hulëhu mĩ Yiserele. ²² Mora here, mati Yosepa owo Arakerosi iri pëti 'bu nĩ Heroda ku na yere 'ba Yudiya, mo na tere zi ti'bě ani. Ayandi mo tëmĩ wĩrĩ, here mo mĩ'bě gbo mĩ dakaŋo 'ba Galilaya. ²³ Mora o'do liŋo ënĩ gbo mĩ gawo 'ba Nazereta. Here kō'du ma nēbiye iyannĩ ne ayi ku tĩnyō. “Akako'jo mo vidi 'ba Nazereta.”

3

Yowani Bapatisi

¹ Mĩ kadra nani 'e Yowani Bapatisi ayi da lipi 'ba Yudiya. Ayeto kō'du yëti, ² iya henye, “Oto'e de 'e tëmĩ kō'du kyënyë ko'do 'be'e ga kō'du damōku 'ba Wiri ëdi ku kara.” ³ Yowani ra Yisaya nēbi 'ba Wiri iya me'do ku kyere, ga kō'du mo iya henye,

“Here vidi maako ëdi mbere mĩ da lipi iya henye, ako'jo 'e gëri zi Yere. Adoro'e gëri mbiyi zi mo.”

⁴ Bongo 'ba Yowani o'do tëmĩ yovu 'ba jemele. Mo ida ko'di wana ra götō nĩ na gasi. Wakonyo 'bomo ra wōmĩ yazi 'ba woro aba. ⁵ Vidi olo i'bënni zi mo mĩ Yerusalema, tëmĩ daliŋo 'ba Yudiya ti'de kpa tëmĩ liŋo ma kara kara ha ranga 'ba Yeredene ne. ⁶ Zë odro hë nni ga kō'du kyënyë 'bënni mo a bapatisi zë gbo mĩ ranga 'ba Yeredene.

⁷ Mati Yowani ongo vidi ma ako'jo ru zë Farasiye ne, 'dō Sadeke ma kayo ne ëti tayinni zi nĩ zë bapatisi, mo iya zi zë henye, “E gisi 'ba wiri ne'e, eyi ra o'ba 'e zi taho kazi riti ma ëdi

tayi de 'e ne? ⁸ O'do'e wa ma akayada oto'e de 'e ku tëmī kō'du kyēnyē 'be'e. ⁹ Asösu 'e dē henye, ataho'e kazi riti ma Wiri omba kutu ne kiya mo aba henye, Abarayama ne zutu 'be'e ra. Mayada zi ye Wiri akiri yitō nenye'e a ko'do na kozo zi Abarayama. ¹⁰ Logo edi ku nzo zi kaga ma ana logo dē ne kiga mo akaṇo ku'du mo mi wa'do.”

¹¹ “Mēdi 'bama bapatisi ko'do nje de 'e toto wini aba zi yada oto'e de 'e ku. Vidi ma atayi ta peti ma ne, akabapatisi 'e Lawo Kölö Laka wa'do aba. Mo mbiri kyedre ta da ma mēdi le kamoka 'ba ndi mo mo'bo dē kinjē. Mo aki'di bapatisi de 'e Lawo Kölö Laka 'dō wa'do aba. ¹² Mo edi sēri eni aba zi kahi nyenyo. Mo akakyito kōru ma laka mora aki'di nyenyo eni gbo mi lo'bi, mo ako'bo turu mo yaga mi wa'do ma kazi tōlu ne.”

Bapatisi 'ba Yēsu

¹³ Yēsu ayi tëmī Galilaya oko ha ranga 'ba Yeredene zi Yowani ni bapatisi. ¹⁴ Yowani omba yata mo iya henye, “Ayi zi ma kaa ma ra ma ti'bē zi yi ko'do bapatisi da ma?” ¹⁵ Yēsu aya'ba do mo iya henye, “I'di mēdi tiko here, ga kō'du zi rē ni ko'do kaa komba 'ba Wiri ma laka here.” Mora Yowani elēzē gbo go mo. ¹⁶ Mati i'di bapatisi ku da Yēsu, mo edi ku tasi yaga tëmī wini, komoriyē ayēhu rē ni zi mo. Mo ongo Lawo Kölö Laka 'ba Wiri edi tayi akaṇo dē ni ta komoriyē kaa atu'bu here. ¹⁷ Kporo aa ta komoriyē iya henye, “Yi ra na Wisi 'bama mowo yi ku pe. Ma mi kyēyi kyedre aba ga kō'du 'bēyi.”

4

Yonzɔ 'ba Yēsu

¹ Mora Lawo Kölö Laka ika Yēsu gbɔ möku da lipi zi Satani mo yonzɔ. ² Mati mo oro hē nī ku kadra 'butēsowɔ 'dö yondɔ aba kazi wakonyo maako, mo ēdi ku na o'bo. ³ Mora Satani ayi gbɔ zi mo iya henye, “Ēzē ēdi na wisi 'ba Wirī ame'do zi ři'di ne'e mofɔ rē nnī zi yī na mangɔlɔ'bo.”

⁴ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ayöru ku mī buku 'ba Wirī iya henye, vīdi alima dē nje ra, wakonyo toto kö'du ma ēdi tasi ta ha Wirī.”

⁵ Mora Satani ika Yēsu le ti'bē mī Yerusalema gawo laka, ēnyī i'di mo ku le da tolo yēkēlu 'ba Wirī. ⁶ Mo iya zi mo henye, “Ēzē ēdi na Wisi 'ba Wirī umē rē yī akaŋo ga kö'du ayöru ku mī buku 'ba Wirī iya henye, mo aki'di me'do zi malayika ēniye ga kö'du 'bēyi zi zē kako yī kazi otra ndi yī ra ři'di.” ⁷ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ayöru ku iya henye, ayonzɔ Yere Wirī 'bēyi dē.”

⁸ Mora Satani ika mo löhu da döku ma konda riyē mora ayada damöku 'dö teme mo aba ti'de zi mo, ⁹ iya henye, “Wa ne ti'de maki'di zi yī ēzē alɔdrɔ ku akaŋo ma yeto.” ¹⁰ Yēsu aya'ba dɔ mo zi mo iya henye, “Ehe yaga tara ma Satani. Ga kö'du ayöru iya henye, ‘Nje Yere Wirī 'bēyi amötu.’” ¹¹ Satani ila mo gbɔ mora malayika ayinnī akonyinnī mo gbɔ.

Lɔɔ ko'dɔ 'ba Yēsu

¹² Mati Yēsu owo i'di Yowani ku mī kamba, mo ēnyī i'bē gbɔ Galilaya. ¹³ Mo alima dē Nazereta ēnyī i'bē mī Kaparanamo, gawo ha föfö 'ba Galilaya mī dakaŋo 'ba Zebolona 'dö Napatali

aba. ¹⁴ O'do rē nī ku kaa Yisaya nēbī 'ba Wīrī iya ne here. Mo iya henye,

¹⁵ “Tu'dē maako'e mī dakaŋo 'ba Zebolona 'dō Napatali aba,

'dō vīdī ma ha gērī 'ba fōfō kyedre kayo ha ranga 'ba Yeredene vīdī 'ba Galilaya dakaŋo 'ba vo leze'e,

¹⁶ zē vīdī ma ēdī alimannī mī mandōlu 'ba koli ne.”

¹⁷ Mī kadra nani, Yēsu ayeto kō'du kise 'bēnī yētī zi vīdī, iya henye, “Oto'e de 'e tēmī kō'du kyēnyē 'be'e ga kō'du damōku 'ba Wīrī ēdī ku kara.”

Yēsu ako'jo kora vo kyenze kīrīye sowo

¹⁸ Mati Yēsu ēdī alasi ta da gōtī 'ba fōfō 'ba Galilaya, mo i'ja ōndu vo kyenze kīrīye rīyō Simona ma ako'jo Petero ōndu nī Anderiya aba. Ēdinnī kyenze kīrī tēmī fōfō ōndu aba. ¹⁹ Yēsu iya zi zē henye, “Ayiye zi ma, ma kayandiye zi vīdī kika mo zi Wīrī.” ²⁰ Here kandi ila ōndu 'bēnnī ne, i'bēnnī gbō mo aba.

²¹ Mo i'bē nduwē dagba i'ja ōndu ma kyamo'e rīyō, Yemisi nī Yowani aba gisi 'ba Zebedeyo zē ēdinnī mī tōŋbō ēnnī 'bu nnī Zebedeyo ētī ōndu ēnnī ko'jo mo nzo. Yēsu ako'jo zē. ²² Mora kandi zē ilannī tōŋbō ne 'bu nnī aba, ēnyī i'bēnnī gbō mo aba.

Yēsu ayandi kō'du vīdī ko'jo aba

²³ Yēsu ēnyī alasi biya tēmī Galilaya, kō'du yandi aba mī bi 'ba mōtu'e yōyō yōyō laka 'ba damōku 'ba Wīrī aba, zi vīdī ma ēdinnī dakyīnē 'ba koo ma 'beri'beri rakoo ko'jo aba. ²⁴ Kō'du yōyō ga kō'du mo apere rē nī biya tēmī dakaŋo

'ba Siriya, mora here, vidi ikanni zi mo zë ma na rakoo riti aba temi kyinë 'ba dakoo ne'e biya, vidi maako'e ndi keje aba Yësu ako'jo zë biya. ²⁵ Vidi kayo alö'bönni ga ndi mo temi Galilaya a'ba Gawo 'Butë, temi Yerusalema, Yudiya dakaño kapa 'ba Yeredene ma aga mo.

5

Kö'du kise 'ba Yësu da doku

Vo rakyenyiye ra

¹ Mati Yësu ongo vidi kayo ne'e, mo ënyï i'bë ëkyï da doku mora alima gbo akaño. Vo lö'bö 'bomo'e atoto rë nni kpo ro mo, ² mo ayeto gbo zë yandi iya henye,

³ Vo rakyenyiye ra vidi wiri lumë aba, ga kö'du damöku 'ba Wiri 'bëzë ra.

⁴ Vo rakyenyiye ra vidi ma kudu aba, ga kö'du akayëyi zë.

⁵ Vo rakyenyiye ra vidi ma dakumbë aba, ga kö'du akirinni drivu 'ba dakaño.

⁶ Vo rakyenyiye ra vidi ma na o'bo a'ba kodro aba tinyö,
ga kö'du zë atovonni.

⁷ Vo rakyenyiye ra vidi ma mikyëyi aba, ga kö'du zë aki'janni mikyëyi.

⁸ Vo rakyenyiye ra vidi ma di'di zë nbala, ga kö'du zë akongonni Wiri.

⁹ Vo rakyenyiye ra vidi ma vo wayata, ga kö'du akako'jo zë na gisi 'ba Wiri.

¹⁰ Vo rakyenyiye ra vidi ma ayaza zë ga kö'du tinyö 'bëzë,
ga kö'du damöku 'ba Wiri 'bëzë ra.

¹¹ Vo rakyenyiye ra vīdī ma alidiye, ayaza'e, o'do'e na kyēnyē dakyīnē kō'du 'ba Satani yada mo na ndōndō ru'e aba ga kō'du 'e vo ga ndī ma. ¹² Ēdiye rakyenyi aba ga kō'du biriti kyedre ēdī na sesi asesi zi biye komoriyē. Nenyē ēdī hala nēbī ma alimannī dagba kazi komo'e ayaza zē.

Yō'do bikanyi aba

¹³ 'E kaa yō'do zi vīdī kōndu 'ba dakaṇo ne biya. Mora ēzē yō'do ayaṇa yoko nī ku, ata'ba akayoko hala? Anza kpe na laka, here aku'du yaga mōku mora vīdī akutunnī dō mo ta bi lasi. ¹⁴ 'E kaa bikanyi 'ba damōku ne biya. Gawo ma uvō da lutu oho rē nī dē. ¹⁵ Vīdī maako owi lamba dē mora kī'dī mo hu siko, ta go mo mo i'dī da wa tōrō 'ba lamba, i'dī bikanyi gbō zi vīdī 'ba mī loko ne biya. ¹⁶ Tēmī gērī kōlō ne, bikanyi 'be'e ma yanyi ga bi dagba komo vīdī, here ne zi zē kongō kō'du laka ma o'do 'e zi yeto 'bu komoriyē.

Kō'du yandi 'ba kō'du kī'dī

¹⁷ Asōsu 'e dē henye ere, mayi ne zi kō'du kī'dī 'ba Mosa ne koba mo 'de, a'ba kō'du yandi 'ba nēbiye. Mayi dē zi zē koba mo 'de, mayi zi kō'du yandi 'bēzē ne kinde mo. ¹⁸ Miya kō'du tīnyō ra ze'e, dakaṇo komoriyē aba alaya dekpe, mora gbī le nje i'jō kō'du kī'dī ma tisi wa aba ōlu dē. Kō'du kī'dī akinde rē nī. ¹⁹ Here ēzē vīdī ma owo gbī dē le nje kō'du ma tisi wa ne a'ba okannī 'e yandi mo zi ko'do kpa here, atēdī nje tisiwa aba mī damōku 'ba Wīrī. Ta gērī ma kyamo, vīdī ma owo kō'du kī'dī a'ba ayandi oka 'e zi ko'do mo kpa here, akatēdī na kyedre mī damōku 'ba Wīrī. ²⁰ Mayada zi ye, henye ere, akato'bo 'e tōdu

damöku 'ba Wiri nje ezë edi 'e koma aba kyo ta da vo kö'du ki'di 'ba vo komoyandiye nni Farasi eti temi wa ma Wiri omba zi ko'do mo.

Kö'du yandi ga kö'du 'ba kamo

²¹ Owo 'e henye, ayada zi vidi kyere naniye, “Ofo vidi de. Ezë vidi ma ofo vidi ku, aki'ja riti.”

²² Mora yaanya aba mayada zi ye, vidi ma na kamo öndu ni aba akika mo bi 'ba riti. Mo ma ako'jo öndu ni iya henye, “Yi wayawa ra,” akika mo komo vurë ma kyedre 'ba Yuda'e. Mo ma iya zi öndu ni, “Yi vo lökyi,” aku'du mo mi wa'do 'ba gehena ma ölu de. ²³ Here ezë omba ku zi waki'di 'beyi ki'di zi Wiri da karasa asösu öndu yi edi kö'du aba re yi, ²⁴ ila waki'di 'beyi ne ani komo bi 'ba wakumu, i'bë inde kö'du ne yaga temi kut'e öndu yi aba, mora a'ba 'da waki'di 'beyi ne ki'di mo zi Wiri. ²⁵ Ezë vidi maako asusu yi mi geri 'ba kö'du ki'di, oba yi bi 'ba vurë, inde 'e kö'du ne mo aba ezë ndi kadra gba kazi toko bi 'ba vurë. Ezë edi 'e ku ani, mo aki'di yi zi vo vurë kikyë mora mo akidra yi zi turu da köndu mora aki'di yi gbo mi kamba. ²⁶ Mayada zi yi akalima ani le ezë opi ndundu kahi 'ba kö'du litë 'beyi ne ku.

Kö'du yada ga kö'du 'ba ndoro

²⁷ Owo 'e ku iya henye, “O'do ndoro de.”

²⁸ Mora yaanya aba ne mayada zi ye, bi 'ba wakumu zi Wiri, vidi ma ongo bi da mbara maako omba mo zi tedi zi ni, o'do ndoro ku mo aba mi di'di ni. ²⁹ Mora here, ezë komo yi ma tiri o'do yi zi kö'du kyënyë ko'do, oba yaga u'du möku. Edi na laka zi, kya 'ba re yi koba 'de yaga

ta da yī ku'du biya ida rē yī aba mī gehena. ³⁰ Ēzē kala yī ma tiri o'do yī zi kō'du kyēnyē ko'do ikye u'du mōku. Ēdī na laka zi kya 'ba rē yī ma kōlō koba mo 'de ta da ida rē yī biya zi tī'bē mī gehena ma ölu dē.

³¹ Iya kpa henye, “Vidi mati ayēyī mbara 'bēnī mī'dī zi mo waraga 'ba rakinga.” ³² Yaanya aba ne mayada zi ye henye, ēzē kora ma inga mbara 'bēnī ga kō'du ma 'beri anza ndoro dē, ēzē mbara ne i'bē oze kora maako, mo o'do ndoro ku. Kora ma oze mo ne o'do ndoro kpa ku.

Kō'du yandi ga kō'du 'ba lömu

³³ Owo 'e kpa henye ayada zi vidi ma alagannī kyere ne'e henye, apere mī lömu 'bēyī dē, o'do wa ma o'do lömu mo ne zi Yere zi ko'do. ³⁴ Mora mayada zi ye o'do 'e lömu maako dē komoriyē aba ga kō'du bi lima 'ba Wirī. ³⁵ Alömu rē yī dē dakaŋo aba, ga kō'du bi ndī kutu 'bomo ra. Alömu rē yī dē Yerusalema aba ga kō'du gawo kyedre 'ba Wirī ra. ³⁶ Alömu dē dē yī aba ga kō'du ɔ'bo dē zi yēvu ma kōlō ko'do na kanyi mandere na kōndu. ³⁷ Iya nje henye, “Ɔo mandere e'e. Wa ma iya 'e 'beri ne ayi kazi Satani.”

Kō'du yandi ga kō'du 'ba dasolo

³⁸ Owo'e ku iya henye, komo, komo aba, yingo ha, yingo ha aba. ³⁹ Yaanya aba miya zi ye henye, “Aya'ba da kō'du kyēnyē dē zi vidi ma o'do kō'du kyēnyē zi yī. ⁴⁰ Ēzē vidi maako isa lo'bo yī ma datiri, mo misa lo'bo yī ma da gali kpa.” ⁴¹ Ēzē vidi maako iri yī na wehe zi wa 'bēnī kumbē, wiri kōlō, injē wiri riyō. ⁴² Ēzē vidi maako ako'jo

wa kazi yī, i'dī zi mo. Ēzē vīdī maako omba wa koba kazi yī dero, i'dī zi mo.

O'do lovo vo wehe oka yiye

⁴³ Owo 'e iya henye, “O'do lovo oka yī 'e biya. Mora oyi vo wehe 'bēyī 'e.” ⁴⁴ Yaanya aba mayada zi ye, o'do lovo vo wehe 'bēyīye amōtu ga kō'du zē ma o'dōnnī yī na kyēnyē. ⁴⁵ Zi yada 'e tēdī na gisi 'ba 'bu ma komorīyē, ga kō'du mo i'dī kadra ēnī zi bi yanyi da vīdī kyēnyē 'e 'dō ma laka ētī, i'dī mīrē zi zē ma o'dōnnī kō'du laka kpa zi zē ma o'dōnnī kō'du kyēnyē. ⁴⁶ Hala Wīrī akī'dī biriti zi yī ēzē o'do nje lovo vīdī ma o'do nnī lovo yī? Vīdī 'ba 'be'bele kō'du 'e o'dōnnī kpa here. ⁴⁷ Ēzē ame'do nje zi aboka yiye, here ne o'do ku ndra ta da vīdī ma ayolo Wīrī dē ne. ⁴⁸ Ēdī na laka ta ga kadra biya kaa 'bu yī 'ba komorīyē.

6

Wakī'dī zi vo leri

¹ Andiye re 'e laka o'do'e kō'du laka 'be'e dē komo vīdī zi kongō mo, ēzē o'do'e ku here, i'ja'e wa ma kōlō maako dē kazi 'bu'e ma komorīyē. ² Ēzē yī maako ēdī kī'dī wa zi vo leri, iya kō'du mo dē zi vīdī maako kaa vo komo kandiye ēdinnī ko'do mo mī bi 'ba mōtu'e, a'ba da gērī zi vīdī koronnī. Na laka miya zi ye biriti 'bēzē ku nje here. ³ Ēzē ēdī wakī'dī zi vo leri, i'dī vīdī ma kara rē yī ne ma yolo dē. ⁴ I'dī toto liwo. Ēzē 'bu Wīrī i'ja wa ma o'do ku liwo ne mo akī'dī biriti mo zi yī.

Mōtu ko'do

⁵ Ēzē ēdiye amōtu anza'e dē kaa vo komo kandiye, kō'du zē o'donnī loṽo tɔɔ mōtu kō'do aba mī bi 'ba mōtu'e ta da gērī zi vīdī nnī kongɔ. Mayada zi ye, tīnyō biriti 'bēzē ɔ mo ra ku nje ne. ⁶ Ēzē omba mōtu ōdu kutu yī aba loko 'bēyī isi haloko gē yī a mōtu zi 'Bu yī, zi Wīrī mati ongo ɔ mo dē ne. Wa mati o'do'e ku liwo ne, 'Bu'e akī'dī biriti mo zi ye. ⁷ Ēzē ēdiye ku amōtu adele'e mī me'do dē kaa vīdī ma ayɔlo Wīrī dē, ga kō'du zē asōsu 'bēnnī henye akowonnī ga kō'du mōtu konda 'bēnnī ne. ⁸ Anza'e dē kaa zē, ga kō'du 'bu'e ayɔlo wa ma, omba'e ne ku kyere gba kazi ako'jo 'e dē. ⁹ Nenyē ēdī hala aka mōtu'e. 'Bu ze ma komoriyē nani, ru yī mēdī na koro.

¹⁰ Ī'dī damōku 'bēyī mayi, kō'du 'bēyī 'ba dakaŋo kinye mo'do rē nī kpa kaa 'ba komoriyē ne here.

¹¹ Ī'dī wakonyo 'ba kadra ma ndenye ne zi ze.

¹² Īla ze ga kō'du yaŋa 'beze kaa dēdī kila oka ze 'e ga kō'du yaŋa zē o'donnī zi ze ne here.

¹³ Īka ze dē mī wayonzɔ, asesi ze laka kazi Satani.

¹⁴ Ēzē ĩla'e vīdī ga kō'du ma zē ayaŋannī zi ye ne, 'bu'e ma komoriyē ne akila 'e kpa ga kō'du yaŋa 'be'e. ¹⁵ Ēzē ĩla'e vīdī dē ga kō'du kyēnyē, 'bu'e ma komoriyē ne ĩla 'e kpa dē ga kō'du kyēnyē 'be'e.

Hakoro

¹⁶ Ēzē ēdiye he 'e koro, ayaŋa'e da komo'e dē kaa vo komo kandiye ēdinnī ako'do. Zē afufu rē nnī vonyō vonyō zi yolo mo nēdinnī hē nnī

koro. Tīnyö miya zi ye biriti i'dī ku nzo ndo zi zē. ¹⁷ Ēzē ēdī he 'e koro, akaka'e komo'e osa'e yēnī re 'e, ¹⁸ kazi vīdī maako'e ayolōnnī ēdiye he 'e koro, nje 'bu'e ma ongo ro mo dē ne, mo ra nje ma yolo wa ma o'do'e na liwo ne mo aki'dī biriti mo zi ye.

Watoo rē yī

¹⁹ Ulu ha wa dē zi ye dakanjo kinye, bi ma malödō ēdī yaŋa wa ti'de zi mo ne, wa ma ēdī lēndrē ne, mora vo logo ēdinnī logo wa ta do mo ne. ²⁰ Wa ma laka ulu ku zi ye komoriyē, ga bi ma malödō ayaŋa wa dē ta do mo, wa lēndrē, vo logo alogo wa dē ta do mo ne. ²¹ Ga kō'du, bi ma ulu ha wa ku do mo ne di'di yī atēdī ŋburu do mo.

²² Komo yī ra, na lamba 'ba rē yī. Ēzē komo yī ēdī na laka ida rē yī ti'de akatēdī ndo mī bikanyi kyedre. ²³ Ēzē komo yī na kyēnyē rē yī ti'de atēdī ga bi kōndu. Ēzē bikanyi anza dē mī yī di'di yī ndo na bi kōndu.

Wiri 'dō kōhi aba

²⁴ Vīdī maako o'bo dē zi lītu zi yere riyō, mo atowo nje ma kōlō, mo akoyi ma kōlō. O'bo dē zi lītu zi Wiri kpa zi damōku? ²⁵ Mī kadra ko'do kōlō ne mēdī kiya zi ye alima'e dē kō'du sōsu aba ga kō'du 'ba wakonyo, wa kuwē, bongō ga kō'du lawo oo ndra ta da wakonyo. Mora kō'du ida ra oo ndra ta da bongō. ²⁶ Ongo'e aliye te, zē isi nnī wa dē, zē umunnī wa dē ki'dī mo mī lo'bi. 'Bu 'ba komoriyē ne ēdī zē kulu. Here anza'e dē kyedre ta da aliye? Asōsu 'be'e 'e ra dē kyedre

ta da aliye? ²⁷ Vidi maako temi 'e ato'bo lima tisi konda, ko'du sosu aba ko'du mo?

²⁸ Ko'du a'di ediye alima ko'du sosu aba ga ko'du bong'o? Ong'e d'oru 'ba moku te ze urunni bong'o de, o'donni loo de zi ni. ²⁹ Tinyo miya zi ye, Solomono edi le wa dakayo aba usu bong'o ma teme alaga d'oru 'ba moku de. ³⁰ Eze Wiri edi kusu bong'o ra d'oru ma edi alo'bo ato'bo'e de bong'o kusu re 'e, vidi ma ko'du koma aba ne. ³¹ Miya zi ye alima'e de ko'du sosu aba kiya mo henye, "Ma konyo wa ndenye ta kila? Ma kuwe wa ndenye ta kila? Ma ki'ja bong'o ta kila?" ³² Vidi ma ayolo Wiri de ne edi nje taho ga wa 'ba daka ne. 'Bu 'e ma komoriye nani mo ayolo, wa ma omba'e ne, mo aki'di zi ye. ³³ Oma mi damoku 'ba Wiri dagba 'do tinyo 'bomo aba, wa ma omba ne mo aki'di zi yi. ³⁴ Asosu ko'du wa 'ba mindo aba de, ga ko'du mindo edi ko'du sosu 'beni aba kutu, kadra 'ba mindo edi kpa ko'du 'beni aba kutu.

7

Vure ko'do nje

¹ O'do vure 'ba vidi maako de na mbere. Eze o'do ku, ako'do vure 'beyi kpa here. ² Geri ma edi ko'do vure 'ba vidi mo aba ne, ako'do vure 'beyi kpa mo aba. Ndi me'do ma edi yeri mo ra vidi ne akayeri 'beyi kpa here. ³ Ko'du a'di ongo bi da wa mati komo ondu yi, kazi bi kong'o da kulugbu kyedre ma komo yi ne. ⁴ Hala akiya zi ondu yi, "Idi ma yago ngayo nenye yaga ta komo yi," mora edi 'beyi gbi kulugbu aba komo

yī? ⁵ Yī vo komo kandi nenyē, ayago kulugbu ne dero dagba yaga ta komo yī, zi bi kongɔ na laka zi yago ngayo yaga ta komo ɔndu yī. ⁶ Ī'dī wa 'ba Wīrī dē zi wīhīye. U'du wa ma teme 'bēyī dē da komo wa'do 'e akalasinñi ta dɔ mo, akizannī mī yī sisisi yaga.

Oma aki'ja

⁷ Ako'jo akī'dī zi yī, oma aki'ja, akökö, akayēhu haloko zi yī. ⁸ Zē ma ti'de ako'jonnī akī'dī zi zē. Zē ma ti'de omannī, akī'jannī. Zē ma akökönnī akayēhu. ⁹ Ēyī ra ēzē wisi 'bɔmo ako'jo mangɔɔ'bo, mo ēnyī irī yītō ī'dī zi mo? ¹⁰ Ēzē wisi maako ako'jo kyenze ma mo akīrī wiri kī'dī zi mo. ¹¹ Vo kō'du kyēnyē ko'do'e, ēzē ī'dī 'e waki'dī 'be'e zi gisi 'be'e. 'Bu 'ba komoriyē akī'dī wa ma laka ndra kyo zi ye. ¹² Wa ma omba oka yī 'e ko'do mo zi yī ne o'do kpa zi zē, nenyē kō'du kise 'ba kō'du kī'dī 'dō nēbī kō'du eti. ¹³ Ōdu 'e ta ha resi ma tisi ne, ha resi ma kyedre ne ī'bē bi 'ba koli. Gērī ma kyedre ne, vīdī ma ēdī tī'bēnnī ta gɔ mo ne zē na kayo. ¹⁴ Ha loko ma ēdī tī'bē bi 'ba dīdī ma ŋburu ŋburu ne nje tisiwa. Vīdī ma ī'jannī ne, toto tisiwa.

¹⁵ Ī'dī 'e komo'e mandi laka, kazi nēbī kō'du 'ba Wīrī mambērē ne'e, ga kō'du usunnī bongɔ ma o'do tēmī yēvu 'ba tīmēlē ne ta rē nnī yaga, mora mī di'di zē na tuku wōliwōli ma kyēnyē. ¹⁶ Akayɔɔ'e zē tēmī wa ma zē ēdinnī ko'do mo. Kaga kono ana oha dē, ana kyēlu dē. ¹⁷ Mora kpa here, kaga laka ana gbī logɔ laka. Mora kaga ma kyēnyē ana gbī logɔ kyēnyē. ¹⁸ Kaga laka ana logɔ kyēnyē dē. Kaga kyēnyē ana logɔ laka dē.

¹⁹ Kaga ma ti'de ana logo ma laka dë ne akiga akaŋo aku'du mĩ wa'do. ²⁰ Akayolo zë nje tara logo 'bëzë ma ana ne.

²¹ Anza vidi biya ma edinni ko'jo ma, “Yere Yere,” ne akatodunni mĩ damöku 'ba Wirĩ, nje zë ma o'donni wa ma 'Bu ma komoriyë omba zë zi ko'do. ²² Mĩ kadra 'ba vurë nani, vidi ma kayo akiyanni zi ma henye, Yere, Yere, ze ra dëdi kumë kö'du dakyikyĩ kore aba yaga tara vidi mĩ ru yĩ? ²³ Ma kaya'ba, ma kiya zi zë henye, “Ma yolo 'e dë. İ'bë'e yaga tara ma, 'e vo kö'du kyënyë ko'du ne'e.”

Vo loko ko'ba'e riyö

²⁴ Ezë vidi ma owo kö'du yandi 'bama ku koro mo aba, atëdi kaa vo kö'du yolo ma o'ba loko eni da ri'di. ²⁵ Ezë mirë a'di wini oso le, ezë buluku aluku le akyëti rë ni le ra loko nani alöru dë, ga kö'du o'ba hu mo ku da ri'di. ²⁶ Ezë vidi ma owo kö'du yandi 'bama ne dë koro mo aba, atëdi kaa vo lumë ma o'ba loko eni da yayi. ²⁷ Mirë a'di wini oso, buluku aluku ra loko nani alöru ku na löru kyënyë. ²⁸ Mati Yësu inde kö'du yëti ku zi vidi kayo nani 'e zë ku na rakaga ga kö'du wa yandi 'bomo ne. ²⁹ Ga kö'du mo edi kala konda aba. Anza dë kaa vo komoyandi 'ba vo kö'du kida'e.

8

Yësu ako'jo vo mönyu

¹ Mati Yësu asi akaŋo ta da doku ne, vidi kayo alö'bönni go mo. ² Vo mönyu maako ayi alodro, akaŋo komo Yësu, iya henye, “Yere, ezë omba ku

ako'jo ma nbala.” ³ Yēsu iza kala nī gbo ise ra vere nani, iya henye, “Momba do mo ku.” Mo iya henye, “Ēdī na nbala.” Ako'jo yī ku, mora rakoo ila vere nani gbo kandi. ⁴ Yēsu ise go mo zi mo, iya henye, “Ī'bē iya me'do nenyē dē zi vīdī maako, Ī'bē zi vo karasa 'e ma nyelinnī rē yī, Ī'dī wakumu 'ba wa ko'jo ma Mosa Ī'dī kō'du mo ne, zi yada yī zi vīdīye ti'de ako'jo yī ku.”

Kyedre 'ba da vo kanya

⁵ Yēsu ödu mī Kaparanamo kyedre 'ba vo da kanya maako 'ba Roma vo da wehe lamikölö ayi ako'jo ha Yēsu ga kō'du wa konyi. ⁶ Iya henye, “Yere, vo kalima 'bama ēdī rakoo aba liño na keñe na riti.” ⁷ Yēsu iya henye, “Ma tī'bē liño 'bēyī zi mo ko'jo.”

⁸ Kyedre 'ba vo da kanya nani iya henye, “Yere, o'bo dē zi yī tayi liño 'bama. Iya nje hē yī akako'jo vo kalima 'bama ne, ⁹ ga kō'du mayolo kala konda 'bēyī ēdī gbī kaa 'bama, mēdī kala konda 'dō vo kanya ētī hu ma. Ēzē ma me'do zi ma kōlō, miya henye, ‘Ī'bē,’ mo Ī'bē gbī. Ēzē ma me'do zi maako, miya henye, ‘Ayi,’ mo ayi gbī. Ēzē ma me'do zi vo kalima 'bama, o'do wa nenyē mo o'do gbī.”

¹⁰ Mati Yēsu owo me'do 'ba vere ne ku, aga gbo ro mo. Mo iya zi vo gēniye iya henye, “Tīnyō miya zi ye, mī'ja vīdī maako dē 'de tēmī vīdī 'ba Yiserele, ma ēdī kō'du koma aba kaa vere ne. ¹¹ Ēdī na laka mēdī kiya zi ye, ma kayo mo atayinnī tēmī dakaño kapa 'ba humirē 'dō da lērē aba zi droko rē nnī ra Abarayama, Yisika, Yakoba

ëti mi damöku 'ba Wirī. ¹² Gisi 'ba Yiserele ma kayo, ma ako'jo damöku ga kö'du zë aku'du zë mi bi köndu 'ba kudu ha konyo aba." ¹³ Yësu aya'ba do mo iya zi vo da kanya nani, iya henye i'bë lijo ako'do rë ni kaa wa ma oma ne. Mora vo kalima 'ba da vo kanya ne ako'jo gbo mi kadra nani.

¹⁴ Yësu i'bë ödu loko 'ba Petero i'ja wese 'ba Petero zöyī aba o'ba rë ni ku da sora. ¹⁵ Mo ise kala mo, zöyī ila mo gbo. Here mo ënyī gbo litu zi mo. ¹⁶ Mi da hutaga nani aba, ikanni vidi kayo maakowe ëdinni nökyi aba zi mo. Mo ore dakyikyī yaga ta rë zë me'do aba. Mo ako'jo vidi ma rakoo aba ne'e ti'de. ¹⁷ Mo o'do here zi tedi kaa ma Yesaya nebi vo me'do 'ba Wirī iya ne. Mo iya henye, "Ma gogo makinjë rakoo yaga."

¹⁸ Yësu ongo vidi kayo ëdinni ku kpo ta rë ni mo ame'do zi vo lö'bö gëniye zi zë kumu kafo föfö ma agamo. Mo ame'do gbo zi vo lö'bö gëni 'e zi zë kumu ti'bë kafo ranga ma agamo.

¹⁹ Vo komoyandi maako ayi zi mo iya henye, vo komoyandi. Bi ma i'bë zi mo. Ma kusu gëyi.

²⁰ Yësu aya'ba do mo, iya henye, "Uhwavödö 'e ëdinni ogo ënni aba, ali 'e ëdinni loko ënni aba. Wisi 'ba Vidi anza dë lijo aba na bi 'ba ralawo."

²¹ Vere maako na vo lö'bö go mo iya henye, "Kyedre 'bama, i'di ma 'ba dero 'bu ma kusu." ²² Yësu iya zi mo henye, "Usu ga ma, ila yöku 'e musunni yöku ënni."

²³ Yësu ëkyi gbo mi tönbö 'dö vo lö'bö gëni ëti ²⁴ tisi yaa buluku ënyī gbo aluku da föfö nani. Buluku alima ku tönbö köho zi liko kaño. Yësu edi ako'do. ²⁵ Zë i'bënni alironni mo, iyanni henye, "Yere, akonyi ze, dedi ku kara zi koli."

²⁶ Mo iya zi zē henye, “Ēdiye atere ga a'di? Ēdiye koma tisi aba.” Mo ēnyī amo da buluku wini kagba aba, mati ɔrɔnni ne, bi gbo liwo. ²⁷ Zē ti'de na rakaga iyanni henye, “Vere ne, ēyi ra? Buluku 'e wini kagba aba owonni do mo.”

Vo nökyi nnī wa'do eti

²⁸ Mati Yēsu umu da föfö i'bē mī dakaŋo 'ba Gadora ne, vidī riyō maako'e zē dakyikyī aba andosi dē nnī mo aba. Vidī ne'e ēnyinni na nganga. Vidī maako ɔ'bo dē zi laga ta ga bi nani, dakyikyī ne'e ayaza rē nnī zi Yēsu. ²⁹ Zē apinni na kyembe, iyanni henye, “Yi Wisi 'ba Wiri nenyē, a'di ra omba kazi ze ayi ku de ze kinde gba kazi kadra mo tɔkɔ?”

³⁰ Wa'do kayo 'ba liŋɔ ēdinni wakonyo kara ra liŋɔ da lutu. ³¹ Dakyikyīye ayaza rē nnī zi Yēsu, iyanni henye, “Ēzē omba ku kore ze, utu ze zi wa'do nani 'e.” ³² Mo iya zi zē, henye, “Ī'bēē.” Zē i'bēnni ödunni mī wa'do kayo naniye, mora wa'do naniye ēnyinni gbo ti'de ataho bi lunyi 'ba föfö mora aluyinni gbo ti'de mī wini. ³³ Vo yako wa'do nani 'e aho iyanni mī gawo. Ayadanni kō'du ma o'do rē nī nani ti'de, kō'du mati o'do rē nī zi kora dakyikyī ne'e. ³⁴ Vidī 'ba mī gawo nani 'e olonni gbo ti'de tayi Yēsu kongɔ. Zē i'janni mo ako'jonnī hɔ mo zi mo tēnyi ti'bē yaga tēmi dakaŋo ēnni.

9

*Yēsu akɔ'jɔ kora vo kenje maako
(Mk. 2:1-12; Lk. 5:17-26)*

¹ Here Yësu ëkyi mĩ tönjbö i'be hulehu kyeti 'ba föfö mĩ gawo 'bëni. ² Ani kya 'ba vidi maako'e ikanni zi mo kora vo keje akaño ne edi ako'do da sora. Mati Yësu ongo hala kö'du koma 'bëzë edi, mo iya zi kora keje ne henye, “Akyigo rë yi, wisi ama, kö'du kyënyë 'bëyi ila ku.” ³ Mora here, kya 'ba vo komoyandi 'ba vo kö'du kida'e ame'donni na bi dë nni, iyanni henye, “Kora nenyë, edi me'do 'dasi ra kiya.” ⁴ Mora here, Yësu ayolo kö'du sösu 'bëzë, ne a'ba iya henye, “Kö'du a'di edi 'e kö'du kyënyë mahere ne sösu mo? ⁵ Mavala ra zi kiya, ila yi ku ga kö'du kodo kyënyë 'bëyi, kodo zi kiya henye, ‘Ënyi riyë alasi?’ ⁶ Mako'do tinyö zi ye yolo, Wisi a Vidi edi kyigo aba dakaño zi kö'du kyënyë kila.” Mora here, mo iya zi kora keje ne henye, “Ënyi riyë, injë sora 'bëyi ne, i'be liño!” ⁷ Kora ne ënyi riyë i'be gbo liño. ⁸ Mati vidi kayo ongönni ne, zë na tere Wirì yeto aba ga kö'du kyigo kaa mahere ne ki'di mo zi vidi.

Yësu ako'jo Matayo
(Mk. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹ Here Yësu ila bi nani, ma mo i'be dagba, mo ongo kora vo 'be'bele kö'du ru mo Matayo, edi alima bi 'ba 'be'bele kö'du, mo iya zi mo henye, “Alö'bö ga ma.” Matayo ënyi alö'bö gbo go mo. ¹⁰ Mati Yësu edi wakonyo mĩ liño a Matayo, vo 'be'bele kö'du kyo, a'ba kya 'ba vo kö'du kyënyë ko'do'e ayi onyonni wa Yësu aba a'ba, vo lö'bö 'bomo'e eti da tarabiza kölö. ¹¹ Kya 'ba Farasiye ongönni kö'du ne here, ako'jonnì ha vo lö'bö 'bomo'e, “Kö'du a'di vo komoyandi 'be'e edinni

wakonyo vidi mahere ne eti? ¹² Yesu owo ko'du 'bezē ne, aya'ba do mo iya henye, vidi ma rē zē na laka kazi koo, i'bēnni dē zi vo owo, nje zē ma na rakoo. ¹³ I'bē oma'e mi ko'du ya'ba ma ko'du yōru iya ne.” Eđi ko'du laka ma momba, ra anza ngōtu kumu. Mayi dē ko'du vidi laka'e, mayi ga ko'du vidi 'ba ko'du kyēnyē'e.

Ko'du ko'jo ko'du 'ba hakoro

(Mk. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴ Here vo lō'bō 'ba Yowani Bapatisi ayinni zi Yesu, ako'jonnī ko'du iyanni henye, “Kō'du a'di ze Farasi eti, dēdi he ze koro mora vo lō'bō 'bēyiye, oro hē nni dē go mo?” ¹⁵ Yesu aya'ba do mo iya henye, omba 'be'e yingo ma ēdinni mi kyērē 'ba oze, zi tēdi na rasōsu ēzē 'biyēsī ēdi zē eti? Anza here dē. Here kadra mo akatoko, ēzē omba ku 'biyēsī koba 'de kazi zē mora atehenni 'da hē nni koro. ¹⁶ “Vidi maako uru bongo ma kyiyi dē zi ko'jo bongo ma koo, ga ko'du bongo ma kyiyi ako'do wogo kyedre mi bongo ne. ¹⁷ Vidi maako ope a'ji ma kyiyi dē mi lōso wana makoo, ga ko'du lōso wana akiha a'ji akalōdi yaga, mora lōso wana ne akayana rē ni. Here a'ji makyiyi mope gbī mi lōso wana makyiyi a'ba 'dō riyō atēdinni na laka.”

Wu'jē 'ba kyedre 'ba Yuda'e nni mbara ma ise ra bongo 'ba Yesu

(Mk. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Mati Yesu ēdi ko'du nenyē kiya, vidi mi turu 'ba Yuda'e ayi zi mo alomvo akaño komo mo iya henye, “Wu'jē 'bama oli ku yaanya ayi i'di kala yi do mo zi mo tēdi na dīdi.” ¹⁹ Yesu ēnyī riyē

alö'bö gbo go mo mora vo lö'bö 'bomo'e i'bënni gbo mo aba. ²⁰ Mbara maako edi na riti, kö'du yama edi taho ta ro mo koo 'butë domoriyö, ayi ta kafo Yësu ise da ha bongö 'bomo gbo. ²¹ Mo iya na bi dëni henye, “Ëzë mise gbi le nje ra 'bongö omo, akakö'jo ma.” ²² Yësu opi rë ni ongo mo, iya henye, “Ëdi na kyigo wu'jê ama! Koma 'bëyi akö'jo yi ku.” Tëmi kadra ne mbara ne akö'jo rë ni gbo na laka. ²³ Mati Yësu ödu mi loko 'ba turu kyedre ne, mo i'ja vidi kayo edinni kyëzu 'ba da koli kome. ²⁴ Mo iya zi zë henye, “Vidi biya asiye yaga. Wu'jê tisi ne oli dë mo edi nje ako'do!” Here zë biya ogonni mo gbo. ²⁵ Kandi ma ti ore vidi ne'e ku yaga, Yësu i'bë mi loko ma yöku wu'jê do mo ne, iri kala mo mo ënyi gbo riyë. ²⁶ Kö'du yöyö ne apere rë ni biya tëmi dakanjo nani.

Yësu akö'jo vo komoköndu riyö

²⁷ Yësu ila bi nani edi ku ati'bë, vo komoköndu riyö ayetonnö lö'bö ga ndi mo. Zë agbögbönni hënni, iyanni henye, i'di miyi mëyi re ze, “Asösu kö'du ze, Wisi 'ba Dawidi!” ²⁸ Mati Yësu ödu loko, vo komoköndu riyö ne ayinni zi mo, mo akö'jo hë zë iya henye, “Oma'e ku zi matö'bo 'e kö'jo?” Zë aya'banni da me'do, iyanni henye, “Oo Yere.” ²⁹ Yësu ise komo zë, iya henye, “Mo'do rë ni kaa ma oma'e” ³⁰ komo zë ayëhu rë ni gbo. Yësu ise go mo zi zë iya henye, “Ayada'e kö'du nenyë dë zi vidi maako!” ³¹ Mora zë i'bë a yëlënni kö'du ne ta ga bi nani ti'de.

Yësu akö'jo kora ma o'bo dë zi me'do

³² Mati vīdī kora ne'e ēdīnnī atī'bē, kya, vīdī maako'e ikannī kora maako zi Yēsu, mo ɔ'bo dē zi me'do ga kō'du mo ēdī dakyikyī aba. ³³ Mora kandi ma ti ore dakyikyī ku yaga, kora ne ayeto me'do mora vīdī biya na rakaga. Zē iyannī henye “Gba dongɔ kō'du ma hee ne dē mī Yiserele.” ³⁴ Mora Farasiye iyannī henye, “Ne yere 'ba dakyikyīye ra i'dī kyigɔ ne zi Yēsu zi dakyikyīye kore yaga.”

Yēsu asōsu rē nī ga kō'du vīdī

³⁵ Yēsu ēnyī i'bē biya lasi aba tēmī gawo daliɲɔ aba. Mo ayandi kō'du mī bi 'ba mōtu'e, kō'du yōyō laka 'ba damōku 'ba Wīrī yētī aba, mora akɔ'jo vīdī kayo dakyīnē 'ba kɔɔ aba. ³⁶ Mati mo ongo vīdī kayo, di'di mo oso kyɔ kō'du sōsu aba ga kō'du zē na kō'du sōsu, wakɔnyi kpa anza dē kaa tīmēlē kazi vo yako. ³⁷ Here mo iya zi vo lō'bō 'bēnnīye henye, “Wa mī yaka ēdī kyɔ, mora vo lɔɔ kō'do'e ayonnī dē. ³⁸ Amōtu zi vo kyeti yaka nenye, mo mutu yaga vo lɔɔ'e zi wa 'bomo toto mo ta yaka.”

10

Vo Lītu 'butē dōmorīyō

(Mk. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

¹ Yēsu akɔ'jo vo lō'bō 'butē dōmorīyō 'bēniye bi kōlō i'dī kyigɔ zi zē kore dakyikyī yaga, zi kɔ'jo kɔɔ rakɔɔ aba biya. ² Nenyē'e ru 'ba vo lītu, butē dōmorīyō ne'e ma dagba Simona (ma ako'jo Petero) ōndu mo: Anderiya, Yemisi ōndu nī Yowani aba, gisi 'ba Zebedeyo. ³ Pilipo, Baratolomoya, Toma, Matayo, vo 'be'bele kō'du,

Yemisi wisi 'ba Alipayo Tadöyösu, ⁴ Simona vo dakaño 'ba Kanana zë Yudasi Sikereto ma asösu Yësu aba.

*Lɔɔ 'ba vo lö'bö 'butë dɔmorïyö
(Mk. 6:7-13; Lk. 9:1-6)*

⁵ Vidï kora 'butë dɔmorïyö ne'e, Yësu utu zë kö'du kira nenyë aba. “İ'bë'e dë mï dakaño 'ba vo leze'e mandere mï gawo 'ba Samarona'e. ⁶ Omba zi ye tï'bë zi tïmëlë 'ba Yiserele ma ölu. ⁷ İ'bë'e ayëtiye, ‘Damöku 'ba Wirï ëdï ku kara.’ ⁸ Ako'jo'e vo kɔɔ, ayɔmɔ'e yöku löhu na dïdï, ako'jo'e zë ma na riti kɔɔ mönyu aba, ore'e dakyikyï yaga. İ'ja'e kazi ma na mbiya, here i'diye kpa zi zë na mbiya. ⁹ İnjë'e dahabo ako dë, kɔhi mandere meñe kɔhi mï bongo re 'e. ¹⁰ İnjë'e aṇboro 'ba wa lenze dë ta bi tï'bë 'be'e, oba'e nje bongo kamoka ma ëdiye akusu ne. Oba'e moɔɔ 'ba lasi dë, vo loɔ'e akï'dï zi zë wa ma zë ombannï.”

¹¹ “Ëzë ayiye mï gawo, i'bë'e bi koma kö'du vidï ma akïriye kala kyedre aba, alima'e mo aba le zi ye bi nani kila. ¹² Ëzë i'bë'e mï liṇɔ iya'e henye, ‘Rakyëyi mëdï ëti.’ ¹³ Ëzë vidï mï liṇɔ nani iriye kala kyedre aba, i'diye wa mëtë 'be'e 'ba rakyëyi malima, ëzë zë irïnnï 'e dë kïrï kala kyedre aba, oba'e wa mëtë'e hulëhu. ¹⁴ Ëzë kya 'ba liṇɔ mandere gawo omba dë bi 'e kïrï kala kyedre aba mandere kö'du 'be'e kowo, ila'e bi nani akyito'e turufu 'de ta ndiye zi mo na lömu rë zë. ¹⁵ Mayada zi ye tïnyö, mï kadra 'ba vurë aba atëdï na kyënyë ndra kö'du gawo nani ta da gawo 'ba Sɔɔmo, Gɔmora aba.”

Yēsu ame'do kō'du 'ba riti
(Mk. 13:9-13; Lk. 21:12-17)

¹⁶ “Owo'e te, mēdī 'e kutu yaga kaa tīmēlē mī kutē wōliwōli. Here ēdiye ŋbala kaa wiriye. Mora ēdiye kpa kaa atu'bu o'dōnnī kō'du kyēnyē dē. ¹⁷ Ongō'e re 'e laka, ga kō'du vīdī maako atēdīnnī ani zē akīrī nī 'e akika bi 'ba vurē mora zē aku'bōnnī 'e mī bi 'ba mōtu'e. ¹⁸ Kō'du ma, akika 'e bi 'ba vurē komo vo dakaŋo yere ēti, zi kō'du yōyō laka ne yada zi zē zi vo leze'e. ¹⁹ Ēzē ikannī 'e bi 'ba vurē, asōsu'e dē a'di ra atī'bē'e zi kiya, mandere hala akonyo'e. Mī kadra nani mo oko ku, akī'dī zi ye a'di akiya'e. ²⁰ Ga kō'du me'do ma akame'do 'e atanza dē 'be'e, zē atayinnī kazi Lawo Kōlō Laka 'ba 'bu'e akame'do kpuru kazi 'e.”

²¹ “Ōndu'e atēnyīnnī akpa da ōndu'e zē kī'dī zi kofo. 'Bu'e atēnyīnnī akpa da gisisi 'bēnnīye zē kī'dī zi kofo. Gisisiye ako'dōnnī wehe akpa vo ko'jo zē aba akutu zē zi kofo. ²² Vīdī biya akiyiye ga kō'du ma. Mora vīdī ma nduwē na kyigō le mī ndundu mo, akayōmo mo. ²³ Ēzē o'dō'e na kyēnyē mī gawo maako, aho'e mī gawo ma agamo. Ma yada zi ye tīnyō, inde'e loo ne'e mī gawo biya 'ba Yiserele ne dē, gba kazi Wisi a Vīdī tōko. ²⁴ Vo kō'du ko'jo anza kyedre ta da vo komoyandi 'bēnī. Vo yasa anza kyedre ta da vo kyedre 'bēnī. ²⁵ Here vo kō'du ko'jo mo'bo zi tēdī kaa vo komoyandi 'bēnī, vo lō'bō kaa vo kyedre 'bēnī. Ēzē vo da dakota ako'jo Belezobulu, vo dakota 'ba liŋo'e ako'jo ru kyēnyē aba.”

Atere ēyī
(Lk. 12:2-7)

26 “Here ere'e vīdī dē. Yaanya aba, wa ma ayöfu dō mo, akayēhu, kō'du koho biya ako'dō na yolo. 27 Wa mati mēdī ayada zi ye mī mandölu, akayada'e mī bikanyi kyedre, wayawaya 'be'e akame'do ta da tolo 'ba loko. 28 Ere'e dē kazi vīdī ma ēdinnī ida ra kofo, ofonni lawo dē. Ere'e Wiri ma akato'bo yaṇa 'dō ida ra lawo aba mī wa'do gehena. 29 Nje tarifa kölō akato'bo silo kogo riyō. Here silo ma kölō alēpī dē akaṇo kazi da kō'du komba 'ba 'bu'e. 30 Ga kō'du yēvu biya ma de 'e ne, ēdī akiti. 31 Here ere'e dē ēdiye na laka ndra ta da silo kayo.”

*Kō'du kyēnyē yasi Yēsu komba dē aba
(Lk. 12:8-9)*

32 “Here kō'du zē ma iyannī mī vīdī kayo zē 'bama, mako'do kpa here komo 'bu ma komoriyē. 33 Mora here, ēzē vīdī maako omba ma dē ta komo vīdī kayo, ma komba mo kpa dē ta komo 'bu ma komoriyē.”

*Anza rakyēyī ra dē wa ne kulu ra
(Lk. 12:51-53; 14:26-27)*

34 “Asösu'e dē henye ere, mayi zi rakyēyī ra kika mī damöku. 'E'e, mayi dē zi rakyēyī ra kika, kulu ra. 35 Mayi zi gisi kora'e tēnyinnī wehe aba da 'bu nnī, gisi minzō'e tēnyinnī wehe aba da ma nnī, mbara koze atēnyinnī wehe aba da wese nnī. 36 Vo wehe kyēnyē 'be'e, atēdī akpa vīdī 'ba dakota 'be'e.

37 “Zē ma o'donni lovo 'bu nnī, mandere ma nnī ndra ta da ma, o'bonni dē zi tēdī na vo lö'bō 'bama. Zē ma o'donni lovo gisi kora 'bēnnī, mandere wisi wu'jē o'bonni dē zi tēdī na vo lö'bō

'bama. ³⁸ Zē ma injēnni taka 'bēnni dē riyē zi lō'bō ga ndi ma, ɔ'bōnni dē zi tēdi na vo lō'bō 'bama. ³⁹ Zē ma o'dōnni lōvɔ didinni ndra ta da lōvɔ ma, akayōlunni. Zē ma ayōlunni didinni ga kō'du ma, aki'janni didi lōhu.”

Biriti

(Mk. 9:41)

⁴⁰ “Vidi ma iriye kala kyedre aba iri ne ma ra, mora vidi ma iri ma kala kyedre aba, iri ne vidi ma utu ma ne. ⁴¹ Vidi ma iri nebī kala kyedre aba ga kō'du mo nebī, aki'ja mi wakinye 'ba biriti 'ba nebī. Vidi ma iri vidi ma laka kala kyedre aba ga kō'du mo na laka, aki'ja mi wa yanya 'ba biriti 'ba vidi laka. ⁴² Ezē vidi ma i'di gbī le nje siko 'ba wini kyēyi, zi vidi ma kolō 'ba ga ndi ma, vidi nani aki'ja biriti rē ni.”

11

Vo litu'e kazi Yowani Bapatisi

(Lk. 7:18-35)

¹ Mati Yēsu inde kō'du nenye'e yada mo zi vo lō'bō 'bēni 'butē domoriyō ne'e, mo ila bi nani i'bē kō'du yandi yēti aba mi gawo 'ba Galilaya'e. ² Mati Yowani Bapatisi owo mi kamba, kō'du Korisito ēdi ako'do ne, mo utu kya 'ba vo lō'bō 'bēniye zi mo. ³ Zē ako'jōnni ha Yēsu iyanni henye, “Ayada zi ze, yi ra kora ma omba tayi kodo dida ze bi vidi maako?” ⁴ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “I'bē'e a'ba'e hulēhu ayada'e zi Yowani kō'du ma ēdi akowo'e kongɔ mo aba. ⁵ Vo komokōndu ato'bo bi kongɔ, vo keɛe ato'bo lasi, zē ma ēdinni na riti kazi koo mōnyu o'do zē

ɲbala, vo mbilikisĩ owo kö'du, yöku vidi änyinni löhu na didi, kö'du yöyö laka edi yeti mo zi vo leriye. ⁶ Rakenyi edi zi zẽ ma anza nni dẽ dajiji aba ga kö'du ma.”

⁷ Mati vo lö'bö a Yowani edi ati'benni, Yesu ame'do kö'du mo zi vidi kayo: “Mati i'bẽ'e yaga zi Yowani mi da lipi, a'di ra omba'e zi kongõ? Rakidẽ 'ba mbili loma mi buluku? ⁸ A'di ra i'bẽ'e yaga zi kongõ? Vidi kora usu rẽ ni mi bongõ laka? Vidi ma usu rẽ nni kaa mahere ne alimanni mi loko kyedre a yere. ⁹ Ayada'e zi ma a'di ra i'bẽ'e yaga zi kongõ? Nẽbi ra? Jo ongõ'e ndra ta da nẽbi. ¹⁰ Here kö'du yöru ra iya kö'du ga kö'du mo, ‘Ma kutu vo lö'bö ama dagba komo yi zi geri yehu zi bi yi.’ ¹¹ Ma yada zi ye tinyö, Yowani Bapatisi edi kyedre ta da vidi maako, mo maako ma tisiwa mi damöku 'ba Wiri kyedre ta da Yowani. ¹² Mi kadra ma Yowani Bapatisi ayeti kö'du 'beni le mi ko'do nenyẽ damöku 'ba Wiri edi tövu kyedre kyigo aba. Kora vo wehe ko'do'e i'di rẽ nni zi kuru mo na gbörökötö. ¹³ Here le mi kadra 'ba Yowani nẽbiye biya kö'du ki'di 'ba Mosa ame'do kö'du 'ba damöku. ¹⁴ Ezẽ omba'e zi koma mi kö'du kise 'bezẽ, Yowani mo Eliya, ma kö'du tayi 'bomo ayeti. ¹⁵ Owo'e kö'du ne ezẽ ediye mbili aba!”

¹⁶ “Yaanya aba, kaa a'di ma kiya ga kö'du vidi ma edinni mi ko'do ma ndenye ne? Zẽ kaa gisisi ma edinni alima mi bi 'ba wakogo. Gbongõ ma kölö akagbögbö hẽ nni zi maako'e akiya.

¹⁷ ‘Henyẽ, dolo kudĩ 'ba rakoze zi ye, mora ɔlo'e dẽ.

Daya'bi ze ngala 'ba dakoli,

mora udu'e dē.'

¹⁸ Mati Yowani ayi, mo oro hē nī uwē a'ji dē vīdī biya iyannī henye, 'Mo ēdī dakyikyī aba.' ¹⁹ Mati Wisi a Vīdī ayi, mo onyo wa, uwē a'ji. Mora vīdī iyannī henye, ongo'e bi te da kora ne. Mo onyo wa takanyi. Uwē a'ji kpa takanyi mo aboka 'ba vo 'be'bele kō'du'e vo kō'du kyēnyē ko'do'e ētī. Mora kō'du yolo a Wīrī ēdī na yada zi tēdī tīnyō tēmī wa ma o'do rē nī."

Vīdī 'ba gawo naniye owonnī kō'du dē

(Lk. 10:13-15)

²⁰ Vīdī ma mī gawo ma Yēsu o'do kō'du ko'do kyedre ēnī mī zē ne, 'de oto dē nnī dē tēmī kō'du kyēnyē 'bēnnī, here mo iya zē na kyēnyē.

²¹ "Atēdī zi ye kyēnyē Korozini! Atēdī zi ye kyēnyē Beteseyida! Ēzē kō'du ko'do ma o'do mī ye ne o'do mī Tiyere, Sidoni aba kani vīdī nani usunnī bongō 'ba lubē ku rē nnī zi yada henye ere zē otōnnī dē nnī ku tēmī kō'du kyēnyē 'bēnnī.

²² Ma yada zi ye henye, mī ko'do 'ba vurē aba, Wīrī akila vīdī 'ba Tiyere, Sidoni aba tada'e. ²³ Yī Kaparanamo! Omba'e zi re 'e kīnjē komorīyē? Aku'du'e akaṇo mī wa'do 'ba gehena. Ēzē kō'du ko'do ma o'do mī ye ne mo'do mī Sodoṃo, atēdī zo kadra ndenye aba. ²⁴ Akato'bo yolo'e henye, mī ko'do 'ba vurē aba Wīrī rasōsu ndra kō'du Sodoṃo tada'e!"

Ayiye zi ma zi lawo

(Lk. 10:21-22)

²⁵ Mī kadra nani Yēsu iya henye, "Bu Yere 'ba komorīyē dakaṇo aba! Mo'do öwō'dī zi yī ga kō'du zi vo kazi kō'du yolo'e, wa ma oho kazi

vo kö'du yolo'e vo yandi eti ayada ku zi gisisiye. ²⁶ Ɔo, 'bu, nenyɛ hala wa ma omba kani zi rɛ nɛ ko'do. ²⁷ 'Bu ma i'di wa ku biya zi ma. Vidi maako ayolo Wisi dɛ nje 'Bu. Vidi maako ayolo 'bu dɛ nje Wisi, zɛ ma Wisi inzi zi nni yada.”

²⁸ “Ayiye zi ma 'e biya ma na riti kazi wayeto kinjɛ maki'diye alawo. ²⁹ O'do 'e loo 'bama, ayandi 'e kazi ma, ga kö'du ma vo watowo raya'ba aba. Here aki'ja'e ralawo. ³⁰ Loo 'bama ayeto dɛ. Kinjɛ mo na pɛlɛ.”

12

Kö'du ko'jo ga kö'du ko'do 'ba ralawo

(Mk. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

¹ Anza na kowo ta go mo, Yɛsu edi gbo ti'bɛ kpuru tɛmi yaka 'ba nyenyo mi ko'do 'ba ralawo aba. Vo lo'bo 'bomo'e gbo na o'bo, here ayetonni da mbili nyenyo kowe i'jo mo konyo. ² Mati Farasi ongonni kö'du ne here, zɛ iyanni zi Yɛsu henye, “Ongo te, anza na laka mi kö'du ki'di 'beze zi vo lo'bo 'bɛyiye kö'du mahere ne, ko'do mi ko'do 'ba ralawo!” ³ Yɛsu aya'ba da me'do iya henye, “Ako'jo'e kö'du ma Dawidi o'do mi kadra nani ma mo vidi 'bɛni eti na o'bo ne dɛ? ⁴ Mo i'bɛ ödu mi loko 'ba Wiri, mo nni vidi 'bɛni eti onyonni mangolo'bo koro ma i'di zi Wiri, edi le mi kö'du ki'di anza dɛ zi zɛ konyo mo, nje vo karasa ra akila zi konyo mo. ⁵ Kodo ako'jo'e dɛ mi kö'du ki'di 'ba Mosa iya henye, tɛmi ko'do 'ba ralawo biya vo kö'du yeti mi yekelu 'ba Wiri zɛ oronni ko'do 'ba ralawo dɛ, here zɛ anza nni dɛ na litɛ? ⁶ Ma yada zi ye henye, wa maako edi kinye kyedre ta da yekelu. ⁷ Ködu yöru iya

henye, momba ngötu kumu dë, momba 'e zi tēdī na mīkuku. Ēzē ayɔɔ'e mī kō'du nenyē ku, ɔ'bo'e dë zi vurē kikyē ra vīdī ma o'dōnnī kō'du kyēnyē ako dë. ⁸ Wisi a Vīdī Yere 'ba ko'do 'ba ralawo ra.”

Kora vo kala keɲe

(Mk. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Yēsu ila bi nani ēnyī i'bē bi 'ba mōtu.
¹⁰ Kora maako ēdī ani na vo kala keɲe. Kya 'ba vīdī maako'e ēdīnnī ani ombannī zi Yēsu susu ga kō'du kyēnyē ko'do ako'jonni hɔ mo iyannī henye, “Ēdī na kyēnyē mī kō'du ki'di 'beze zi vīdī kɔ'jo mī ko'do 'ba ralawo?” ¹¹ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “A'di, ēzē vīdī ma kōlō tēmī 'e ēdī tīmēlē aba alēpī mī wogo yōndu mī ko'do 'ba ralawo, akasōsu kō'du mo dë zi koto mo yaga?
¹² Vīdī kōndu ra laka ndra ta da tīmēlē! Here ne, kō'du ki'di 'beze ila ze zi vīdī maako kōnyī mī ko'do 'ba ralawo aba.” ¹³ Here mo iya zi kora 'ba kala keɲe ne henye, “Iza ga kala yī yaga.” Mo iza gɔ mo yaga, gbɔ na laka löhu kaa agamo ne. ¹⁴ Here Farasiye i'bēnnī o'dōnnī mala zi Yēsu kofo.

Vo litu kinzi a Wiri ra Yēsu?

¹⁵ Mati Yēsu owo kō'du mala rē nī ne, mo i'bē 'de ta bi nani, mora vīdī kayo alō'bōnnī gbɔ ga ndī mo aba. Mo ako'jo vīdī ma zē na rakɔɔ ne'e biya, ¹⁶ mo ise gɔ mo zi zē iya henye, mayadannī kō'du nī dë zi vīdī maako'e. ¹⁷ Mo o'do here zi rē nī ko'do kaa kō'du ma nēbī Yisaya ayi ku tīnyō.

¹⁸ “Kinye ēdī vo lö'bō ama ma minzi.

Mo ma mo'do lövɔ mo.

Kō'du mo, ma na rakyenyi.

Ma kutu Lawo Kōlō Laka ama dɔ mo,

mo akayöyö kö'du vurë ama zi vidi.

¹⁹ Mo awasa mandere ha gbögbö dë mandere me'do na gu nberere da geri.

²⁰ Mo owe loma ma idë rë ni ku ne dë, mandere yölu lamba ma omba ku kara tɔɔ kazi lëru.

Mo atëdi nduwë, le mo ako'do vurë ma laka 'ba kpiliri.

²¹ Tu'dë biya aki'di kö'du sösu 'bënni mi mo.”

Yësu Belezobulu aba

(Mk. 3:20-30; Lk. 11:14-23)

²² Here kya 'ba vidi maako'e ikanni kora vo komoköndu maako zi Yësu, ɔ'bo dë zi me'do ga kö'du mo ëdi dakyikiyi aba. Yësu ako'jo kora ne, here mo ɔ'bo zi me'do bi kongɔ aba. ²³ Vidi biya na rakaga tëmi kö'du ma Yësu o'do ne. Zë ako'jonn kö'du iyanni henye, “Mo atëdi Wisi 'ba Dawidi ra?”

²⁴ Mati Farasiye owonni kö'du ne, aya'banni do mo iyanni henye, “Mo ore dakyikiyi ne'e yaga, ga kö'du vo dë zë Belezobulu ra, i'di kyigo ne zi mo zi ko'do here.” ²⁵ Yësu ayɔɔ kö'du ma zë ëdinni asösu, mo iya zi zë henye, “Dakaɔ ma inye rë ni na gbongo gbongo wehe ko'do oka ani aba, alima na konda dë. Gawo maako, mandere dakota ma inye rë ni na gbongo gbongo wehe ko'do oka maako aba akalëpi. ²⁶ Here ëzë gbongo ma kölö ëdi wehe ko'do oka ni vere aba mi damöku a Satani, nenyë kö'du ya'ba aba henye, inye rë ni ku nzo na gbongo gbongo kandi apere rë ni.

²⁷ Iya'e henye, mo ore dakyikiyi yaga kyigo 'ba Belezobulu aba, mora ëyi ra i'di zi vo ga ndi yiye kyigo ne zi zë kore yaga? Zë atëdi na vo vurë 'bë

'e. ²⁸ Ēzē mora dakyiky kyigɔ 'ba Lawo 'ba Wirī, here damöku a Wirī ayi ku de 'e."

²⁹ "Vidī maako ɔ'bo də tōdu mī loko 'ba kora ma na kyigɔ zi wasisi ɔmo koba, nje ēzē mo ida kora kyigɔ ne dagba atehe 'da loko ɔmo kolo."

³⁰ "Vidī ma anza də 'bama, mo ēdī tīnyō kō'du aba ra ma. Vidī ma akonyi ma də zi toto, ēdī tīnyō pere mo. ³¹ Ma yada zi ye henye, atɔ'bo vidī kila ga kō'du kyēnyē mati o'donni, kō'du kyēnyē kiya aba, mora vidī mati iya kō'du kyēnyē ra Lawo Kōlō Laka, ila mo də. ³² Vidī mati iya kō'du kyēnyē ra Wisi a Vidī akila mo, vidī mati iya kō'du kyēnyē ra Lawo Kōlō Laka ila mo də yaanya aba ŋburu."

Kaga logo nī aba

(Lk. 6:43-45)

³³ "Zi tēdī logo laka aba ēdī kaga ma laka aba. Ēzē ēdī kaga ma kyēnyē aba atēdī logo ma kyēnyē aba. Kaga akayolo tara dakyinē 'ba logo ma ana. ³⁴ 'E wiri ne'e, hala akiya'e kō'du ma laka, mora 'e Satani? Ha akiya wa ma ēdī. Ndo mī didi mo aba. ³⁵ Vidī ma laka akodo gbī wa ma laka ga kō'du laka enī, vidī ma kyēnyē akodo gbī kō'du kyēnyē ga kō'du kyēnyē enī. ³⁶ Ayolo'e henye kadra 'ba vure aba, vidī biya na kōlō kōlō akayeti kō'du kyēnyē ma mo iya. ³⁷ Me'do hē yī ra, akpa ako'do vure mo aba rē yī, zi yolo yī vo kō'du laka kodo vo kō'du kyēnyē."

Kō'du ko'jo ga kō'du ko'do

(Mk. 8:11-12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Here kya 'ba vo komoyandi 'ba kō'du kī'dī maako'e, kya 'ba Farasi maako'e eti, ame'donni

riyē iyannī henye, “Vo komoyandi, domba zi yī kongo ta bi kō'du ko'do ko'do.” ³⁹ Mo aya'ba do mo zi zē iya henye, “Hala vīdī kyēnyē 'ba kazi wiri ēdīnnī kadra ndenye aba. Ako'jo'e ha ma ga kō'du ko'do? 'E'e! Kō'du ko'do ma akayada zi ye atēdī nje kō'du ko'do 'ba nēbī Yona. ⁴⁰ Tēmī gērī kōlō ne Yona o'do kadra wota yōndo aba mī kyenze, here Wisi a Vīdī ako'do kadra wota yōndo aba mī hu kaŋo yōndu ne. ⁴¹ Mī ko'do 'ba vurē aba, vīdī 'ba Nīnēwē atēnyīnnī riyē akasusunnī 'e ga kō'du zē otōnnī dē nnī ku tēmī kō'du kyēnyē 'bēnnī, ma owonnnī kō'du yētī 'ba Yona ne. Ma yada zi ye, wa kyedre maako ēdī kinye ta da Yona. ⁴² Mī ko'do 'ba vurē aba yere mbara 'ba daliŋo 'ba Seba atēnyī riyē 'e susu ga kō'du mo i'bē tēmī gērī ne biya tēmī kaŋo 'bēnī kō'du me'do yolo yandi 'ba yere Solomono kowo. Miya zi ye henye, wa ēdī kinye kyedre ta da Solomono!”

Ta'ba 'ba dakyikyī
(Lk. 11: 24-26)

⁴³ “Ēzē dakyikyī asi ku yaga tara vīdī, i'bē lasi aba dakaŋo maako bi lawo koma. Ēzē i'ja dē, ⁴⁴ akiya na bi dēnī henye, ‘Ma ta'ba hulēhu liŋo ama ma mila ne.’ Here i'bē hulēhu i'ja loko na mbiya, ŋbala na laka. ⁴⁵ Here ēnyī i'bē yaga ika aboka niye madomoriyō dakyikyī maako'e na kyēnyē ta da nī, zē ayinnī alimannī gbo ani. Ēzē inde rē nī ku, vīdī nani ēdī mī riti kyēnyē ta da ma dagba. Nenye ēdī kō'du ma ako'do rē nī zi vīdī ma kyēnyē'e mī ko'do nenye.”

Ma 'ba Yēsu öndu mo ëti
(Mk. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Mati Yēsu ëdī gba ame'do zi vīdī kayo, ma mo öndu mo ëti okōnnī gbo. Zē orōnnī yaga kö'du ko'jo zi me'donnī zi mo. ⁴⁷ Here vīdī maako tēmī vīdī naniye iya zi mo henye, “Ongō te ma yi, öndu yi ëti ëdinnī atorō yaga, ombannī zi me'do zi yi.” ⁴⁸ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Ëyi 'bēnī ma ma? Ëyiye ra öndu ma'e?” ⁴⁹ Mo ënyī ayada bi da vo lö'bō 'bēniye, iya henye, “Ongō te! Kinye ma ma öndu ma ëti. ⁵⁰ Vīdī ma o'do wa ma 'bu ma komoriyē omba mo zi ko'do mo ne, mo ra na öndu ma, ëmī ma ma ma.”

13

Mala 'ba vo kofo kilī
(Mk. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Mī ko'do kölō, Yēsu ila liño ënyī i'bē da göti 'ba föfō alima gbo akaño. ² Vīdī kayo ma atoto rē nnī kpo ta rō mo gbo kyo, mo ëkyī mī tōgbō alima gbo mī mo, vīdī kayo orō 'bēnnī yaga da göti. ³ Mo alima kö'du yēti zi zē kyo tēmī mala. Yēsu iya henye, “Kadra maako aba kora maako i'bē kofo kilī. ⁴ Mati mo ilī kofo mī yaka, kya mo alēpī da gērī, ali ayi onyonnī 'de. ⁵ Kya mo alēpī mī kaño ma rī'dī, kaño ma laka nje tisiwa aba, kandi kofo ne ötu ga kö'du kaño ne alo dē. ⁶ Mati kadra ese o'bō wevo ma luru ne'e, ga kö'du ngara'da ödu dē gbo na laka, kandi wevo ne'e akyītu gbo. ⁷ Kya 'ba kofo alēpī mī kutē kono, övu mora ofo wevo mo. ⁸ Kya 'ba kofo alēpī mī kaño ma laka wevo mo ana i'jō, kya mo lamikölō, aga

mo'e 'butëmodaka, mora aga mo'e 'butëwota.”
⁹ Yësu inde kö'du 'bëni iya henye, “Owo'e kö'du ne, ëzë ëdi 'e mbiliye aba!”

Mi i'jō 'ba mala ne

(Mk. 4:10-12, Lk. 8:9-10)

¹⁰ Vo lö'bö'e ayinnī zi Yësu ako'jonnī hō mo iya henye, “Kö'du a'di ëdi 'bëyi ame'do zi vidi tēmī mala?” ¹¹ Yësu ënyi aya'ba dō mo iya henye, “Kö'du koho 'ba damōku 'ba Wirī i'dī ku zi ye, anza dē zi zē. ¹² Mora here, vidi ma wa aba aki'di zi mo ndra, here mo atēdi mo aba kyo ta da ma ëdi. Mora vidi mati anza wa aba dē, akoba 'de kazi mo gbī le ma tisi ma mo ëdi mo aba ne. ¹³ Mi kö'du ma mēdi ame'do zi zē tēmī mala ëdi henye, 'Zē ongōnnī bi mora i'jannī dē, zē o'je mbili nnī.

Mora owonnī mandere ayōlōnnī dē.’

¹⁴ Kö'du kumē 'ba Yisaya ga kö'du 'bëzë ne henye, 'Vidi nenyē'e akowonnī nje na kowo mora ödu dē, dē zē.

Zē akongōnnī bi akongo

mora 'de i'jannī dē.

¹⁵ Didi vidi nenyē'e na kyigo.

Mbili vidi nenyē'e yaanya aba na kisi.

Zē ombannī dē zi kö'du tinyō kongō.

Ëzë mbili zē anza dē na kisi,

zē akongōnnī komo nnī aba,

akayōlōnnī dē nnī aba mora akoto dē nnī zi ma hulëhu,

mora akako'jō zē.’ ”

¹⁶ “Mora kö'du'e ne laka ga kö'du komo'e i'ja ku, mora mbiliye owo kpa ku. ¹⁷ Ëdi na laka miya

zi ye nēbī kayo mora vīdī kayo a Wirī ombannī
 zi ki'ja wa ma i'ja 'e ne, mora 'de i'jannī dē, mora
 zē ombannī zi kowo wa ma owo'e ne, mora 'de
 owonnī dē.

Yēsu ayada mī mala 'ba vo kofo kīlī

(Mk. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ “Owo'e ayandiye mī kō'du 'ba vo kofo kīlī
 ne. ¹⁹ Zē mati owonnī kō'du kise 'ba damōku ne,
 mora ayolonnī dē ēdinnī kaa kofo mati alēpī da
 ga gērī. Satani ayi irī me'do ne yaga tēmī di'di
 zē. ²⁰ Kofo mati alēpī dakaŋo ma ři'dī aba, ēdī
 zē ma owonnī kō'du ne rakyenyi aba, kandi ma
 owonnī. ²¹ 'De ödu dē gbo mī di'di zē, mora
 ēhinnī dē na konda. Here mati kō'du kyēnyē
 maako ayi ga kō'du kise ne, akilannī 'de kandi.
²² Kofo ma alēpī mī kono ne, ga kō'du zē ma
 owonnī kō'du kise ne, kō'du sōsu ga kō'du wa
 'ba dakaŋo, lovo wa kyo ila kō'du kise ne dē tödu
 mī di'di zē, du anannī logo dē. ²³ Kofo ma ilī mī
 kaŋo ma laka, ēdī kō'du zē ma owonnī kō'du kise
 ne, irinnī gö zē ra anannī logo, kya mo lamikölö,
 agamo'e 'butēmodaka mora agamo'e 'butēwota.”

Mala kō'du 'ba nyangölu

²⁴ Yēsu ayada mala ma kya mo zi zē. “Damōku
 'ba Wirī ēdī kaa henye. Kora maako ilī kofo
 ma laka mī yaka enī. ²⁵ Yondo kölö maako
 aba, mati vīdī o'donnī ku biya vo wehe ayi ilī
 kofo nyangölu mī kutē wana, mora i'bē wēnī 'de.
²⁶ Mati wevo mo övu, mbili mo omba ku zi rē
 nī ki'dī. Nyangölu alaya gbo. ²⁷ Vo kalima a
 kora ne ayi zi mo iya henye, 'Kyedre, kofo laka
 ra ilī mī yaka 'bēyī ne. Nyangölu ne ayi 'bēnī ta

kila?' ²⁸ Mo aya'ba da me'do zi mo, iya henye, 'Ne vo wehe maako ra o'do kö'du ne.' Zë ako'jonnî ho mo iyannî henye, 'Omba zi ze ti'bë nyangölu ne koto mo 'de yaga?' ²⁹ Mo aya'ba da me'do, iya henye, 'E'e, ga kö'du ëzë atoto'e nyangölu ne akoto'e kya wana 'dö zë ëti. ³⁰ Ila'e wana 'dö nyangölu aba mövunnî bi kölö le kadra 'ba wakumu ta yaka aba. Ma kayada zi vo lo'e, zi nyangölu koto dagba, ho mo kida na kulu zë ko'bo, mora da wana toto zi ki'di mo mi lo'bi.' "

Mala 'ba kofo masatada
(Mk. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

³¹ Yësu ayada mala ma aga mo zi zë, "Damöku 'ba Wiri ëdi henye: Kora maako oba kofo masatada iyi mi yaka ëni. ³² Kofo matisiwa aba ta da kofo biya, mati övu riyë, gbo na kyedre ta da wevo biya, övu na kaga, ali ayinnî uvö loko ënni mi gora mo."

Mala kö'du 'ba langa
(Lk. 13:20-21)

³³ Yësu nduwë mala maako yada mo zi zë iya henye, "Damöku 'ba Wiri ëdi henye: Mbara maako oba langa asusë mi tele 'butësowo 'ba lunzu i'di gbo tö'bu." ³⁴ Yësu ayada kö'du nenyee zi vidi kayo temi mala. Mo iya kö'du ako de zi zë kazi mala. ³⁵ Mo o'do kö'du ne here zi kö'du kiya 'ba nebi tayi tinyo: "Ma ko'do mala ezë ma me'do zi zë. Ma kayada zi zë wa mati ayolonnî de kyere ma damöku i'di re ni ne."

Yësu ayada mi mala 'ba nyangölu

³⁶ Mati Yēsu ila vīdī kayo ödu loko, vo lö'bō 'bomowe ayinnī zi mo, iyannī henye, “Ayada dero zi ze mī mala 'ba nyangölu mī yaka ne a'di?”

³⁷ Yēsu aya'ba dō mo, iya henye, “Kora ma ilī kofo ma laka ne Wisi a Vīdī. ³⁸ Yaka damöku, kofo ma laka ne, mora vīdī ma 'bēnnī 'ba damöku ne. Nyangölu ra vīdī ma 'bēnnī 'ba Satani. ³⁹ Vo wehe ma ilī kofo ne mo ra Satani. Wa kumu ta yaka mora ndundu 'ba daliŋo, mora vo kumumo'e zē ra malayika'e.”

⁴⁰ “Here kaa ma nyangölu atoto dō mo o'bō mī wa'do, kö'du ne ako'do rē nī here mī ndundu 'ba daliŋo aba. ⁴¹ Ēdī here, Wisi a Vīdī akutu yaga malayika ēniye, zi toto tēmī damöku ēnī yaga, vīdī ma biya ēdinnī vīdī kī'dī zi kö'du kyēnyē ko'do, biya agamo'e ma ēdinnī kö'du kyēnyē ko'do. ⁴² Zē aku'dunnī zē mī wa'do, zē akudunnī hē nnī konyo aba. ⁴³ Vīdī a Wīrī atanyinnī kaa kadra mī damöku a 'bu nnī, owo'e kö'du ne, ēzē ēdī 'e mbili aba.”

Mala kö'du 'ba wa koho

⁴⁴ “Damöku 'ba Wīrī ēdī henye, kora maako i'ja wa na koho mī yaka. Mo ayöfu dō mo gbo löhu. Mo na rakyenyi, i'bē wogo wasisi mati mo ēdī mo aba yaga, i'bē hulēhu wogo yaka nani gbo.

Mala 'ba ateje

⁴⁵ “Damöku 'ba Wīrī ēdī kpa kaa henye. Kora maako ēdī bi koma kö'du dahabo ma laka. ⁴⁶ Mati mo i'ja, mo i'bē wogo wasisi mati mo ēdī mo aba biya yaga, wogo dahabo nani gbo.

Mala 'ba kīrī kyenze

⁴⁷ “Damöku 'ba Wiri ëdi kpa kaa henye, kya 'ba kora vo kyenze kiri u'du wa 'ba kyenze kiri ënni yaga mi föfö, mora iri dakyinë 'ba kyenze biya. ⁴⁸ Mati wa 'ba kyenze kiri ëdi ku ndo, zë otönni yaga da göti alimanni gbo akaŋo zi mi kyenze ne yanya, ma laka ne i'dinni mi бага ënni, mati anza na laka u'dunni zë 'de möku. ⁴⁹ Atëdi mi ndundu 'ba daliŋo aba kaa nenyë. Malayika ati'bënni yaga akako'dönni vidi ma kyënyë'e tëmi ma laka ⁵⁰ Aku'du zë mi wa'do 'ba koli ani zë akudunni hë nni konyo aba.”

Kö'du kyi ma koo aba

⁵¹ Yësu ako'jo hë zë, iya henye, “Ayolo'e kö'du nenyë'e ku?” Zë aya'banni do mo iyanni, “Ŋo.” ⁵² Here mo aya'ba do mo zi zë iya henye “Vo komoyandi 'ba kö'du ki'di ma ayandi zë kö'du 'ba Damöku 'ba Wiri, kaa vo kyeti 'ba loko mati oba wa ma kyi ma koo aba, yaga tëmi lo'bi ëni.”

Omba Yësu dë mi Nazereta (Mk. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Mati Yësu inde yada mala nenyë'e ku, mo ila bi nani ⁵⁴ ënyi i'bë hulëhu mi gawo 'bëni Nazereta. Mo ayëti kö'du mi bi 'ba mötu, mora zë ma owonni kö'du yëti 'bomo ne, zë rakaga aba. Zë ako'jonna kö'du, iyanni henye, “Here mo i'ja kö'du yolo mahere ne ta kila? Mora kö'du ko'do 'bomo ne'e? ⁵⁵ Mo ra dë wisi 'ba vo wakisë? Mariya ra dë ma mo, Yemisi, Yosepa, Simona, mora Yudasi, zë ra dë na öndu mo'e? ⁵⁶ Ëmi mo'e ra dë ëdinni alima kinye ne? Mo i'ja kö'du nenyë biya ta kila?”

⁵⁷ Mora here, zë ombannī mo dë. Yësu iya zi zë henye, “Nëbī oro ta ga bi ne biya nje mī gawo 'bomo vo dakota 'bomo ëtī. ⁵⁸ Mo o'do kö'du ko'do dë ani, ga kö'du zë anza nnī dë kö'du koma aba.”

14

Koli 'ba Yowani Bapatisi

(Mk. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

¹ Mī kadra nani Heroda vo dakaŋo owo kö'du Yësu mo ayada zi vo mī ² turu ëniye henye, “Tīnyö Yowani Bapatisi ra ënyi ku na didi.” “Kö'du nere ra mo ëdi kyigo nenyë aba, zi kö'du ko'do ne'e ko'do mo.” ³ Kö'du Heroda ra kyere i'di kö'du zi Yowani kīri kida mo nyori aba ku'du mī kamba. Mo o'do kö'du ne ga kö'du Herodiya mbara 'ba öndu mo Pilipo. ⁴ Mī kadra maako aba, Yowani Bapatisi ayada zi Heroda, iya henye, “Anza na laka zi yi Herodiya koze.” ⁵ Here Heroda omba zi mo kofo, mora ere kazi vidi 'ba Yuda'e ga kö'du zë asösu 'bënni Yowani ne nëbi ra. ⁶ Here mī kadra ko'jo 'ba Heroda aba wu'jē 'ba Herodiya ɔlo komo vidi kayo. Heroda gbo rakyenyi aba ⁷ alömu zi mo, iya henye, “Malömu ku zi ki'di zi yi wa ma ako'jo kö'du ga kö'du mo.” ⁸ Here tēmi kö'du sösu 'bama mo, mo ako'jo ho mo, iya henye, “i'di zi ma kinye yaanya aba da Yowani Bapatisi da gbenje ne.” ⁹ Yere gbo kazi rakyenyi ga kö'du lömu ma mo o'do ta da komo yingo 'bēni ne'e biya ne, mo i'di kö'du zi wu'jē ne, da kö'du wa ko'jo 'bomo omba ku. ¹⁰ Here mo i'di kö'du ikye da Yowani gbo mī kamba, ¹¹ do mo ne ika mī gbenje mora i'di gbo zi wu'jē ne, mo oba

ika gbo zi ma nī. ¹² Vo lö'bö a Yowani ayi injänni yöku mo usu, mora zē i'bē ayadanni kö'du mo gbo zi Yēsu.

Yēsu i'di wakonyo zi vidi kayo

(Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Yn. 6:1-14)

¹³ Mati Yēsu owo kö'du Yowani, mo ɔso ani mi tönbö, enyi i'bē ga bi mbiya na bi dēni. Here vidi owonni kö'du mo enyi ilanni gawo 'bēnni, i'bēnni ga ndi mo aba ta akaŋo. ¹⁴ Yēsu enyi asi yaga tēmi tönbö, mati mo ongo vidi kayo ne'e, di'di mo oso gbo ndo na kö'du sösu ga kö'du zē, mo ako'jo zē ma na rakoo ne'e gbo. ¹⁵ Hutaga nani aba, vo lö'bö 'bomo ayinni zi mo iyanni henye, “Bi ku ra hutaga bi nenyē bi mbiya ra, utu vidi ne'e liŋo mi'bēnni wakonyo kogo zi nni.” ¹⁶ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Zē mi'bēnni dē. 'E na bi de 'e, i'diye wakonyo zi zē konyo.” ¹⁷ Zē aya'banni da me'do, iyanni henye, “Wa biya ma dēdi mo aba kinye mangolo'bo muyi kyenze riyö.” ¹⁸ Yēsu iya zi zē henye, “Ika'e zē zi ma kinye.” ¹⁹ Mo i'di kö'du gbo zi vidi ne'e limanni akaŋo da loma, mo oba mangolo'bo muyi kyenze riyö ne aba, ongo bi riyē o'do öwö'di zi Wiri. Mo owe mi mangolo'bo ne'e i'di zē gbo zi vo lö'bö'e, vo lö'bö i'di zē gbo zi vidiye. ²⁰ Vidi biya onyo ɔvanni mora vo lö'bö obanni бага 'butē domoriyö ndo na koso wa ma ɔso. ²¹ Watiti 'ba vidi kora ma onyonni wa ne, edi kpulukumuyi vidi, mbara gisisi eti iti dē.

Yēsu alasi ta da wini

(Mk. 6:45-52; Yn 6:15-21)

²² Here Yēsu i'di vo lö'bö'e tēkyinnī mī tōḡbö ti'bēnnī dagba kapa föfö moto, mora mo iya vidi ne'e mī'bēnnī 'de. ²³ Ta pēti utu vidi ne'e ku, mo i'bē da lutu riyē kuti nī aba amötu. Mati hutaga ɔko, Yēsu ēdi gbo ani kuti nī aba. ²⁴ Mī kadra ne tōḡbö ēdi ku na kowo mī kutē wini 'ba föfö rē nī koho kazi wini kagba, ga kö'du buluku ēdi aluku zo ki'di zi mo. ²⁵ Tēmī kutē kadra wota, modaka aba mī da mindö, Yēsu ayi zi vo lö'bö'e lasi aba ta da wini. ²⁶ Mati zē ongōnnī mo ēdi alasi ta da wini, zē na tere. Zē iyannī kudu aba na tere henye, “Ne gīlilö 'ba yöku ra.” ²⁷ Yēsu ame'do kandi zi zē iya henye, “Uku mī ye, ne ma ra, ere'e dē.” ²⁸ Here Petero ame'do riyē iya henye, “Yere ezē ēdi tīnyö yī ra i'di kö'du zi ma ti'bē ta da wini zi yī ani.” ²⁹ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Ayi.” Petero asi yaga tēmī tōḡbö ayeto gbo ti'bē ta da wini zi Yēsu. ³⁰ Mati mo ongo buluku kyigo ne, mo na tere ayeto zi lēndi akaṇo mī wini. Mo udu “Ayomo ma Yere.” ³¹ Kandi Yēsu akako Petero kala nī aba, iya zi mo henye, “Edi kö'du koma aba tisiwa. Kö'du a'di dē yī jijiji go mo?” ³² Here zē 'dö riyö ēkyinnī mī tōḡbö, buluku ɔro gbo. ³³ Here zē ma mī tōḡbö ne'e ayetonnī Yēsu, iyannī henye, “Tīnyö yī Wisi 'ba Wiri ra.”

Yēsu ako'jo vo rakoo mī Genesereta
(Mk. 6:53-56)

³⁴ Zē umunnī kyēti 'ba föfö ayinnī gawo 'ba Genesereta, ³⁵ ani vidi ayolōnnī Yēsu gbo, zē utunnī kö'du zi vidi 'ba rakoo'e biya kpo tara gawo nani, ikannī zē gbo zi Yēsu. ³⁶ Zē alenzennī mo zi kila zē mati koo aba ne, gbī nje zi ha bongo

omo kisa, zē biya ma isennī ne, ako'jo zē gbo
 ɲbala.

15

Kö'du yandi 'ba wa ɲbala ti'da aba
(Mk. 7:1-13)

¹ Kya 'ba Farasiye nnī vo komoyandi 'ba kö'du
 kī'dī ētī, ayinnī ta Yerusalema zi Yēsu, ako'jonnī
 ho mo, iyannī henye, ² “Kö'du a'di vo lö'bō
 'bēyiye ɔwonnī kö'du kī'dī ma kyedre 'beze
 ilannī zi ze ne dē? Akaka kala nnī dē tēmī gērī
 ma laka gba kazi wakonyo.” ³ Yēsu aya'ba do mo
 iya henye, “Mora kö'du a'di ɔwo'e kö'du a Wīrī
 dē, īriye ga ndī kö'du yandi 'be'e? ⁴ Kö'du Wīrī
 iya henye, ‘Ōwo 'bu yī ma yī aba. Vīdī ma asēnē
 'bu nī mandere ma nī akī'dī mo zi kofo.’ ⁵ Mora
 ayandi 'e henye, ēzē vīdī maako ēdī wa aba, mo
 mo'do zi 'bu nī konyi mandere ma nī. Mora iya
 henye, nenyē 'ba Wīrī. ⁶ Mo omba dē zi 'bu nī
 towo. Tēmī gērī ne ɔwo'e kö'du kī'dī a Wīrī dē,
 ga kö'du zi ga ndī kö'du yandi 'be ra kīrī. ⁷ 'E vo
 komokandi ne'e, kö'du 'ba Yisaya ēdī tīnyō, kaa
 ma mo iya kö'du ga kö'du ko'do 'be'e.”

⁸ Wīrī iya henye, “Vīdī nenyē'e ɔwonnī ma
 me'do hē nnī aba, dī'di zē tīnyō na kowo tara
 ma. ⁹ Here anza na laka zi zē ma yeto, ga kö'du
 ēdinnī kö'du kī'dī 'ba vīdī kōndu ra yandi mo kaa
 kö'du kī'dī ama.”

Wa mati ēdī vīdī ko'do na ti'da
(Mk. 7:14-23)

¹⁰ Yēsu ako'jo vīdī kayo zi nī iya zi zē henye,
 “Owo'e, ayolo'e. ¹¹ Anza dē wa ma i'bē ta ha

vīdī mī mo ra o'do mo na ti'da, wa ma asi yaga ta ho mo ra o'do mo na ti'da" ¹² Here vo lö'bö omo ayinnī zi mo iyannī henye, "Ayolo'e ku henye ere, Farasi anzannī dē na rakyenyi mī kö'du kiya 'bēyī ne?" ¹³ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, "Wevo mati 'bu komoriyē ra dē yī akoto 'de." ¹⁴ "Asösu'e kö'du zē dē. Zē vo dagba 'ba vo komoköndu. Ēzē kora vo komoköndu maako akoko vo komoköndu agamo, zē 'dō riyō akalēpinnī mī wogo." ¹⁵ Petero ēnyī ame'do riyē iya henye, "Ayada mī i'jō me'do ne te zi ze." ¹⁶ Yēsu iya zi zē henye, "Anza'e dē gba ndrē na komokandi ta da oka'e. ¹⁷ Ayolo'e dē? Wa ma i'bē ta ha vīdī i'bē mī mo mora gbo yaga tēmī ida ro mo. ¹⁸ Mora wa ma asi yaga ta ha, ayi tēmī di'di, ne wa ma o'do vīdī na ti'da ¹⁹ Tēmī di'di mo ayi kö'du sösü ma kyēnyē, ma akī'di mo zi wa kofo, ndoro ko'do, kö'du kyēnyē maako'e ko'do mo aba, zi wakolo, ndondo, kö'du kyēnyē kiya ra oka'e. ²⁰ Nenyē'e wa ma ēdinnī vīdī ko'do na ti'da, zi wakonyo kazi kala'e kaka, kaa ma zē iyannī ne, o'do vīdī dē na ti'da."

*Koma 'ba mbara tēmī Kanana
(Mk. 7:24-30)*

²¹ Yēsu ila bi nani ēnyī i'bē dakaño ma kara ra gawo kyedre 'ba Tiyyere nnī Sidoni aba. ²² Mbara 'ba Kanana maako ma alima bi nani ayi zi mo. Ēnyī udu riyē, iya henye, "Wisi 'ba Dawidi, akonyi ma kyedre. Wu'jē ama ēdī dakyikyī aba, mī riti kyedre." ²³ Yēsu iya me'do ako dē zi mo. Vo lö'bö 'bomo ayinnī zi mo alenzennī mo iyannī henye, "Ore mo 'de, mo ēdī ga ndi ze kīrī kpōro

nenye ko'do aba.” ²⁴ Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Utu ma nje zi vidi 'ba Yiserele'e ma olunni.” ²⁵ Mati here ne, mbara ne ayi alēpi ndi mo. Mo iya henye, “Akonyi ma Yere.” ²⁶ Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Anza dē na laka zi wakonyo a gisisiye ku'du mo zi wihiye.” ²⁷ Mo aya'ba do mo iya henye, “Ne tinyō Yere, wihi ēdinni kpa wakonyo ma oso alēpi ta da tarabiza 'ba kyedre 'bēzē 'e ne konyo.” ²⁸ Yēsu aya'ba do mo zi mo iya henye, “Yi mbara 'ba kō'du koma kyedre aba. Mi kadra tisi nani wujē omo ako'jo rē ni gbo.”

Yēsu ako'jo vidi kyo

²⁹ Yēsu ila bi nani ēnyī i'bē na konda ta da kapa fōfō 'ba Galilaya. Mo ēkyī da lutu alima akanjo. ³⁰ Vidi kayo ayinni zi mo, ikanni aba, vo keje, vo komoköndu, vo ka'bo, vo ha ngulu vidi rakoo maako'e kyo ma i'dinni zē ndi Yēsu, mo ako'jo zē gbo. ³¹ Vidi ne'e na rakaga ma ongönni vo ha ngulu ēdi ku ame'do, vo ka'bo ku na laka, ma keje ēdi ku alasi, vo komoköndu ēdi ku bi kongö, ayetönni Wirī 'ba Yiserele gbo.

Yēsu i'di wakonyo zi vidi kyedre kayo

(Mk. 8:1-10)

³² Yēsu ako'jo vo lö'bō 'bēniye zi ni iya zi zē henye, “Ma rasösu aba ga kō'du vidi nenye'e, ga kō'du zē ēdinni ku ma aba, ko'do wota aba yaanya aba anzanni dē waako aba zi konyo. Momba dē zē kutu kazi wakonyo, ga kō'du atēdinni na riti ta da gērī 'bēzē lijo.” ³³ Here vo lö'bō 'bomo ako'jonnī ho mo iyanni henye, “Da ki'ja ze wakonyo kyo mi da lēpi nenye zi ki'di zi vidi kayo nenye'e ta kila?” ³⁴ Yēsu ako'jo hē zē iya

henye, “Ēdiye mangolo'bo aba ndö?” Aya'bannī dō mo iyannī henye, “Mangolo'bo madomoriyō nzoyi, kyenze ēdī tisiwa.”

³⁵ Yēsu iya kō'du gbo zi vīdī kayo ne zi limannī akaṇo dakaṇo. ³⁶ Mo oba mangolo'bo madomoriyō kyenze ne aba o'do öwö'di zi Wiri, owe mī zē i'di zē zi vo lö'bö'e, vo lö'bö'e i'di zē zi vīdī ne'e. ³⁷ Zē onyonni mora ɔvɔnni. Here vo lö'bö obannī kori madomoriyō ndondo na nzoyi ma ɔso. ³⁸ Watiti 'ba vīdī kora ma onyonni ēdī 4,000 vīdī mbara gisisi eti iti dē. ³⁹ Mati Yēsu utu vīdī ne'e ku 'de, ēkyi mī tōṅbö i'bē mī dakaṇo 'ba Magadoni.

16

Kō'du ko'jo ga kō'du 'ba kō'du ko'do
(Mk. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

¹ Kya 'ba Farasiye nni Sadeke eti ayinni zi Yēsu ombanni zi mo yonzɔ ako'jonnī ho mo kō'du ko'do ko'do mo zi zē, zi yada Wiri ra omba da kō'du zi mo. ² Mora Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ēzē kadra ēdī ku loso, iya 'e henye, ‘Dēdī ku ti'bē zi komo bi laka ki'ja, ga komo bi ēdī na kahi.’” ³ Nbo da mindö aba, iya 'e henye, ‘Omba ku zi ta'di, ga kō'du komo bi na kahi a'ba na köndu.’ Aka me'do'e kō'du 'ba komo bi ne bi kongɔ aba komoriyē, mora ɔ'bo'e me'do dē kō'du kyinē 'ba kadra ne'e. ⁴ Hala kō'du kyēnyē vīdī ma ndenye ne kazi Wiri. Ako'jo 'e ha ma ga kō'du ko'do? 'E'e, kō'du ko'do ma aki'di zi ye nje kō'du ko'do 'ba Yona.” Here Yēsu ila zē ēnyi i'bē wēni 'de.

Langa 'ba Farasiye nn̄i Sadeke ët̄i
(Mk. 8:14-21)

⁵ Mati vo lö'bö'e umu n̄i kyët̄i föfö maaga mo, kö'du mangolö'bo ölu ta dē zē zi kobann̄i aba. ⁶ Yēsu iya zi zē henye, “Andire'e ëd̄i 'e bi kida aba kö'du langa 'ba Farasiye nn̄i Sadeke ët̄i.” ⁷ Zē ayeton̄n̄i gb̄o me'do na ga rē nn̄i iyann̄i henye, “Mo iya kö'du ne ga kö'du doba 'e mangolö'bo maako dē.” ⁸ Yēsu ayolö kö'du ma zē ëd̄inn̄i kiya ne, here mo ako'jo hē zē iya henye, “Kö'du a'di ëdiye ame'do na ga re 'e kö'du mangolö'bo ma anza dē? Hala ëdiye koma tisi aba. ⁹ Gba ayolö'e dē? Mangolö'bo muyi ma minye mi mo kö'du vid̄i kora kpulukumuyi ne dē? Kor̄i ndö ma oso'e? ¹⁰ Mora ëd̄i hala kö'du mangolö'bo madomoriyö kö'du vid̄i kora kpulukusowo ne? Kor̄i ëd̄i ndö ma oso'e? ¹¹ Hala ayolö'e dē manza dē ame'do zi ye kö'du 'ba mangolö'bo? Ongö'e ga re 'e kazi langa 'ba Farasiye nn̄i Sadeke ët̄i. ¹² Here vo lö'bö ayolonn̄i mo anza dē kö'du ne kiya zi ga rē nn̄i kongo kazi mangolö'bo ma o'do langa aba, wēn̄i ga kö'du yandi 'ba Farasiye nn̄i Sadeke ët̄i.”

Petero Iya Yēsu ra Korisito
(Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³ Yēsu ënȳi i'bē daliño ma kara ra gawo 'ba Kasariya Filipino, bi ma mo ako'jo ha vo lö'bö 'bēniye iya henye, “Ëȳi ra vid̄i ëd̄inn̄i akiya mo Wisi a Vid̄i?” ¹⁴ Zē aya'bann̄i do mo iyann̄i henye, “kya vid̄i maako'e iyann̄i henye, Yowani Bapatisi ra.” “Agamo'e iyann̄i Eliya ra, mora agamo'e iya 'bēnn̄i Yeremaya ra mandere kya 'ba nēbi

maako.” ¹⁵ Mo ako'jo hē zē iya henye, “Mora 'e 'be'e? Iya 'be'e ma ēyī?” ¹⁶ Simona Petero ēnyī aya'ba dō mo iya henye, “Yī Korisito ra, Wisi 'ba Wiri widi.” ¹⁷ Yēsu ēnyī aya'ba dō mo iya henye, “Laka, Simona wisi 'ba Yona ga kō'du, tīnyō nenyē ayi dē zi yī kazi vidi kōndu maako. I'di mbiyi zi yī kazi 'bu ma komoriyē. ¹⁸ Here mayada zi yī Petero, mako'ba kanisa a ma mora gbī le koli ɔ'bo dē zi dō mo kohe. ¹⁹ Maki'di gbalaka 'ba Damōku 'ba Wiri zi yī, kō'du ma ida dakaŋo kinye, akida kpa komoriyē, kō'du ma inga dakaŋo kinye, akinga kpa komoriyē.” ²⁰ Here Yēsu ise gō mo zi vo lō'bō 'bēnī ne'e mayadanni dē zi vidi kōlō maako nī Korisito ra.

*Yēsu ame'do kō'du riti 'bēnī koli aba
(Mk. 8:31-9:1; Lk. 9:22-27)*

²¹ Mī kadra nani zō dagba Yēsu ayeto kiya kō'du riti 'bēnī koli aba zi vo lō'bō 'beniye kazi koho, iya henye, “Makatī'bē mī Yerusalema mora matēdi riti aba kazi kyedre'e, vo da karasa'e vo komoyandi 'ba vo kō'du ki'di eti. Aki'dinni ma zi kofo, mora ta pēti ko'do da wota aba, matēnyi na didi.” ²² Here Petero oba mo tisi dakapa ayeto gbo mo wasa iya henye, “Anza here Yere, kō'du ne mo'do rē nī dē zi yī.” ²³ Yēsu opi komo nī da Petero iya nenyē, “Ēnyī 'de ta ra ma, Satani. Yī ra na wayata mī gērī ama, ga kō'du sōsu 'bēyī ne ayi dē kazi Wiri, mora kazi kō'du ko'do 'ba vidi kōndu.” ²⁴ Mora here, Yēsu iya zi vo lō'bō 'bēnniye henye, “Ēzē vidi maako omba tayi zi ma, kō'du mo mōlu ta dō mo, mīnjē taka 'bēnī malō'bō ga ma. ²⁵ Vidi ma omba zi didi 'bēnī

yomo akayölu mora vidi ma ayölu didi ni kö'du ma aki'ja. ²⁶ Vidi atëdinnî wa aba ezë zë irinnî damöku ne biya mora ayölu didi nnî? Anza here dë. Waako anza ani dë zi ki'dinnî zi didi nnî ya'ba mo aba. ²⁷ Kö'du Wisi 'ba Vidi omba ku zi tayi mi bikanyi kyedre 'ba 'bu ni malayika eni eti, mora mo aki'di biriti zi vidi maako mi kö'du ko'do 'bomo. ²⁸ Miya zi ye henye, kya vidi maako'e edinnî kinye akolinnî dë, zë akongonni bi tayi 'ba Wisi 'ba Vidi mi damöku 'beni."

17

Yësu ofo rë ni
(Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

¹ Tapëti ko'do modaka aba, Yësu oba Petero, Yemisi öndu ni Yowani aba, enyi i'bennî riyë da döku konda na bi dë nnî. ² Mati zë edinnî bi kongö rakofö ayi zi Yësu, komo mo edi alaka kaa kadra, bongö 'bomo ofo rë ni na kanyi. ³ Vo lö'bö wota ne'e, ongönni Mosa nnî Eliya aba, edi ame'donni Yësu eti. ⁴ Petero ame'do riyë zi Yësu, iya henye "Yere, edi na laka ze kinye. Ezë omba, ma kuvö gövö wota kinye. Kölö zi yi, Kölö zi Mosa, mora Kölö zi Eliya." ⁵ Mati mo edi gba ame'do, foli laaka ayi öro riyë dë zë, gu aa temi foli iya henye, "Nenye gogo wisi ama ra, ma na rakyenyi mo aba. Owo'e do mo." ⁶ Mati vo lö'bö owonni me'do ne, zë na tere umë rë nnî na mi yöfu dakaño. ⁷ Yësu enyi ayi ise rë zë, iya henye, "Enyiye riyë, ere 'e dë." ⁸ Here zë ongönni bi riyë i'janni vidi maako dë, du Yësu kuti ni aba. ⁹ Mati zë edi tasinni akaño

ta da döku, Yësu iya zi zë henye, “Ayada'e dë zi vidi maako kö'du mati ongo'e ne, le ezë Wisi a Vidi ënyī ku tēmī koli.” ¹⁰ Vo lö'bö ako'jonnī ha Yësu iyannī henye, “Kö'du a'di vo komoyandi 'ba kö'du kī'diye, iyannī henye ere, Eliya ra atayi dagba?” ¹¹ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Eliya ra ëdī tayi dagba, mo akako'jɔ wasisi nzo. ¹² Mayada zi ye henye, Eliya ɔko ku nzo, vidiye ra ayolonnī mo dë o'donnī mo kaa zë omba nnī. Tēmī gērī kōlō ne zë ako'donnī Wisi 'ba Vidi kpa here.” ¹³ Vo lö'bö ënyī ayolonnī mo ëdī ame'do zi nnī ne, kö'du 'ba Yowani Bapatisi.

*Yësu ako'jɔ wisi kora dakyiki aba
(Mk. 9:14-29; Lk. 9:37-43a)*

¹⁴ Mati zë a'bannī zi vidi kayo ne'e, kora maako ayi zi Yësu alodro da womo nī aba akaŋo komo Yësu, ¹⁵ iya henye, “Yere, i'dī mīyī mēyī ra wisi ama ne. Mo ëdī koo nöki aba na kyënyë, ëdī mo kumë kadra maako aba mī wa'do, mandere mī wini. ¹⁶ Mika mo zi vo lö'bö 'bëyiye, ɔ'bonnī dë mo ko'jɔ.” ¹⁷ Yësu aya'ba do mo, iya henye, “E vidi kazi koma kö'du kyënyë aba ne'e, omba 'e zi ma tēdī ëtī le ndala aba? Omba'e zi ma lima ëtī le ndala aba? Ika 'e wisi ne zi ma.” ¹⁸ Yësu i'dī kö'du zi dakyiki ne, ënyī asi gbo yaga tara wisi ne, mī kadra nani ako'jɔ mo gbo. ¹⁹ Vo lö'bö ayinnī zi Yësu liya ako'jonnī ho mo, iyannī henye, “Kö'du a'di dore ze dakyiki dë go mo yaga?” ²⁰⁻²¹ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Miya zi ye henye, ezë ëdiye koma aba kaa kofo masatada ma tisi, akiya'e zi lutu nenyē henye, 'i'bē ta kinye nani!' atī'bē. Ako'do'e wa biya.”

Yësu ame'do löhu ga kö'du koli 'bëni
(Mk. 9:30-32; Lk. 9:43b-45)

²² Mati vo lö'bö 'ba Yësu ayi atoto rë nnì ku biya mī Galilaya, Yësu iya zi zë henye, “Wisi 'ba Vidi omba ku ki'di mo zi vidi ²³ akofonni mo, ko'do da wota aba mo atënyī na didi tēmi koli.” Vo lö'bö'e na rasösu ga kö'du mati Yësu iya akofo nī ne.

'Be'bele kopi mī yëkëlu 'ba Wiri

²⁴ Mati Yësu vo lö'bö 'bëni ëti ayinni mī Kaparanamo, vo 'be'bele kö'du 'ba yëkëlu ayi zi Petero ako'jo ho mo iya henye, “Vo komoyandi 'be'e ëdi 'be'bele loko 'ba Wiri kopi?” ²⁵ Petero aya'ba do mo, iya henye “Ëdi here.” Mati Petero i'bë liŋo, Yësu ame'do dagba, “Simona, kö'du sösu 'bëyi a'di? Ëyi ra ëdinni 'be'bele kopi zi yeree 'ba dakaŋo nenyē? Vo gisi 'ba dakaŋo'e ra kodo tu'dë maako'e?” ²⁶ Petero aya'ba do mo iya henye, “Vo leze'e ra.” Yësu aya'ba do mo iya laka, “Gisi 'ba dakaŋo'e opinni dë. ²⁷ Domba dë zi vo 'be'bele kö'du ne'e ko'do mo zi tēnyinni na kamo. I'bë mī föfö kyenze kiri. Oto yaga dagba kyenze mati iri ku ne, ayëhu ho mo aki'ja kōhi ŋbiriŋi kyō kö'du 'be'bele 'bama 'ba loko 'ba Wiri 'bëyi aba. Oba zë opi na 'be'bele 'bama 'be'e aba.”

18

Ëyi ra kyedre ndra?
(Mk. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

¹ Mī kadra nani vo lö'bö ayinni zi Yësu ako'jonnī ho mo, iyanni henye, “Ëyi ra 'bëni na kyedre mī damöku 'ba Wiri?” ² Yësu ako'jo wisi

i'di mo atoro komo zē, ³ Mora iya henye, “Miya zi ye tinyō, ēzē ofo re 'e dē kaa gisisi mī di'diye, ödu'e dē mī damöku 'ba Wiri. ⁴ Vidi ma kyedre mī damöku 'ba Wiri ra mati aya'ba rē nī tisi kaa wisi nenye. ⁵ Ēzē vidi mati iri wisi kaa nenye kala kyedre aba mī ru ma, iri ma ku.”

Kö'du yonzo zi kö'du kyënyë ko'do
(Mk. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ “Ēzē vidi maako o'do wisi kölö tēmī gisisi nenye'e mo oma mī kö'du kyënyë ko'do, edi na laka kö'du vidi nani zi yitō kyedre 'ba wakuhu kida gu mo, zi kuyi mo mī wulu ma yöndu ne. ⁷ Atedi na riti zi vidi 'ba damöku nenye, kö'du wa maako mati edi zi kö'do zē zi kö'du kyënyë ko'do. Wa ne ako'do rē nni 'duwi, atedi na riti zi vidi mati i'di zē zi rē nni kö'do ne. ⁸ Ēzē kala yi mandere ndi yi o'do yi zi kö'du kyënyë ko'do, ikye u'du 'de yaga. Edi na laka zi yi tödu mī didi kazi kala, mandere ndi ta da sesi kala 'dō riyō, ndi kpa 'dō riyō zi ku'du mī wa'do kazi tölu. ⁹ Ēzē komo yi o'do yi zi kö'du kyënyë ko'do, oto u'du 'de yaga. Edi na laka zi yi tödu mī didi komo aba nje kölö ta da sesi komo 'dō riyō zi ku'du mī wa'do 'ba gehena.”

Mala kö'du tölu 'ba timelē
(Lk. 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ “Komo'e mēdi re 'e, awasa'e dē gisisi. Miya zi ye henye, malayika 'bēzē edi 'duwi ṇburu komo 'Bu ma komoriyē. ¹² A'di ra asösu 'bēyi ēzē vidi kora edi timelē aba lamikölō, ma kölö ölu tēmī zē ako'do? Mo akila ma lamikölō 'butēmodomosowo domomodomosowo

bi wakonyo dakapa lutu, atĩ'bē koma tĩmēlē mati ölu ne dē ya? ¹³ Ēzē mo i'ja ku, mayada zi ye henye, mo atēdĩ rakyenyi aba ndra kō'du tĩmēlē kōlō ne ta da ma lamikōlō 'butēmōdōmōsowō dōmōmōdōmōsowō ma ölunnĩ dē ne. ¹⁴ Tēmĩ gērĩ kōlō ne, 'Bu'e komoriyē omba dē zi ma kōlō tēmĩ zē zi tōlu.

Öndu mandere ěmĩ ma o'do kō'du kyēnyē

¹⁵ “Ēzē öndu yĩ o'do kō'du kyēnyē zi yĩ, i'bē ayada kō'du kyēnyē 'bomo ne zi mo, o'do na liwo, nje tēmĩ kutē'e. Ēzē mo owo kō'du 'bēyĩ ne ku, ayōmō mo ku tēmĩ kō'du kyēnyē ko'do. ¹⁶ Ēzē mo owo kō'du 'bēyĩ ne dē, oba kōlō mandere riyō vidi kya mo'e yĩ aba, kō'du wa sōsu ne zi vo hu kō'du dōrō tēdinnĩ riyō, mandere wota kaa mati ko'du yōru iya. ¹⁷ Ēzē mo owo dē zē dē, ayada kō'du ne biya zi vidi 'ba kanisa. Ndundu mo aba ězē mo owo da vidi 'ba kanisa dē, o'do mo kaa vo leze mandere kaa vo 'be'bele kō'du.

Kō'du kida kō'du kinga aba

¹⁸ “Tĩnyō mayada zi ye henye, kō'du mati ida ku mĩ dakaño kinye, akida kpa komoriyē, kō'du mati inga ku dakaño kinye, akinga kpa komoriyē. ¹⁹ Mayada kyo zi ye, ězē vidi riyō tēmĩ 'e dakaño nenyē omba da kō'du wa mati amōtu'e kō'du mo, 'bu ma komoriyē ako'do zi ye. ²⁰ Ēzē vidi riyō mandere wota atoto rē nnĩ bi kōlō mĩ ru ma, ma mēdĩ zē ětĩ.”

Mala 'ba vo kalima kazi kō'du kila zi oka nĩ

²¹ Petero ayi zi Yēsu ako'jo ho mo iya henye, “Yere, ězē öndu ma ědĩ nduwē kō'du

kyënyë ko'do ra ma makila mo da ndo? Modomoriyö?" ²² "È'e," Yësu aya'ba do mo iya henye, "Anza madomoriyö, 'butëmodomoriyö domomodomoriyö, ²³ ga kö'du damöku 'ba Wiri ëdi here. Kadra maako aba, yere maako omba zi kö'du kôhi 'ba vo kalima 'bëniye mati obanni kazi ni kongö. ²⁴ Mati mo ayeto ku zi ko'do mo here, ma kölö tëmî zë ika 'bëni zi mo atiti go mo miliyöni pawono. ²⁵ Vo kalima ne anza wa aba kyö dë, zi kôhi omo ne kopi. Yere i'di kö'du zi mo kogo 'de kaa vo kalima, mbara 'bomo, gisisi, biya wa mati mo ëdi mo aba kö'du zi yöngu ne kopi mo aba. ²⁶ Vo kalima ne alodro domo ni aba komo yere, ala'ba rë ni iya henye, 'Miyi mëyi ra ma, ma kopi wa 'bëyi ne biya zi yi.' ²⁷ Yere gbo rasösu aba kö'du mo, ila mo tëmî yöngu ne, ila mo i'bë gbo."

²⁸ "Kora ne ënyi i'bë andosi dë nni, vo kalima oka ni mati oba kôhi tisiwa aba kazi mo ne, iri mo ta gu mo nbiri, iya zi mo henye, 'Opi yöngu ama gë yi ne.' ²⁹ Vo kalima oka mo ne alodro akaño ala'ba rë ni zi mo iya henye, 'Miyi mëyi ra ma, ma kopi zi yi.' ³⁰ Mo omba dë ënyi u'du mo mi kamba le mo akopi yongu ne. ³¹ Mati kya 'ba vo kalima maako'e ongönni kö'du mati o'do rë ni ne, zë rasösu aba, ënyi i'bë ayadanni kö'du ne gbo biya zi yere. ³² Yere ako'jo vo kalima ne loko iya zi mo henye, 'Yi vo kalima kyënyë ra, mila yi kö'du wasisi mati oba kazi ma ne'e biya, nje ga kö'du ala'ba rë yi zi ma. ³³ Here kaa atëdi mikyëyi aba ra oka yi ne kaa mati mo'do mikyëyi zi yi ne.' ³⁴ Here yere gbo na kamo usu vo kalima

ne mi kamba zi riti ki'di zi mo le eze mo opi yongu ne ku biya.” ³⁵ Yesu i'di do mo gbo zi ze iya henye “Ne edi ko'du mati 'bu ma komoriye ako'do zi ye, eze ila'e ako'e de temi di'diye.”

19

Yesu ayandi ko'du ga ko'du 'ba mbara yeyi
(Mk. 10:1-12)

¹ Mati Yesu inde me'do ne'e kiya ku, mo ila Galilaya enyi i'be mi dakaŋo 'ba Yudiya kapa ranga 'ba Yeredene. ² Vidi kayo alo'bönni ga ndi mo, mo ako'jo ze gbo ani.

³ Kya 'ba Farasi maako'e ayinni zi mo, ayonzönni zi mo kuyi ko'du ko'jo aba, iyanni henye, “Ko'du ki'di 'beze akila vidi kora zi mbara 'beni yeyi na yawa kaa mo omba?” ⁴ Yesu aya'ba do mo iya henye, “Ako'jo'e ko'du yoru ne de, mati iya henye, bi yeto aba Wirä i'di vidi kora mbara aba? ⁵ Wirä iya henye, ‘Ga ko'du ne, vidi kora akila 'bu ni, ma ni akadroko re nni mbara 'beni aba, ze riyö ne atedinni na wa kölö.’ ⁶ Here anzanni de kpe riyö, atedinni kölö. Vidi maako inye mi wa mati Wirä adroko ku bi kölö ne de.”

⁷ Farasiye ako'jonnä ho mo iya henye, “Ko'du a'di Mosa i'di ko'du zi vidi kora waraga 'ba rayeyi yoru, ki'di zi mbara 'beni mo kore 'de?” ⁸ Yesu aya'ba do mo iya henye, “Mosa i'di ko'du zi ye mbara 'be'e yeyi, ga ko'du de 'e na kyigo zi yandi. Anza de here, temi kadra mati bi o'do re ni. ⁹ Mayada zi ye henye, eze kora maako ayeyi mbara 'beni 'beri ta da ndoro ko'do, mo o'do ndoro ku, eze mo iri mbara maako.”

¹⁰ Vo lö'bö 'bomo'e iyannī zi mo henye, “Ēzē ēdī ne kö'du mati mī kutē kora mbara 'bēnī aba, here, vīdī moze mbara dekpe.” ¹¹ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Kö'du yandi nenyē anza dē zi vīdī biya, nje zi zē mati Wīrī i'dī here. ¹² Vīdī kora na līmu kö'du o'jo zē here. Maako'e vīdī ra o'do zē here, maako'e ombannī dē mbara koze ga kö'du 'ba damōku 'ba Wīrī. Mo mati ato'bo da kö'du yandi nenyē komba, mo'do here.”

*Yēsu i'dī ya'da zi gisisiye
(Mk. 10:13-16; Lk. 18:15-17)*

¹³ Kya vīdī maako'e ikannī gisisi zi Yēsu kala nī kī'dī dē zē zi mötu kö'du zē, vo lö'bö 'bomo ayatannī vīdī ne'e. ¹⁴ Yēsu iya zi zē henye, “Ila'e gisisi mayinnī zi ma, ayata'e zē dē, ga kö'du damōku 'ba Wīrī ra kaa nenyē'e.” ¹⁵ Mo i'dī kala nī dē zē ila zē i'bē wēnī gbo.

*Wisi kora obi ma wa aba kyo
(Mk. 10:17-31; Lk. 18:18-30)*

¹⁶ Kadra maako aba, kora maako ayi zi Yēsu ako'jo ho mo iya henye, “Vo komoyandi, kö'du laka a'di ra ma ko'do zi ma dīdī ṅburu kī'ja?” ¹⁷ Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Kö'du a'di ako'jo ha ma kö'du wa ma laka? Mo ma laka ēdī nje kölō. Īrī ga ndī kö'du kī'dī ne, ēzē omba zi tödu mī dīdī ma ṅburu.” ¹⁸ Mo ako'jo kö'du iya henye, “Kö'du kī'dī a'di?” Yēsu ēnyī aya'ba do mo zi mo iya henye, “Ofo vīdī dē, o'do ndoro dē, alogo dē, asusu vīdī maako dē na ndondo, ¹⁹ owo 'bu yī ma yī aba, o'do lovo vo halinjo oka kaa mati o'do lovo yī.” ²⁰ Kora ne aya'ba da me'do iya henye, “Mowo

kö'du ki'di ne'e ku biya. A'di ra omba gba zi ma ko'do?"

²¹ Yësu iya zi mo henye, “Èzë omba zi yi zi tedi nbala, i'be ogo wa mati edi mo aba ne biya yaga, i'di kahi mo zi vo leriye, atedi wa aba kyo komoriye, ta peti mo ayi alo'bo ga ma.” ²² Mati kora ne owo kö'du ne here, enyi i'be na rasosu ga kö'du mo wa aba kyo.

²³ Yësu iya zi vo lö'bo 'beniye henye, “Mayada zi ye, atedi na kyigo zi vidi ma wa aba kyo zi tödu mi damoku 'ba Wiri. ²⁴ Miya löhu zi ye henye; edi na kyigo ndra zi vidi ma wa aba kyo zi tödu mi damoku 'ba Wiri, ta da jemele tödu kpuru temi ogo 'ba ibira.”

²⁵ Mati vo lö'bo owonni kö'du ne, ze biya na rakaga. Ze ako'jonn kö'du iyanni henye, “Mora here ne, eyi ra akayomo?” ²⁶ Yësu ongo bi mbiyi de ze aya'ba do mo iya henye, “Wa mahere ne, vidi o'bo de ko'do. Wiri ra ato'bo ko'do mo biya.” ²⁷ Petero enyi ame'do riye, mo iya henye, “Ongo te, dila wasisi ku biya kö'du lö'bo ge yi. A'di ra datedi ze mo aba?”

²⁸ Yësu iya zi ze henye, “Mayada tinyo zi ye Wisi a Vidi alima ku da kyiti 'beni bikanyi laka 'bomo mi daliyo kyi. Vo ga ndi ma 'butë domoriyo 'bama ne, akalima 'e kpa da kyiti 'ba tu'de gisi 'ba Yiserele 'butë domoriyo ne. ²⁹ Vidi mati ila loko, öndu'e, emiye, 'bu, ma, gisisi, yaka ga kö'du ma aki'ja lami da kyo aki'di didi ma nburu nburu zi mo. ³⁰ Yaanya aba ze mati kyo dagba ne atedinni hulëhu, yaanya aba ze ma kyo hulëhu ne, atedinni dagba.”

20

Mala 'ba vo loo ko'do'e mi yaka

¹ “Damöku 'ba komoriyë ëdi henye. Kora maako ëdi, mo ënyi gbo da mindö aba ti'bë vidi vo loo ko'do'e koma, zi loo ko'do mi yaka ëni.

² Mo omba da kö'du zi kôhi nbiriři kopi mo zi zë mi ko'do kölö, utu zë gbo loo ko'do mi yaka ëni.”

³ “Mo ënyi i'bë löhu bi 'ba wakogo, kadra mamodomosowo aba i'ja kya vidi kora maako ëdinni toro ani önbö kazi loo. ⁴ Mo ayada zi zë iya henye, ‘i'bë'e kpa loo ko'do mi yaka ma kopi kôhi zi ye na laka.’ ⁵ I'bënni gbo. Kadra 'butë domoriyö kadra wota aba, mo o'do kpa kö'du kölö ne. ⁶ Eëdi kara zi kadra muyi mo ënyi i'bë bi 'ba wakogo i'ja kya 'ba vidi maako'e ëdinni gba toro ani önbö. Mo iya zi zë henye, ‘Eëdi 'be'e atoro kadra loso de 'e kinye önbö kazi loo ga a'di?’ ⁷ Zë aya'banni do mo iyanni henye, ‘Vidi maako i'di loo de zi ze.’ Mo iya henye, ‘Laka i'bë'e loo ko'do mi yaka ama.’”

⁸ “Mati kadra oko ku na hutaga, vo kyeti yaka ayada zi vo da loo ko'do'e iya zi mo henye, ‘Ako'jo vo loo ko'do ne'e opi kôhi ezë, ayeto zë mati ta da hulëhu ne, ndundu mo zë mati ma dagba.’

⁹ Vidi kora mati ayetonnii loo kadra muyi aba ne, opi kôhi nbiriři zi ma kölö, kölö. ¹⁰ Kora mati o'donnii loo dagba ayinnii zi kôhi 'bënni kiri, asösunni na kirinnii ndra, ma kölö opi kpa kôhi nbiriři kölö. ¹¹ Zë irinnii kôhi 'bënni ënyinni agboro vo kyeti yaka aba. ¹² Zë iyanni henye, ‘Vidi kora nenyë'e mati o'donnii loo ta da hulëhu

nje kadra kölö, ze do'do loo kadra nbo da kadra kyëtu ne, here ne opi kpa zi zë kaa mati opi ze ne?" "

¹³ “Vo kyeti yaka aya'ba do mo zi ma kölö tëmī zë iya henye, ‘Owo te aboka ma mo'ba'e dë. 'E biya omba'e da kö'du zi loo ko'do, kadra kölö nbo da kōhi nbiriři kölö. ¹⁴ Yaanya aba oba kōhi 'be'e ne, i'be'e liṇo. Momba zi kī'dī zi kora mati o'do loo ta da hulëhu, kpa kyo kaa mati mī'dī zi ye ne. ¹⁵ Here ne, manza dë dangölö aba zi ko'do wa mati momba ko'do mo kōhi 'bama aba? Kodo 'e na mī kumbë ga kö'du ma na laka?’ ” ¹⁶ Yësu inde me'do 'bëni kiya mo aba henye, “Here zë mati hulëhu atëdinnī dagba, mora zë mati dagba atëdinnī hulëhu.”

*Yësu ame'do ma da wota mo kö'du koli 'bëni
(Mk. 10:2-34; Lk. 18:31-34)*

¹⁷ Mati Yësu ëdī atī'bënnī mī Yerusalema, mo oba vo lö'bö 'bëni 'butë domoriyö dakapa nī, ame'do zi zë na liwo. Mati zë ëdī atī'bënnī, mo ayada zi zë iya henye, ¹⁸ “Owo'e te, dëdī ze tī'bë le mī Yerusalema, ani Wisi a Vidī akī'dī zi kyedre 'ba vo karasa'e nnī vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī ëtī. Zë akikyennī vurë ro mo zi kofo. ¹⁹ Zë akī'dinnī mo zi vo leze'e ako'donni sawiya ro mo, aku'bönnī mo, akatötönnī mo da taka. Mora ko'do da wota aba, mo atënyī löhu na didī.”

*Kö'du ko'jo 'ba ma Yemisi nnī Yowani aba
(Mk. 10:35-45)*

²⁰ Here mbara 'ba Zebedeyo ayi gisi kora 'bëni aba riyo zi Yësu, alodro komo mo ako'jo ho mo ga kö'du ko'do laka. ²¹ Yësu ako'jo ho mo iya henye, “A'di ra omba?” Mo aya'ba da me'do

iya henye, “Korisito zi ma gisi kora riyö 'bama neny'e akalimanni da kala yi ma tiri ma gali aba mi damöku 'be.”

²² Yësu aya'ba da me'do zi gisi kora ne'e, iya henye, “Ayolo'e wa mati ëdiye kö'du ko'jo go mo ne dë. Ato'bo'e kinjê riti mati momba zi kinjê ne?” Zë aya'banni da me'do iyanni henye, “Dato'bo ze.” ²³ Yësu ayada zi zë iya henye, “Tinyö akinjê'e riti 'bama ama, mora mo'bo dë kyigo aba zi kinzi vidi mati akalima da kala ma ma tiri ma gali aba. Bi neny'e kö'du vidi mati 'bu ma ako'jo zi zë.”

²⁴ Mati kya 'ba vo lö'bö 'butë owonni kö'du ne, zë na kamo gisi öndu riyö ne ëti. ²⁵ Yësu ako'jo zë biya bi kölö iya henye, “Ayolo'e ku henye, vo daliŋo 'ba vo leze ne'e ëdinni kalakonda aba dë zë, vo dagba'e ëdinni ndra kalakonda aba. ²⁶ Here gëri mahere ne, manza dë mi kutë'e. Ëzë vidi maako tēmi 'e omba zi tēdi kyedre, mo mēdi na vo lö'bö zi oka'e. ²⁷ Ëzë vidi maako tēmi 'e omba zi tēdi na vo dagba mo mēdi na vo kalima 'bēyi. ²⁸ Kaa Wisi 'ba Vidi ayi dë zi vidi maako'e loo ko'do zi mo, ayi zi ko'do zi vidi maako'e, didi ni ki'di zi vidi kayo yomo.”

Yësu ako'jo vo komoköndu riyö
(Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43)

²⁹ Mati Yësu vo lö'bö 'bēni ëti ënyinni ku ti'bē 'de ta Yerikö, vidi kayo ënyinni ga ndi mo aba. ³⁰ Here kora vo komoköndu riyö mati ëdi alimanni dakapa gëri, owonni Yësu ëdi alaga ta da kapa, ayetonni hē nni gbögbö, “Wisi 'ba Dawidi i'di miyi mëyi re ze.” ³¹ Here vidi kayo

ne'e o'donni sawiya zi zē ayadanni zi zē iyanni henye, alima'e ti. Mora here, zē agbōgbō hē nnī ndra na kamo, iyanni henye, “Yere Wisi 'ba Dawidi, i'di miyi mēyi re ze.”

³² Yēsu ɔɔ ako'jo zē, ako'jo hē zē iya henye, “A'di ra omba'e zi ma zi ko'do zi ye?” ³³ Zē aya'banni da me'do iyanni henye, “Yere, domba ze zi bi kongɔ.” ³⁴ Yēsu na rasōsu kō'du zē, ise komo zē kandi ongonni bi, mora alō'bōnni gbɔ ga ndi mo.

21

*Tödu 'ba Yēsu mi Yerusalema
(Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Yn. 12:12-19)*

¹ Mati Yēsu vo lö'bō 'bēni ēti ɔkonni ku kara ra Yerusalema, zē ayinni Betehege da Dōku 'ba Olivo ani Yēsu utu vo lö'bō 'bēni riyō dagba.

² Kō'du kise nenye aba iya henye, “İ'bē'e zi daliɔɔ mati dagba komo'e nani, kandi aki'ja'e mokakya na kida wisi ēni aba dakapa ni, inga'e zē ika'e zē zi ma. ³ Èzē vidi maako iya kō'du maako, ayada'e zi mo ‘Yere ra omba zē mo akila zē ti'bē kandi.’ ”

⁴ Kō'du ne o'do rē ni, zi kō'du mati nēbi iya ne tayi tinyō.

⁵ “Ayada zi gawo kyedre 'ba Ziyɔɔ, ongo'e vo damōku 'be'e ēdi tayi zi ye. Mo umbē dēni dē, ēdi taho da mokakya, wisi mokakya ēdi zē aba.”

⁶ Here vo lö'bō ne i'bē o'donni kō'du ne te kaa mati Yēsu ayada zi zē zi ko'do mo. ⁷ Zē, ikanni mokakya ne wisi mo aba, o'banni bongo 'bēnni dē zē Yēsu ēkyi gbɔ do mo. ⁸ Vidi kayo o'ba bongo

'bënni da gëri, agamo'e ikyenni da ngora 'ba kaga o'banni zë da gëri. ⁹ Vidi kayo ne alaganni dagba komo Yësu, zë mati ëdi tayi 'bënni ta go mo, ayetonni hë nni gbögbö, iyanni henye, "Wayeto zi wisi a Dawidi.

Wirì i'di ya'da zi mo mati ayi mi ru 'ba Yere, wayeto zi Wirì."

¹⁰ Mati Yësu ödu mi Yerusalema, da vidi kayo mi gawo kyedre ne biya na wirì wirì. Here vidi ako'jonnì kö'du iyanni henye, "Mo 'bëni ëyi ra?"

¹¹ Vidi kayo aya'banni da me'do iyanni henye, "Nenye nëbi Yësu ra, tëmi Nazereta mi Galilaya."

*Yësu i'bë ödu mi yëkelu 'ba Wirì
(Mk. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Yn. 2:13-22)*

¹² Yësu i'bë ödu mi yëkelu, ore vidi mati ëdinni wakogo ne biya yaga. Mo adu'du da tarabiza 'ba vidi 'ba kahi kutrë, gba'da 'ba vidi mati ëdinni atu'bu kogo eti. ¹³ Mora iya zi zë henye, "Eti na yörü mi kö'du yörü, Wirì iya ku henye, 'Loko 'ba Wirì ama ne ako'jo na loko 'ba mötu, ofo'e ku na wörü 'ba rakoho 'ba vo logo'e.' "

¹⁴ Vo komoköndu vo ka'bo eti ayinni zi mo mi yëkelu 'ba Wirì mo ako'jo zë gbo. ¹⁵ Kyedre 'ba vo karasa vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di eti, ënyinni na kamo mati zë ongönni kö'du ko'do mati Yësu ëdi ako'do ne, gisisi ëdi hë nni gbögbö mi yëkelu, iyanni henye, "Wayeto zi Wisi a Dawidi." ¹⁶ Zë ako'jo ni ha Yësu iyanni henye, "Owo kö'du mati ëdinni akiya ne ku?" Yësu aya'ba da me'do iya henye, "Oo, mowo ku. Gba ako'jo'e kö'du yörü nenye dë? 'Ayandiye gisisi, gisisi eti zi wayeto ma laka ki'di.' " ¹⁷ Yësu ila

zē ãnyĩ i'bě yaga tēmĩ gawo kyedre ne ko'do mĩ Beteniya.

Yēsu asēnē kyēlu

(Mk. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Tabi ta'ba 'bomo hulēhu mĩ gawo kyedre ŋbo da mindō vere aba, Yēsu na o'bo. ¹⁹ Mo ongo kaga kyēlu dakapa gērĩ, i'bě ro mo i'ja waako dē do mo du yēyu mo. Mo iya zi kaga ne henye, “Ana logo dekpe löhu.” Kandi kaga kyēlu ne akyitru gbo. ²⁰ Vo lö'bō 'bomo ongōnnĩ kö'du ne iyannĩ henye, “Kaga kyēlu ne akyitru kandi ga a'di?” ²¹ Yēsu ãnyĩ aya'ba do mo zi zē iya henye, “Mayada zi ye tĩnyō, ēzē oma'e awĩrĩ de 'e dē, ato'bo'e ko'do wa mati mo'do zi kaga kyēlu ne. Anza nje ma ne dē, ato'bo'e kpa zi kiya zi lutu nenye, ‘Ënyĩ riyē u'du rē yĩ mĩ ranga, ako'do rē nĩ.’ ²² Ēzē oma'e, aki'ja'e wa mati ako'jo'e kö'du mo tēmĩ mötu.”

Kö'du ko'jo ga kö'du a Yēsu

(Mk. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³ Yēsu ayi hulēhu mĩ yēkēlu, mo ayandi kö'du, kyedre 'ba vo karasa'e nnĩ vidi kyedre eti ayinnĩ zi mo, ako'jonnĩ ho mo iyannĩ henye, “Ayada dero zi ze edi wa ne'e ko'do kalakonda vala aba? Eyi ra i'di kalakonda ne zi yi?” ²⁴ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Ma kako'jo kö'du kölō ta he 'e, ēzē aya'ba'e do mo ku zi ma makayada zi ye mēdi kö'du ne ko'do kalakonda 'bēyi aba? ²⁵ Kalakonda 'ba Yowani mati edi bapatisi ki'di mo aba ne, ayi ta kila, kazi Wiri kodo kazi vidi?” Zē ayetonnĩ hē nnĩ wasa na ga rē nnĩ, iyannĩ henye, “Dakiya ze a'di?” Ēzē daya'ba'e do mo

diya'e kazi Wirī, mo akiya zi ze henye, “Mora kö'du a'di oma'e dē mī Yowani?” ²⁶ Ēzē diya'e henye, “Kazi vīdī, ze na tere, ga kö'du ze biya dasōsu Yowani ra nēbī.” ²⁷ Here zē aya'bannī dō mo zi Yēsu, iya henye, “Dayolo ze dē.” Mo aya'ba dō mo zi zē iya henye, “Mayada dē zi ye kalakonda 'ba a'di ra mēdī kö'du nenyē'e ko'do mo aba.”

Mala kö'du gisi kora riyō

²⁸ “Yaanya aba asōsu'e kö'du a'di? Kadra maako aba kora ēdī gisi kora aba riyō. Mo ēnyī i'bē zi ma kyedre ne iya zi mo henye, ‘Wisi ama i'bē loo ko'do mī yaka ndenye.’ Wisi aya'ba da me'do iya henye, ²⁹ ‘Momba dē ti'bē,’ yaa, mo asōsu dē nī ēnyī i'bē gbo.”

³⁰ “Bu ēnyī i'bē zi wisi agamo onyo kpa kö'du kölō ne. Wisi ēnyī aya'ba da me'do iya henye, ‘Oo, kyedre ma ti'bē,’ loo ne ko'do mo, 'de i'bē dē.

³¹ Wisi ma vala tēmī gisi riyō ne'e, o'do wa mati 'bu mo omba?” Zē aya'bannī da me'do iyannī henye, “Wisi ma kyedre.” Yēsu iya zi zē henye, “Mayada zi ye, vo 'be'bele kö'du nnī, vo rōnyī ētī, ēdī ti'bēnnī damōku 'ba Wirī dagba komo'e.

³² Yowani Bapatisi ayi zi yada zi ye gērī ma laka zi ye kīrī, oma e dē mī mo. Vo 'be'bele kö'du vo rōnyī ētī ra omannī mī mo. Mati ongo'e mo gbī le, kpa oto de 'e dē zi koma mī mo.”

*Mala kö'du vo loo ko'do'e mī yaka 'ba lu'ju
(Mk. 12:1-12; Lk. 20:9-19)*

³³ Yēsu iya henye, “Owo'e mala vere ne, vo kyeti kaŋo maako iyyī lu'ju mī yaka, o'do resi kpo ta ro mo, ole wogo 'ba a'ji koto, uvō loko toro 'ba

bi kongɔ. Mo ila yaka ne zi vo loo'e, i'bē gbo bi yingo. ³⁴ Mati kadra 'ba wa toto ta yaka ɔko ku, mo utu vo kalima 'bēniye zi vo loo'e ga kō'du zi mī 'bēni mati inye ne koba.”

³⁵ “Vo loo ne'e iri vo kalima ne'e, u'bōnni ma kölō, ofonni agamo, u'dunni vere ri'di aba. ³⁶ Kora vo kyeti yaka ne utu vo kalima löhu kyo ta da ma dagba, vo loo ko'do ne'e o'dōnni zē kpa kaa ma dagba. ³⁷ Ndundu mo aba mo utu wisi 'bēni zi zē. Mo iya henye, ‘Tinyō zē akoronni wisi 'bama.’”

³⁸ “Mati vo loo ne'e ongōnni wisi ne, iyanni henye, ‘Nenye wisi 'ba vo kyeti yaka ra. Ayi dofo'e mo, doba'e wa 'bomo.’ ³⁹ Zē irinni mo u'dunni mo yaga tēmi yaka, ofonni mo.”

⁴⁰ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, “Yaanya aba ēzē vo kyeti yaka ne ayi, ako'do a'di zi vo loo ne'e?”

⁴¹ Zē aya'banni da me'do iyanni henye, “Mo akofo kora 'ba kō'du kyēnyē ko'do ne'e, aki'di yaka ne zi vo loo ko'do maako'e, mati aki'dinni zi mo wa mi yaka mi kadra ma laka.” ⁴² Yēsu iya zi zē henye,

“Ako'jo'e kō'du mati kō'du yōru iya ne dē?

Yitō mati vo wa ko'ba ombanni dē,
ofo ku na yitō ma laka ndra.

Nenye Yere ra o'do.

Kongɔ mo atēdi na laka.’”

⁴³ Yēsu idra do mo iya henye, “Mayada zi ye, damōku 'ba Wiri akoba 'de kazi 'e, aki'di zi vidi mati akatananni logo ma laka. ⁴⁴ Vidi mati alēpi da yitō nenye, akolowe. Ēzē yitō ne alēpi da vidi akanzekpe vidi nani.” ⁴⁵ Here kyedre 'ba vo karasa nni Farasi eti owonni mala a Yēsu

ne, ayɔɔɔnni mo ɛdi ame'do kɔ'du nni, ⁴⁶ zɛ ayɔɔɔnni zi mo kiri. Mora zɛ erenni vidi kayo mati omanni mi Yesu mo nebɔ ra.

22

Mala 'ba karama 'ba oze
(Lk. 14:15-24)

¹ Yesu ame'do lohu zi vidi temi mala iya henye,
² “Damoku 'ba Wiri ɛdi henye. Yere maako ako'jo karama 'ba oze 'ba wisi eni. ³ Mo utu vo lo'bo 'beniye zi yada zi yingo mati omba zɛ ne zi tayinni mi karama ne, zɛ ombanni dɛ zi tayi.”

⁴ “Mo utu kya vo lo'bo ne'e kɔ'du kise aba zi yingo ne'e, iya henye. ‘Karama ama ku nzo yaanya aba. Mofo isa ama ma kyedre, matono aba ku nzo zi konyo mo. Ayiye mi karama 'ba oze.’ ⁵ Yingo mati ako'jo zɛ ne ombanni dɛ, i'benni ri mi lo ɛnni maako'e. Ma kolɔ maako i'benni yaka eni, ma vere i'benni mi loko wakogo eni. ⁶ Agamo'e irinni vo lo'bo ne'e u'benni zɛ ofonni zɛ. ⁷ Vo damoku ɛnyi na kamo utu vo kanya 'beniye ofonni vo wa kofo ne'e, o'bo gawo kyedre 'bezɛ ne ti'de.”

⁸ “Mo ako'jo vo lo'bo 'beniye iya zi zɛ henye, ‘Karama oze ama ku nzo. Vidi mati mako'jo zɛ ne anzanni dɛ na laka tayi. ⁹ Yaanya aba i'be'e da geri ma kyedre ako'jo'e vidi kayo mati i'ja'e zɛ mayinni mi karama.’ ¹⁰ Vo kalima ɛnyi i'benni yaga da geri atotonni vidi mati zɛ i'janni biya, ma laka makyenyɛ mo aba, loko 'ba oze oso kyo vidi aba.”

¹¹ “Yere ɛnyi i'be loko yingo ɛniye kongo, mo i'ja kora maako usu bongo 'ba oze dɛ. Yere ako'jo

ho mo iya henye, ¹² 'Aboka ma ödu hala kinye kazi bongö 'ba oze?' Kora ne 'de onyo kö'du ako dë. ¹³ Yere ayada zi vo lö'bö 'bëniye, iya henye, 'Ida'e kala mo ndi mo aba u'du'e mo yaga mi bi köndu. Ani mo akudu hë ni konyo aba.' ” ¹⁴ Yësu i'di do mo iya henye, “Vidi kayo ma ako'jo ne, ma jeli mo ayo dë.”

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba 'be'bele kopi

(Mk. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

¹⁵ Farasi ënyi i'bë o'donni yeře zi Yësu kuyi kö'du ko'jo aba. ¹⁶ Zë ënyi utunni kya 'ba vo lö'bö 'bënni, kya 'ba vidi 'ba Heroda eti. Zë iyanni zi mo henye, “Vo komoyandi dayölo ku edi kö'du tinyö ra yada. Edi wa yandi tinyö a Wiri ra yandi zi vidi. Kazi tere kö'du kiya 'ba vidi kyedre maako'e dë. ¹⁷ Ayada zi ze, a'di ra asösu? Edi na laka zi ze 'be'bele kopi zi yere 'ba Roma, kodö anza here dë?”

¹⁸ Yësu ayölo yeře kyënyë 'bëzë ne, mo iya zi zë henye, “E vo komokandi ne'e, kö'du a'di ediye ma kuyi kö'du yonzö aba? ¹⁹ Ayada'e zi ma kahi 'ba 'be'bele mati edi kopi.” Zë ikanni kahi ne zi mo. ²⁰ Mo ako'jo hë zë iya henye, ²¹ “Komo eyi ra ru mo aba nenyë?” Aya'banni da me'do iyanni henye, nenyë komo Siza ra ru mo aba. Yësu iya zi zë henye, “Laka opi zi Siza wa 'ba Siza, opi zi Wiri wa 'ba Wiri.” ²² Mati zë owonni kö'du ne, zë na rakaga zë ilanni mo ënyi i'bënni gbo.

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba tënyi tëmï koli

(Mk. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

²³ Sadeke'e ma omanni vidi ënyi dekpe tëmï koli, zë ayanni zi Yësu iyanni henye, ²⁴ “Vo

komoyandi, Mosa iya henye ere, kora mati oze mbara oli 'de kazi gisisi ko'jo, öndu mo moba mbara lu'bë ne, zi zë gisisi ko'jo mĩ ru 'ba kora mati oli ne. ²⁵ Yaanya aba ne gisi öndu ëdĩnnĩ madomoriyö kinye, wisi ma kyedre oze mbara oli 'de kazi gisisi ko'jo, mo ila mbara lu'bë ne zi öndu nĩ. ²⁶ Kö'du ne o'do rë nĩ kpa here zi öndu ma riyö ma wota ndundu mo zi zë madomoriyö ne biya. ²⁷ Ndundu mo aba, mbara ne oli gbo. ²⁸ Yaanya aba ne, mĩ ko'do mati yöku atënyĩnnĩ na didĩ, mo atëdĩ mbara 'bëyĩ? Zë biya ozennĩ mo.”

²⁹ Yësu aya'ba do mo zi zë iya henye, “Alitë'e ku, ga kö'du ayolo'e wayöru dë mandere kyigo a Wiri. ³⁰ Èzë yöku ënyĩnnĩ ku na didĩ, atëdĩnnĩ kaa malayika'e komoriyë ozennĩ mbara dë. ³¹ Yaanya aba kaa kö'du tēnyĩ 'ba yöku tēmĩ koli, ako'jo'e kö'du mati Wiri ayada zi ye ne dë? Mo iya henye, ³² Ma Wiri 'ba Abarayama, Wiri 'ba Yisika, Yakoba aba. Mo Wiri 'ba didĩ anza 'ba yöku.” ³³ Mati vidi kayo ne'e owonni kö'du ne, zë na rakaga tēmĩ geri kö'du yandi 'bomo ne.

Kö'du ki'di ma kyedre

(Mk. 12:28-34; Lk. 10:25-28)

³⁴ Mati Farasiye owonni Yësu ayata Sadeke'e, zë ayi atoto rë nni bi kölö. ³⁵ Ma kölö tēmĩ zë vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di, ako'jo ha Yësu tēmĩ kö'du yonzo iya henye, ³⁶ “Vo komoyandi, kö'du ki'di ma vala ra kyedre mĩ kö'du ki'di?” ³⁷ Yësu aya'ba do mo iya henye, “O'do lovo Yere Wiri 'bëyĩ di'di yi aba biya, lawo yi aba biya, kö'du yolo 'bëyĩ aba biya. ³⁸ Nenyë kö'du ki'di

ma dagba ma kyedre ndra 'ba kö'du kī'dī ra.
³⁹ Kö'du kī'dī ma riyō ma kyedre mo ēdī kaa mo.
 O'do lovo vo haliṇo oka kaa mati o'do lovo yī.
⁴⁰ Kö'du kī'dī 'ba Mosa biya kö'du yandi 'ba nēbī
 eti ɔro da kö'du kī'dī riyō ne'e."

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba Korisito

(Mk. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹ Mati kya 'ba Farasi maako'e atoto rē nnī ga
 bi kölō, Yēsu ako'jo hē zē iya henye, ⁴² "A'di ra
 asōsu'e kö'du 'ba Korisito? Mo tēmī kozo 'bēyī?"
 Zē aya'bannī do mo iyannī henye, "Mo tēmī kozo
 a Dawidi." ⁴³ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, "Kö'du
 a'di ra Lawo Kölō Laka i'dī Dawidi zi ko'jo mo na
 Yere? Mati Dawidi ēdī ame'do mo iya henye,

⁴⁴ 'Yere iya zi Yere 'bama,

'Alima kinye da tiri ma

le mī'dī vo wehe 'bēyīye ku mīdiri ndī yī."

⁴⁵ Ezē Dawidi ako'jo mo 'Yere,' hala Korisito atēdī
 tēmī kozo 'ba Dawidi?" ⁴⁶ Vidī maako aya'ba da
 kö'du ko'jo ne dē zi Yēsu. Ta pēti ko'do nani, vidī
 maako ako'jo ha Yēsu dekpe.

23

Kö'du kyēnyē 'ba Farasiye

(Mk. 12:38-39; Lk. 11:43, 20:45-46)

¹ Yēsu ame'do zi vidī kayo ne'e, vo lō'bō 'bēnī
 eti iya henye, ² "Vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī
 nnī Farasi eti, ēdinnī kyigo aba zi yēti zi ye kö'du
 kī'dī 'ba Mosa. ³ Owo'e kö'du mati zē iyannī zi ye
 zi ko'do, kö'du ko'do 'bēzē anza dē na laka zi ye
 go mo kīrī. Zē ayadannī kö'du wa zi ye ko'do mo,
 zē o'donni dē. ⁴ Zē i'dinnī wa yeto ma kyedre

mati vīdī o'bo dē zi kīnjē mo ne da vīdiye. Zē ombannī dē zi kōnyi zē zi kīnjē le nje da gisi kala nnī aba.”

⁵ “Zē o'dōnnī wa mati vīdī zi kongō. Zē idannī kō'di piri konda ga bōngō 'bēnnī zi yada zē na laka. Zē ī'dīnnī bōngō kanyi kōlōkpō gē nnī zi yada zē na vo mōtu. ⁶ Zē o'dōnnī lōvo bi ma laka ne, bi 'ba karama, bi lima mati na laka aba mī bi 'ba mōtu. ⁷ Zē o'dōnnī lōvo zi mētēnnī watōwo aba mī bi 'ba wakogo. Zē o'dōnnī lōvo zi kō'jo vo komoyandi.”

⁸ “Ako'jo yī dē, ‘Vo komoyandi,’ ga kō'du 'e biya ta dakota kōlō, vo komoyandi nje kōlō. ⁹ Ako'jo vīdī maako dē dakaŋo kinye na ‘bu,’ ga kō'du ēdiye nje 'bu kōlō aba komorīyē. ¹⁰ Ako'jo yī dē na ‘vo komoyandi,’ ga kō'du vo komoyandi kōlō 'bēyī ra Korisito. ¹¹ Ma kyedre kōlō mī kutē'e mēdī na vo kalima. ¹² Mo mati o'dō rē nī na kyedre, maya'ba rē nī hulēhu, mo mati o'dō rē nī hulēhu, ako'do mo kyedre.”

Yēsu ayada kō'du kyēnyē kō'do 'ba vo komoyandiye

(Mk. 12:40; Lk. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ “Hala atēdī na kyēnyē zi ye, vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dī Farasi ētī. 'E vīdī komokandi ne'e, isiye ha loko 'ba damōku 'ba Wīrī kazi vīdī ödunnī, kpa ödu'e dē. Ayata'e vīdī mati ēdī rē nnī kī'dī zi tōdu ne kpa.”

¹⁴⁻¹⁵ “Atēdī na kyēnyē zi ye vo komoyandi 'ba kō'du kī'dī Farasi ētī. 'E vo komokandi ra. Umu'e kyētī ranga kayo kpuru tēmī dakaŋo kutu kutu biya lasi aba, zi vīdī maako kī'ja zi gērī 'be'e ne

kiri. Ēzē i'ja'e vīdī ne ku, o'do'e mo ndra na kyēnyē tada'e, zi tī'bē mī gehena kaa 'e."

¹⁶ "Riti atēdī na kyēnyē zi ye, alaga'e dagba zi vīdī, mora 'e na vo komokōndu. Ayandiye iya 'e henye, ēzē vīdī maako alōmu ru yēkēlu aba, mo anza dē na kida lōmu 'bēnī ne aba. Ēzē mo alōmu ru dahabo mati mī yēkēlu ne aba, mo ku na kida. ¹⁷ 'E vo komokōndu lumē'e, vala ra na kyedre, dahabo kōdō yēkēlu ra o'do, dahabo na laka? ¹⁸ Ayandiye kpa iya'e henye, 'Ēzē vīdī maako alōmu ru karasa aba, mo anza dē na kida lōmu 'bēnī ne aba. Ēzē mo alōmu rē nī ku wa ma i'dī da karasa ne aba, mo ku na kida.' ¹⁹ 'E vo komokōndu ne'e, ma vala ra na kyedre wakī'dī kōdō karasa ra, o'do wakī'dī na koho? ²⁰ Ēzē vīdī maako alōmu ru karasa aba, mo ēdī lōmu kpa wa mati biya i'dī dō mo ne. ²¹ Ēzē mo alōmu ru yēkēlu aba, mo ēdī lōmu mo aba, ehe Wīrī mati ēdī alima mī mo. ²² Ēzē vīdī maako alōmu komoriyē aba, mo ēdī lōmu kyītī 'ba Wīrī mati mo alima dō mo."

²³ "Atēdī na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dī nnī Farasi ētī. 'E vo komokandi ne'e, i'diye zi Wīrī 'butē, wokonyo tisiwa kaa kōkōwu. Mora o'do'e wa ma laka ndra 'ba kōdu kī'dī dē, kaa tīnyō, mīkyēyī, koma aba. ²⁴ O'do re 'e na vo dagba zi vīdī, mora 'e na vo komokōndu, oba'e kōṇṇō tisi yaga tēmī wa kuwē 'be'e, ondro'e jemele."

²⁵ "Atēdī na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dī Farasi ētī. 'E vo komokandi ne'e, akaka'e ra siko 'be'e gbenje aba ta rō mo yaga, mī zē ndo na wakoyi mī kumbē aba. ²⁶ Farasi vo komokōndu,

akyito wa mati ëdī mī siko dagba, ma ta yaga akakyito kpa 'da.”

²⁷ “Atëdī na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'dī Farasi ëtī. 'E vo komokandi ne'e, 'e kaa da wogo mati ako'jo rë zë na kanyi, lunzu rī'dī kanyi aba, ongo na laka tarë zë yaga, mī zë ndo na yingo keñe yöku aba. ²⁸ Tëmī gëri kölö ne, ta ra'e yaga na laka zi vīdī biya, mī ye ndo na komokandi kö'du litë aba.”

*Yësu ame'do kö'du riti 'bëzë
(Lk. 11:47-51)*

²⁹ “Atëdī na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'dī Farasi ëtī. 'E vo komokandi ne'e, o'ba'e ogo na laka zi nëbiye, ayada'e towo zi wogo zi vīdī mati alimannī kyere na lima ma laka. ³⁰ Iya'e henye, ëzë ëdiye kyere mī kadra 'ba 'bu'e vu'e nani, o'do'e kö'du mati zë o'donnī nëbī ne'e, kofo mo go mo ne dë. ³¹ Omba'e do mo tinyö, 'e ra na kozo 'ba vīdī ma ofonnī nëbī ne'e. ³² İ'bë'e zo dagba wa mati 'bu'e vu'e ayetonnī ne kinde mo.”

³³ “‘E wiri ne'e, 'e gisi 'ba wiri ne'e, hala asösu'e zi taho. Kazi vurë re 'e, atī'bë'e biya mī gehena. ³⁴ Mayada zi ye makutu nëbī ne'e, kora vo kö'du yolo, vo komoyandi ëtī, akofo'e kyamo'e, akatötö'e agamo'e akakpökyiye agamo'e mī bi 'ba mötu'e, akore'e zë tëmī gawo ta da gawo. ³⁵ Riti biya kö'du vīdī mbiya mati ofo'e ne akalëpī de 'e tëmī kozo 'ba Abele zi kozo 'ba Zakariya wisi 'ba Berahiya mati ofo'e mī kutë yëkelu karasa aba. ³⁶ Mayada zi ye tinyö, riti biya 'ba wakofa ne akalëpī da vīdī 'ba ko'do nenye.”

Yēsu o'do loṽo Yerusalema

(Lk. 13:34-35)

³⁷ “Yerusalema, Yerusalema ofo'e nēbiye, u'du'e vo lö'bō mati Wiri utu zi ye ne ři'di aba. Da ndō momba zi kala ma ki'di mo kpo ra vidi 'be'e biya, kaa ma yēru mati atoto gisisi eni hu förö ni, ila'e ma dē. ³⁸ Loko 'be'e ne akila na mi mbiya. ³⁹ Tēmi ndenye dagba ani, mayada zi ye henye, ongo'e ma dekpe löhu le akiya'e henye, ‘Wiri i'di ya'da zi mo mati ayi mi ru 'ba Yere.’”

24

Yēsu ame'do ga kö'du loko 'ba Wiri yaṇa

(Mk. 13:1-2; Lk. 21:5-6)

¹ Yēsu enyi ila bi nani edi gbo ati'bē 'de tēmi yēkelu, vo lö'bō 'bomo ayinni zi yada zi mo kuvō 'ba loko 'ba Wiri ne. Mo enyi alēzē. ² “Ṷo. Ongō'e bi biya na laka da wa nenyē'e. Mayada zi ye henye, yitō ma kölō kinye alima dē ga bi 'bēni zē biya aku'du akaṇo.”

Riti vidi yaza aba

(Mk. 13:3-13; Lk. 21:7-19)

³ Mati Yēsu alima da Dōku 'ba Olivo, vo lö'bō ayinni na liwo zi mo, ako'jonnī hō mo iyanni henye, “Ayada zi ze kö'du biya nenyē atēdi ndala aba, a'di ra ako'do rē ni zi yada mo henye, ‘Ku tayi 'bēyi ndundu 'ba daliṇo aba.’”

⁴ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ēdiye komo ki'di aba, ila'e vidi maako mo'ba 'e dē. ⁵ Vidi kayo atayinni me'do ru ma aba ako'banni vidi kayo akiyanni henye, ‘Ma, Korisito ra.’ ⁶ Akowo'e kpōro wehe kara dakapa, kö'du yöyō 'ba wehe

aba na kowɔ, ere'e dē. Wa ne ako'do rē nī, anza dē zi kiya henye, ndundu mo ɔko ku. ⁷ Dakaŋo ako'do wehe oka maako aba, damöku akalēpi wehe aba da ma kölö maako. Zöyi atēdi, kinzikinzi atēdi ta ga bi ne biya. ⁸ Wa ne atēdinni biya kaa dagba too 'ba wisi ko'jo."

⁹ "Akiriye, aki'diye zi ko'do mo na kyënyë zi kofo. Vidi biya akoyi 'e ga kö'du ma. ¹⁰ Mi kadra nani, vo kö'du komba'e akalēpinni tēmi kö'du koma 'bēnni, zē akasusunni oka maako, akoyinni oka maako. ¹¹ Nēbi vo ndondo kayo'e akalayanni vidi kayo ko'ba aba. ¹² Ne atēdi rapere 'ba kö'du kyënyë ko'do, zi vidi kayo lovo 'bēzē ofo. ¹³ Vidi mati ɔro nduwē na kyigo mi ndundu mo, akayomo mo. ¹⁴ Kö'du yöyö laka nenyē ga kö'du 'ba damöku akayēti zi vidi 'ba dakaŋo ne biya kaa vo hu kö'du doro, ndundu mo atoko 'da."

Wa kyënyë ma ndra

(Mk. 13:14-23; Lk. 21:20-24)

¹⁵ "Mati ongo 'e wa kyënyë ma ndra mi loko 'ba Wiri ma ayaŋa, ma nēbi Daniyele ame'do kö'du mo. Atoro bi ma laka. Kö'du nenyē zi vo ko'jo mo: ayolo laka mi kö'du nenyē a'di. ¹⁶ Vidi mati edinni mi Yudiya atahonni da lutu. ¹⁷ Vidi maako mati edi da loko eni, i'ja kadra dekpe zi tasi akaŋo zi wasisi 'bēni koba ta loko. ¹⁸ Vidi maako mati edi mi yaka a'ba dekpe hulēhu zi bongō eni koba. ¹⁹ Atēdi na kyënyë mi ko'do naniye zi mbara mati omōnni 'e mbara mati edinni gisiluru aba: ²⁰ Amötu'e zi Wiri kazi aho'e tēmi tona mandere mi ko'do kadra 'ba ralawo.

21 Ga kō'du riti mī kadra nani atēdī na kowō ndra ta da riti, mati ēdī tēmī biyeto 'ba damōku tēmī ko'do ma ndenye ne. Ani, wa maako atanza dekpe kaa mo löhu. 22 Wiri aya'ba ra watiti 'ba ko'do naniye, mo mo'do dē here, vidi maako omo dē. Ga kō'du vidi jeli 'bēniye Wiri akaya'ba mī kadra ko'do nani 'e 'da.”

23 “Ēzē vidi maako iya zi yī henye, ‘Ongō te, Korisito ēdī kinye, mandere mo ēdī nani,’ oma dē mī kō'du ne. 24 Ga kō'du Korisito vo ndondo 'e nni nēbī vo ndondo eti akalayanni, zē ako'donni kō'du ko'do kyedre rakaga aba zi vidi jeli a Wiri ko'ba ēzē zē ato'bōnni. 25 Owo'e te, mayada kō'du nenyē zi ye gba kazi kadra mo toko.”

26 “Ēzē vidi maako ayada zi ye iya henye, ongo'e te, mo ēdī yaga mī da lipi, i'bē'e dē ani, mandere ēzē zē iyanni henye, ongo'e te, mo ēdī rē nī koho kinye oma'e dē mī kō'du ne. 27 Ga kō'du Wisi a Vidi atayi kaa bikanyi mati alaka komoriyē ta humirē le da mirē. 28 Ēzē yöku ēdī, langa akatoto rē nni.”

Tayi 'ba Wisi a Vidi

(Mk. 13:24-27; Lk. 21:25-28)

29 “Kandi ta pēti riti 'ba ko'do naniye, kadra akuyi rē nī na mandōlu, yehwe anyi dekpe, kyēlu akalēpinni ta komoriyē, wa ma komoriyē akakoho rē nni. 30 Kyinē wa mati akayada kō'du 'ba Wisi a Vidi akalaya komoriyē, vidi biya 'ba dakanjo akudunni ēzē ongōnni Wisi a Vidi ēdī atayi tēmī foli 'ba komoriyē kyigō bikanyi kyedre 'bēni aba. 31 Kyedre torombeta akata'a, mo akutu malayika 'bēniye yaga mī bi golo'bo sowo

'ba dakaŋo. Zë akatotonni vidi jeli omo'e temi ndundu 'ba dakaŋo ne biya."

Kaga kyëlu

(Mk. 13:28-31; Lk. 21:29-33)

³² "Kaga kyëlu ma yandi kö'du yolo zi ye. Èzë ngora mo inzi ku, akofò rè nì na luwë, mbili yëyu makyiyi akayeto gbo tövu, akayolo'e umu ku kara. ³³ Tëmi gëri kölo ne, èzë ongo'e wa ne ku biya, akayolo'e kadra mo ku kara nzo zi rè nì yeto. ³⁴ Mayada tinyö zi ye, wa ne biya ako'do rè nì dagba, kazi vidi ma ëdinni lima yaanya aba ne, oli dë gba biya. ³⁵ Komoriyë dakaŋo aba akalaganni, me'do 'bama alaga dë."

Vidi maako ayolo ko'do mo kadra aba dë

(Mk. 13:32-37; Lk. 17:26-30, 34-36)

³⁶ "Vidi maako ayolo ko'do mo kadra aba dë. Kpa le malayika komoriyë mandere Wisi ayolanni dë, nje 'bu ra akayolo. ³⁷ Tayi 'ba Wisi a Vidi ako'do rè nì kaa mi kadra 'ba Nowa. ³⁸ Mi ko'do gba ta komo wini koso, vidi ëdinni wakonyo, wa kuwë, vidi kora rè nni koze mbara eti, le mi ko'do mati Nowa i'bë ödu mi tönbö, ³⁹ ayolanni kö'du mati edi rè nì ko'do ne dë, le wini koso ayi akyito zë biya. Èzë Wisi a Vidi ayi akatëdi here. ⁴⁰ Mi kadra nani vidi kora riyö atëdinni loo ko'do mi yaka. Ma kölo akoba, agamo akila hulëhu. ⁴¹ Vidi mbara riyö atëdinni bi 'ba wakuhi, ma kölo akoba, agamo akila hulëhu."

⁴² "Ediye komo ki'di aba ga kö'du ayolo'e dë, mi ko'do vala ra Yere 'be'e atayi. ⁴³ Èzë vo kyeti linjo ayolo kadra mati vo logo atayi, tinyö

akayɔɔ'e henyɛ, mo akalima na ngö ila vo logo dë zi tödu mĩ loko ënĩ. ⁴⁴ Here ëdĩ 'e kpa 'duwĩ nzo, ga kö'du Wisi a Vidi atayi mĩ kadra mati anza'e dë komo ki'dĩ aba go mo.”

*Vo kalima koma vo kazi koma aba
(Lk. 12:41-48)*

⁴⁵ “Ëyĩ ra vo lö'bö laka, kö'du yolo aba? Mo ra mati kyedre 'bomo i'dĩ mo na ga vo lö'bö oka niye kongo wakonyo 'bëzë ki'dĩ mĩ kadra ma laka. ⁴⁶ Rakenyi atëdĩ zi vo lö'bö ne hala, ëzë kyedre 'bomo i'ja mo loo ne ko'do, ëzë mo a'ba lijo. ⁴⁷ Mayada tinyö zi ye, kyedre ne aki'dĩ vo lö'bö na vo da wasisi ënĩ biya. ⁴⁸ Ëzë mo na vo lö'bö ma kyënyë, mo akayada na bi dëni henyɛ, 'Kyedre 'bëni ne ayi dekpe hulëhu kandi,' ⁴⁹ mo akayeto vo lö'bö okaniye ku'bö zi wakonyo wa kuwë aba na kyënyë. ⁵⁰ Kyedre 'ba vo lö'bö ne atayi ko'do maako aba, mati vo lö'bö ne anza dë komo ki'dĩ aba go mo, mĩ kadra mati mo ayolo dë. ⁵¹ Kyedre akasese mo kozokozo 'ba vo komokandi ne zë ëti, ani mo akudu hë ni konyo aba.”

25

Mala kö'du minzö ngulu 'butë

¹ “Mĩ kadra nani, damöku 'ba Wiri atëdĩ henyɛ. Minzö ngulu 'butë oba lamba ënni ënyĩ i'bënni yaga da 'biyësi kutrë. ² Muyi tēmĩ zë na vo lumë, agamo'e muyi na vo kö'du yolo. ³ Ma vo lumë ne oba lamba 'bënni obanni kya 'ba yëni wa'do dë nni aba. ⁴ Ma vo kö'du yolo ne'e, obanni maranjiye ndo yëni aba mĩ mo. ⁵ 'Biyësi alikö

dēnī tisi ta bi tayi, mīnzō ne'e, ayetonni nano o'donni gbo."

⁶ "Ēdī mī kutē yōndō kudu aa yaga iya henye, "Biyēsī ēdī kinye, ayiye dō mo kutrē." ⁷ Mīnzō 'butē ne ēnyī alironni, ako'jō lamba ēnni gbo. ⁸ Mīnzō ma lumē ne iyanni zi ma vo kō'du yōlō ne'e henye, 'Ī'diye kya 'ba yēni 'be'e, tisi zi ze, ga kō'du 'beze inde rē nī ku.' ⁹ Vo kō'du yōlō ne aya'banni dō mo iyanni henye, "E'e, anza dē kyō ga kō'du 'e ehe ze, i'bē'e bi 'ba wakogo kyamo kogo ga kō'du'e." ¹⁰ Mīnzō ma lumē ne ēnyī i'bēnni gbo kya 'ba yēni kogo. Mati ēdinni ti'bē, 'biyēsī okō gbo ta gē zē. Zē mati nzo muyi ne ēnyī i'bēnni mo aba mī karama 'ba oze isinni ha loko gbo. ¹¹ Yaa, mīnzō agamo ne okōnni, ēnyinni kudu iyanni henye, 'Kyedre, kyedre, ayēhu ha loko zi ze tōdu.' ¹² 'Biyēsī aya'ba dō mo iya henye, "E'e, mayolo 'e dē." ¹³ Yēsu i'dī dō mo iya henye, "Ēdiye komo kī'dī aba ga kō'du ayōlō'e kō'do mo kadra mo aba dē."

Mala kō'du vo kalima wota
(Lk. 19:11-27)

¹⁴ "Mī kadra nani aba, damōku 'ba Wiri atēdī henye. Kora maako ēdī omba ku zi ti'bē bi yingo, mo ako'jo vo kalima 'bēni ne'e ise ga wasisi 'bēni zi zē zi tēdinni na vo go mo kongo. ¹⁵ Mo i'dī zi ma kōlō wa mati mo akato'bo kō'do mo. Zi ma kōlō, mo i'dī kōhi dahabo nbiriri kpulukumuyi. Zi agamo, mo i'dī kpulukuriyō, zi ma wota mo kpulukukōlō, ēnyī i'bē gbo bi yingo. ¹⁶ Vo kalima mati oba 'bēni kōhi nbiriri kpulukumuyi ne kandi i'bē o'do lōo mo aba, i'ja

do mo kpa kpulukumuyi. ¹⁷ Tēmi gērī kōlō ne vo kalima mati oba kpulukurīyō ne, i'ja do mo kpa kpulukurīyō. ¹⁸ Vo kalima mati iri 'bēni kpulukukōlō ne, i'bē ole wogo mī kaṇo oho kōhi 'ba kyedre 'bēni ne gbō mī mo.”

¹⁹ “Gō mo ēhī na konda, kyedre 'ba vo kalima ne'e ayi hulēhu alimannī ga kōhi ne kiti mo zē ēti. ²⁰ Vo kalima mati iri kōhi 'bēni kpulukumuyi ne, ōdu i'dī kpulukumuyi agamo. Mo iya henye, 'I'dī zi ma kōhi ṇbiriri kpulukumuyi, kyedre, ongo te, nenyē aga kpulukumuyi vere mati mi'ja.’ ²¹ Kyedre 'bōmo iya zi mo henye, 'O'do ku laka, yi vo kalima 'ba kō'du koma laka ra. Ēdī mī koma aba zi kōhi tisi ne ki'ja mo here, ma ki'dī yi na vo da kōhi ma kyedre. Ayi loko ta, dayanyi mī rakyenyi ne yi aba.’ ”

²² “Vo kalima mati i'dī 'bōmo kpulukurīyō ne ayi loko iya henye, 'I'dī zi ma kōhi kpulukurīyō, kyedre ongo te, kinye kya 'ba kpulukurīyō agamo mati mi'ja.’ ²³ Kyedre 'bōmo iya zi mo henye, 'O'do ku laka yi vo kalima 'ba kō'du koma laka ra. Ēdī mī koma aba zi kōhi tisi ne ki'ja mo here, maki'dī yi na vo da kōhi ma kyedre. Ayi loko ta, dayanyi mī rakyenyi ne yi aba.’ ”

²⁴ “Vo kalima mati iri 'bēni kpulukukōlō ne, ayi ōdu loko iya henye, 'Kyedre, mayolo yi kora vo kala kyigo ra, ēdī wakumu kpa i'yi dē, ēdī wa 'ba yaka toto kpa kazi kofo kilī. ²⁵ Ma na tere, mī'bē moho kōhi 'bēyi ne mī kaṇo ongo te, kinye wē yi ēdī.’ ²⁶ Kyedre 'bōmo iya zi mo henye, 'Yi vo kalima vo wēdī kyēnyē. Ayolo dē mēdī wakumu kpa miyi dē, wa toto ta yaka kazi kofo

kilī? ²⁷ Laka, i'dī kōhi ama ne kyere mī loko 'ba kōhi sesi, ma koba biya hulēhu dō mo mati i'ja ne aba ēzē ma'ba ku liṇo.' ”

²⁸ “Yaanya aba oba'e kōhi ne 'de kazi mo i'dīye zi ma kpuluku'butē aba ne. ²⁹ Ga kō'du vīdī biya mati ēdī wa aba, le kyō akī'dī, mo atēdī mo aba kyō. Ta da mati mo ēdī mo aba. Vīdī mati anza wa aba dē, gbī le nje ma tisi mati mo ēdī mo aba, akoba 'de kazi mo. ³⁰ Vo kalima lumē ne, u'du'e mo yaga mī bi kōndu ani mo akudu hē nī konyo aba.”

Ndundu 'ba vurē

³¹ “Mati Wisi a Vīdī ayi mī bikanyi kyedre malayika ētī, mo akalima da kyītī, ³² vīdī 'ba damōku ne akatoto biya komo mo. Mo akinye mī zē mī gboko rīyō, kaa vo tīmēlē yako inye tīmēlē tara wanya here. ³³ Mo akī'dī vīdī ma laka 'e da kala nī ma tīrī, ma kyēnyē'e da kala nī ma gali.”

³⁴ “Yere akiya zi vīdī ma da kala nī ma tīrī ne henye, ‘Ayiye, 'e mati 'bu ma i'dī ya'da ku zi ye ne. Ayiye mī damōku mati ako'jo ku kyere zi ye, ko'do 'ba dakaṇo aba. ³⁵ Ma na o'bo, i'dīye wakonyo zi ma. Ma na kōdro, i'dīye wini zi ma kuwē. Ma na vo leze, oba'e ma liṇo 'be'e. ³⁶ Ma na ga mbiṛō usu'e bōngo ra ma. Ma na rakōo, ongo'e ga ma. Ma mī kamba, ēdīye tī'bē ma kongō.’ ”

³⁷ “Vīdī ma laka ne akaya'bannī dō mo zi mo, akiyannī henye, ‘Ndala aba ya Yere, dongō yī na o'bo, didī wakonyo zi yī, mandere kōdro aba, didī wini zi yī kuwē? ³⁸ Ndala aba di'ja yī na tu'dē maako dīrī ze yī liṇo 'beze, mandere na ga

mbirö duso bongö rë yī? ³⁹ Ndala aba dongö yī na rakoo mandere mī kamba dēdī tī'bē yī kongo?" ⁴⁰ Yere akaya'ba zi zē akiya henye, 'Mayada zi ye, ēzē o'do'e kō'du ne gbī le nje zi vīdī ma tisi kaa ma nenyē'e ne, o'do'e ku zi ma.' "

⁴¹ "Mo akiya zi zē ma da galinī ne, 'ī'bē'e 'de tara ma karani 'e mati mī wa sēnē a Wīrī. 'ī'bē'e 'de mī wa'do ma kazi ndundu, mati ako'jo ku zi Satani malayika 'bēnī ētī. ⁴² Ma na o'bo ī'diye wakonyo dē zi ma. Ma na kodro ī'diye wini dē zi ma kuwē. ⁴³ Ma na vo leze, iriye ma dē kala aba mī linjo 'be'e. Ma na ga mbirö usu'e bongö dē ra ma. Ma na rakoo mī kamba ongo'e ga ma dē.' "

⁴⁴ "Akaya'bannī do mo zi mo, akiyannī henye, 'Ndala aba ya Yere, dongö yī na o'bo, na kodro, na vo leze, na ga mbirö, na rakoo, mī kamba, dakonyi yī dē?' ⁴⁵ Yere akaya'ba do mo akiya henye, 'Mayada zi ye, ēzē omba'e dē zi konyi gbī le nje vīdī ma tisi nenyē'e ne, omba'e dē ne ma ra konyi.' ⁴⁶ Vīdī kyēnyē ne'e atī'bēnnī mī wa'do ma nburu nburu riti aba, vīdī ma laka akatī'bē 'bēnnī mī dīdī ma nburu nburu."

26

Yere ko'do ra Yēsu

(Mk. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Yn. 11:45-53)

¹ Mati Yēsu inde kō'du ne'e yandi mo ku biya, mo iya zi vo lö'bö 'bēniye henye, ² "Mī ko'do riyö aba kaa ayolo'e atēdī karama 'ba laga 'ba koli, Wisi a Vīdī akī'dī zi tötö mo." ³ Kyedre 'ba vo karasa nnī vīdī kyedre'e ētī atoto rē nnī mī loko kyedre 'ba Kayafa vo da vo da karasa'e. ⁴ O'donni

yeře zi Yësu kīrī zi kofo mo na liwo. ⁵ Zē iyannī henye, “Do'do'e dē mī kadra karama. Kazi vīdī ēnyīnnī na wehe.”

Ope yēnī da Yësu mī Beteniya
(Mk. 14:3-9; Yn. 12:1-8)

⁶ Mati Yësu ēdī mī Beteniya līņo 'ba Simona, kora mati na riti kōo mōnyu aba ne. ⁷ Mati Yësu ēdī wakonyo, vīdī mbara ayi zi mo yēnī ogo kōhi kyedre aba, mo ope gbo dō mo. ⁸ Mati vo lō'bō 'bōmo ongōnnī kō'du ne here, ēnyīnnī na kamo. Zē ako'jonnī kō'du iyannī henye, “Kō'du a'di ayaņa wa ne biya here gō mo? ⁹ Yēnī kēzī ngutru nenye akogo yaga kōhi kyedre aba, kī'dī zi vo leriye.”

¹⁰ Yësu ayōlō kō'du mati zē ēdīnnī kiya ne, iya zi zē henye, “Kō'du a'di ēdiye sawiya kō'do zi mbara ne? Kō'du teme laka ra mo o'do zi ma. ¹¹ Atēdiye 'duwī vo lere ētī mī kutē'e, anza'e dē 'duwī ma aba. ¹² Kō'du mati mo o'do zi yēnī kēzī ngutru nenye kope ra ma, zi kō'jō ma nzo zi kusu. ¹³ Yaanya aba mayada zi ye, bi ma yōyo laka nenye ayētī zi mo mī dakaņo ne biya, wa mati mo o'do ne atēdī na kō'du sōsu ga kō'du mo.”

Yudasi omba da kō'du zi Yësu susu.
(Mk. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

¹⁴ Ma kōlō tēmī vo lō'bō 'butē dōmorīyō ne ru mo Yudasi Sikereto i'bē zi vo da karasa'e ¹⁵ ako'jo hō mo iya henye, “Akī'diye a'di zi ma, ēzē masusu Yësu zi ye?” Zē itinnī kōhi ŋbirīrī 'butēwota i'dīnnī gbo zi mo. ¹⁶ Ta gō mo Yudasi ēdī gērī ma laka koma zi Yësu kī'dī zi zē.

Yēsu onyo wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli

(Mk. 14:12-21; Lk. 22:7-13; 21-23; Yn. 13:21-30)

¹⁷ Mī dagba ko'do 'ba karama 'ba laga 'ba koli, vo lö'bö ayinnī zi Yēsu ako'jonnī hō mo iyannī henye, “Kila omba ze zi wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli ne, kō'jō mo nzo zi bi yī?” ¹⁸ Mo iya zi zē henye, “Ī'bē'e zi kora maako ayada'e zi mo henye, ‘Vo komoyandi iya henye, kadra ama ɔkɔ ku, ma vo lö'bö 'bama ēti dako'do karama 'ba laga 'ba koli linɔ 'bēyī.’” ¹⁹ Vo lö'bö o'donnī kaa mati Yēsu ayada zi zē, ako'jonnī wakonyo 'ba laga 'ba koli gbo.

²⁰ Kosi kadra aba, Yēsu vo lö'bö 'butē dōmorīyō ne ēti, alimannī gbo akaŋo wakonyo. ²¹ Mati ēdinnī wakonyo, Yēsu iya zi zē “Mayada zi ye, vidī ma kölō tēmī 'e akasusu ma.” ²² Vo litu'e na rasōsu ayetonnī hō mo kō'jō ma kölō ta ga oka nī, “Tīnyō, Yere, iya dē ma ra?” ²³ Yēsu ēnyī aya'ba dō mo zi zē iya henye, “Ma kölō mati usu kala nī ma aba mī gbenje ne akasusu ma. ²⁴ Wisi a Vidī akoli kaa mati kō'du yōru iya mo akoli, atēdī na riti zi vidī mati asusu Wisi a Vidī zi kofo ne. Atēdī na laka zi vidī ne lima kazi kō'jō mo.”

²⁵ Yudasi vo susu ēnyī ame'do riyē iya henye, “Tīnyō vo komoyandi ayolo anza dē ma ra?” Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Kaa mati iya ne.”

Wakonyo 'ba da hutaga 'ba Yere

(Mk. 14:22-26; Lk. 22:14-20, 1 Kr. 11:23-25)

²⁶ Mati zē ēdinnī wakonyo, Yēsu oba nzoyi mangolo'bo o'do mōtu 'ba ōwō'dī, owe mī mo i'dī zi vo lö'bö 'bēniye. Mo iya zi zē henye, “Oba

onyo'e, nenyē ida ra ma ra.” ²⁷ Mo oba köfö o'do öwö'di zi Wiri, i'di zi zē, iya henye, “Uwē'e, 'e biya ta ge'e. ²⁸ Nenyē yama ma mati na da kö'du ki'di a Wiri, yama mati aliko yaga ko'du vidi kayo kila tēmi kö'du kyēnyē. ²⁹ Mayada zi ye makuwē a'ji nenyē dekpe löhu le mi damöku a 'Bu ma.” ³⁰ Aya'binnī ngala ēnyī i'bēnnī gbo da Döku 'ba Olivo.

Yēsu ame'do kö'du ha kiga 'ba Petero

(Mk. 14:27-31, Lk. 22:31-34; Yn. 13:36-38)

³¹ Yēsu iya zi zē henye, “Yondo nenyē aba ataho'e biya akila'e ma kaa mati kö'du yōru iya henye, ‘Wiri akofo vo timēlē yako, timēlē ne akapere rē nnī.’ ³² Ta pētī tēnyī 'bama tēmi koli, makati'bē dagba komo'e mi Galilaya.” ³³ Petero ēnyī ame'do riyē iya zi Yēsu henye, “Mila yi dē, ēzē ma kayo ne'e, ilannī yi le.” ³⁴ Yēsu iya zi Petero henye, “Mayada zi yi gba kazi zanga ayapa mi yondo ne akiga hē yi, akiya da wota henye ere, ayolo ma dē.” ³⁵ Petero ēnyī aya'ba do mo iya henye, “Ēzē le zi ma koli kö'du yi, mila yi dē.” Vo lö'bō agamo'e iyanni kpa kö'du kölō ne.

Yēsu amötu mi Getesemina

(Mk. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Yēsu ēnyī i'bēnnī vo lö'bō 'bēni eti mi bi mati ako'jo Getesemina, mo iya zi zē henye, “Alima'e kinye mēdi dero ti'bē dagba amötu.” ³⁷ Mo oba ni aba Petero, gisi 'ba Zebedeyo riyō. Yēsu kö'du sösu riti aba, ³⁸ mo iya zi zē henye, “Kö'du sösu mi di'di ma ne ku na kyedre, omba ku kara zi ma kofo. Alima'e kinye bi kida ma aba.” ³⁹ Mo ēnyī i'bē tisi dagba kowo, umē rē ni na komokomo

akaŋo amötu iya henye, “Bu ma, ëzë atɔ'bo oba riti ne 'de ta da ma. Anza kö'du komba 'bama, kö'du komba 'beyi ra.”

⁴⁰ Mo ënyi a'ba zi vo lö'bö wota ne'e, i'ja zë ako'do, mo iya zi Petero henye, “Hala 'e wota ne ɔ'bo'e dë zi bi kida ma aba gbï le nje kadra kölö?”

⁴¹ Alima'e nzo bi kida mötu aba, kazi alëpiye mi kö'du yonzɔ. Di'di ra omba, ida ra kazi kyigɔ.

⁴² Yësu ënyi i'bë kpa löhu mi da riyö a mötu, iya henye, “Bu ma, ëzë köfö 'ba riti nenye oba dë, ma ki'ja riti mi da kö'du komba 'beyi.” ⁴³ Mo a'ba i'ja vo lö'bö ne'e, kpa löhu ako'do, zë ɔ'bɔnni dë zi lima na ngö. ⁴⁴ Yësu ënyi ila zë löhu i'bë 'de amötu ma da wota mo iya kpa kö'du kölö ne.

⁴⁵ Mo a'ba zi vo lö'bö'e iya henye, “Ëdiye gba a ko'do re 'e alawo? Ongɔ'e te, kadra 'ba zi Wisi a Vidi ki'di, zi vidi kyënyë'e oko ku. ⁴⁶ Ënyi di'bë'e. Ongɔ'e te, kora mati asusu ma ne ëdi nenye.”

Kiri 'ba Yësu

(Mk. 14:43-50, Lk. 22:47-53; Yn. 18:3-12)

⁴⁷ Mati Yësu ëdi gba ame'do, Yudasi mo kölö tēmī vo lö'bö 'butë domoriyö ne'e, oko gbo. Mo aba vidi kayo ëdinni kulu, moɔɔ aba kala nni, kyedre 'ba vo karasa vidi kyedre ëti ra utunni zë. ⁴⁸ Yudasi o'do dakyinë kö'du maako zi vidi kayo ne'e zi yolo, iya henye, “Kora mati munzu ho mo ne, mo ra omba'e, iriye mo.” ⁴⁹ Yudasi i'bë mbiyi zi Yësu, iya henye, “Rakyëyi mëdi yi aba vo komoyandi,” unzu ho mo gbo.

⁵⁰ Yësu aya'ba do mo iya henye, “Aboka ma, o'do kö'du mati ayi go mo kandi.” Zë ayinni, irinni Yësu anda'banni mo gbo gö. ⁵¹ Ma kölö

tēmī vo lō'bō mati Yēsu aba ne, oto kulu 'bēnī tēmī sirikpa iga mbili vo lō'bō 'ba vo karasa, ikye yaga. ⁵² Yēsu iya zi mo henye, “Aya'ba kulu 'bēyī ne hulēhu ga bi mo. Zē biya mati irīnnī kulu ne, akofo zē kulu aba. ⁵³ Ayolō'e dē makako'jo 'Bu ma kō'du wa kōnyī, kandi mo akutu kyō ta da malayika kpuluku'butē dōmorīyō 'ba vo wehe? ⁵⁴ Kō'du ne ako'dō rē nī zi tēdī kaa mati kō'du yōru iya mo'dō rē nī.”

⁵⁵ Yēsu ēnyī ame'do zi vīdī kayo ne'e, iya henye, “Ayiye kulu mōvo aba kala'e, zi ma kīrī mo kaa ma vo kō'du kī'dī pere? 'Duwī ma lima akaṇo kō'du yandi mī yēkēlu, irīye ma dē. ⁵⁶ Kō'du nenyē biya o'dō rē nī zi wa mati nēbiye ayōrunnī, mī kō'du yōru zi tayi tīnyō.” Vo lō'bō biya ilannī mo ahowēnnī.

Yēsu komo kyedre 'ba vurē'e

(Mk. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Yn. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Zē mati irīnnī Yēsu ne, obannī mo tī'bē mo aba liṇo 'ba Kayafa kyedre 'ba vo karasa, bi mati vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dīye nnī vīdī kyedre ētī atoto rē nnī ga bi kōlō. ⁵⁸ Petero usu gō mo ta bi kōwo le bi 'ba vurē, liṇo 'ba kyedre 'ba vo karasa. Mo ī'bē ōdu bi 'ba vurē alima gbō akaṇo vo kanya ētī, kongō wa a'di ako'dō zi Yēsu.

⁵⁹ Vo da vo karasa 'e vīdī 'ba vurē'e kikyē ētī ayōnzōnnī zi mbērē kiga ra Yēsu zi mo kofo, ⁶⁰ zē ī'jannī kō'du kyēnyē maako dē, vīdī kayo ayinnī le ndōndo kiga gumu. Ndundu mo aba vīdī kora rīyō ayinnī, ⁶¹ iyannī henye, kora nenyē iya henye, “Ma kiha akaṇo yēkēlu 'ba Wīrī ne, yaa ko'do da wota aba ko'ba mo lōhu.”

⁶² Kyedre 'ba vo karasa ënyĩ riyë iya zi Yësu henye, “Anza da kö'du ya'ba aba dë, ga kö'du wasusu rë yĩ ne?” ⁶³ Yësu alima ti. Löhu kyedre 'ba vo karasa ame'do zi mo, iya henye, “Mĩ ru 'ba Wĩrĩ dīdī yaanya aba mĩ'dī yĩ ku mĩ lömu, ayada zi ze ëzë yĩ Korisito, Wisi 'ba Wĩrĩ ra.” ⁶⁴ Yësu aya'ba dō mo zi mo iya henye, “Mo ra kaa iya ne. Miya zi ye henye, tēmĩ kadra ma dagba ani, akong'o'e Wisi a Vīdī ta bi lima da kala tīrī 'ba Wĩrĩ kyigō tayi tēmĩ fōli 'ba komoriyë.” ⁶⁵ Mati kyedre 'ba vo karasa owo kö'du ne here, ënyĩ na kamo iza bōngō 'bōmo iya henye, “Ne kö'du sawiya ra. Domba kya kö'du 'ba vo hu kö'du dō rō dekpe. Owo'e kö'du sawiya ne ku. ⁶⁶ Asōsu'e a'di ra?” Zë aya'bannī dō mo iyannī henye, “Mo o'do kö'du kyënyë ku, mofo mo.” ⁶⁷ Zë o'binnī oro komo mo, u'bōnnī mo, zë maako'e isannī mo, ⁶⁸ iyannī henye, “Ayada zi ze Korisito, ëzë yĩ nēbī ra, ayada ëyī ra isa yī.”

Ha kiga 'ba Petero ta ra Yësu

(Mk. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Yn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Mati Petero ëdī lima yaga mĩ līnō 'ba Kalafa, vo lö'bō kōlō tēmĩ mbara 'ba kyedre 'ba vo karasa ayi zi mo iya henye, “Yī kpa Yësu aba tēmĩ Galilaya.” ⁷⁰ Mo iga hē nī ta da komo vīdī kayo ne'e biya. Mo aya'ba dō mo iya henye, “Ma yōlō kö'du ma ëdī ame'do gō mo ne dë, ⁷¹ ënyĩ asi wēnī yaga ha loko bi 'ba vurë. Mbara vo lö'bō agamo ongō mo iya zi vīdiye henye, mo Yësu 'ba Nazereta aba.” ⁷² Löhu Petero iga hē nī aya'ba dō mo iya henye, “Malōmu tīnyō mayōlō kora ne

dē.” ⁷³ Tisi yaa ta go mo vīdī kora mati ēdinnī toro ani ne, ayinnī zi Petero iyannī henye, “Yi ma kōlō tēmī zē, dayolo ze tēmī gērī me'do 'bēyī.” ⁷⁴ Petero iya henye, “Ma lōmu kō'du tīnyō ra mēdī ayada, ēzē anza dē here, Wīrī mī'dī riti zi ma. Ma yolo kora ne dē.” Zanga ēnyī ayapa, ⁷⁵ Petero asōsu kō'du ma Yēsu ayada zi nī iya henye, “Gba kazi yapa 'ba zanga, akiya da wota henye ere, ayolo ma dē.” Mo ēnyī asi gbo yaga akudu na kyēnyē.

27

Oba Yēsu komo Pilato
(Mk. 15:1; Lk. 23:1-2; Yn. 18:28-32)

¹ Kyere 'do da mīndō aba nbo, kyedre 'ba vo karasa'e nnī vīdī kyedre ētī i'dī kō'du 'bēnnī ombannī ku zi Yēsu kofo. ² Zē idannī mo nyori aba ikannī mo, i'dinnī mo zi Pilato, vo daliṅo mī turu 'ba Roma.

Koli 'ba Yudasi loo 'ba vo lō'bō'e

³ Mati Yudasi vo wasusu ayolo ombannī ku zi Yēsu kofo, mo ayasi kō'du litē 'bēnī ne, ēnyī oba kōhi n̄birīri 'butēwota ne kika mo hulēhu zi kyedre 'ba vo karasa vīdī kyedre ētī. ⁴ Yudasi iya zi zē henye, “Mo'do kō'du kyēnyē ku zi ma kora vo kazi kō'du kyēnyē ko'do ne kī'dī zi ye zi kofo.” Zē aya'bannī do mo zi mo iyannī henye, “Anza kō'du 'beze ra dē, kō'du 'bēyī ra.” ⁵ Mati Yudasi owo kō'du ne here, odrō kōhi ne komo zē ani mī yēkēlu, mo ēnyī asi i'bē ove gu nī gbo.

⁶ Kyedre 'ba vo karasa akōdu kōhi ne iya henye, “Nenye kōhi yama ra, mī kō'du kī'dī 'beze

anza dekpe zi kī'dī mī kutē 'ba wa sesi mī loko 'ba Wirī.” ⁷ Mati ombannī dō mo ku, ogonnī yaka gbō kōhi ne aba na bi 'ba zi yōku tu'dē maako'e kusu. ⁸ Kō'du nere ra, yaka ne ako'jo na yaka 'ba yama le ndenye. ⁹ Kō'du mati nēbī Yeremaya iya ne, ayi ku tīnyō. “Zē obannī kōhi ṇbirīri 'butēwota, mati vīdī 'ba Yiserele ombannī dō mo zi kopi ga kō'du mo, ¹⁰ Kōhi mo ne zi yaka kogo mo aba kaa mati Yere i'dī kō'du mo zi ma.”

Pilato ako'jo ha Yēsu

(Mk. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Yn. 18:33-38)

¹¹ Yēsu ɔrɔ komo vo daliṇɔ 'ba Roma, ako'jo hɔ mo iya henye, “Yi ra Yere vo damōku 'ba Yuda'e?” Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Mo ra kaa iya ne.” ¹² Mo ame'do dē na da kō'du ya'ba 'ba vo wa sōsu'e, mati kyedre 'ba vo karasa'e nnī vīdī kyedre nani ētī. ¹³ Pilato iya zi mo henye, “Owo kō'du mati asusunnī yī gɔ mo nenyē dē?” ¹⁴ Mati Yēsu omba dē zi da kō'du ma kōlō ya'ba ne, o'do Pilato gbō na rakaga.

Ikye vurē ra Yēsu zi kofo

(Mk. 15:6-15; Lk. 23:13-25; Yn. 18:39-19:16)

¹⁵ Mī kadra 'ba karama 'ba laga 'ba koli aba, vo daliṇɔ 'ba Roma ēdī kō'du aba zi kinga yaga vīdī mati vīdiye ako'jonnī kō'du mo tēmī kamba. ¹⁶ Mī kadra nani, kora maako ēdī mī kamba ru mo Barabasi, mo na yolo ga kō'du ko'do kyēnyē. ¹⁷ Mati vīdī kayo ne atoto rē nnī, Pilato ako'jo hē zē iya henye, “Ma vala ra omba'e zi ma kinga zi ye? Barabasi, kodo Yēsu mati ako'jo Korisito?” ¹⁸ Mo ayolo na laka, vo kalakonda 'ba Yuda'e i'dinnī Yēsu zi nī ga kō'du zē na mī kumbē.

¹⁹ Mati Pilato ëdî gba alima mî loko 'ba vurë, mbara 'bomo utu kö'du kise zi mo iya henye. "O'do kö'du ako dë zi kora vo kazi kö'du yaña ne, wîrî ayaza ma mî yondo ne aba ga kö'du mo." ²⁰ Kyedre 'ba vo karasa nnî vîdî kyedre ëtî alëlunnî da vîdî kayo ne'e zi ha Pilato ko'jo zi Barabasi kinga, Yësu zi kofo. ²¹ Pilato ako'jo ha vîdî kayo ne'e, iya henye, "Ma vala ra tēmî vîdî riyō nenyē'e, omba'e ma zi kinga zi ye?" Zë aya'bannî do mo iyannî henye "Barabasi." ²² Pilato ako'jo hë zë iya henye, "Mo'do a'di zi Yësu mati ako'jo Korisito ne?" Zë biya aya'bannî do mo iyannî henye, "Matötö mo." ²³ Pilato ako'jo hë zë iya henye, "Kö'du kyënyë a'di mo o'do?" Ayetonni hë nnî gbögbö gu kyembe aba, "Matötö mo."

²⁴ Mati Pilato ongo kö'du ma zi nî ko'do anza kpe, kazi vîdî ne ënyînnî na kamo, mo oba wini akaka kala nî ta da komo vîdî kayo ne'e, iya henye, "Manza dë mî koli 'ba kora nenyē. Ne kö'du ko'do 'be'e ra." ²⁵ Vîdî kayo ne'e biya aya'bannî do mo, iyannî henye, "Yama koli 'bomo malëpî gbo de ze gisi 'beze ëtî." ²⁶ Pilato inga Barabasi zi zë, ta pëtî mo, u'bö hu Yësu, i'dî mo gbo zi tötö.

*Vo wehe o'donni sawiya ra Yësu
(Mk. 15:16-20; Yn. 19:2-3)*

²⁷ Here vo kanya a Pilato obannî Yësu tî'bënnî mo mî loko 'ba vo kanya'e. Vo kanya kayo atoto rë nnî kpo ta da kapa mo. ²⁸ Zë otönnî bongö 'bomo usunnî bongö konda 'ba yere ro mo. ²⁹ Here zë o'donni safo tēmî kono ayöfunni

do mo. İ'dinnî moɔɔ 'ba yere kala mo ma tîrî alodronnî da womo nnî aba komo mo sawiya ko'do ro mo, zê iyannî henye, “Lima konda zi yî vo damöku 'ba Yuda'e.” ³⁰ Zê o'binnî oro komo mo, obannî moɔɔ u'bönnî do mo. ³¹ Mati zê indennî sawiya ko'do ku ro mo, zê otönnî bongo konda ne 'de ta ro mo, usunnî bongo omo gbî löhu ro mo. Here zê obannî mo gbö kika mo yaga zi töto mo.

Atötö Yësu

(Mk. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Yn. 19:17-27)

³² Mati zê ëdî tî'bënnî yaga, zê andosi dë nnî kora maako aba tēmî Sirënë ru mo Simona, vo kanya'e o'dönnî mo na kamo zi taka a Yësu kînjë. ³³ Zê ayinnî bi mati ako'jo Gologota ne, mî kö'du ya'ba aba “Bi 'ba Kiriyingo da.” ³⁴ Ani zê i'dinnî a'ji zi Yësu na susë wa kata aba kuwë, mati anene ta pëtî mo, mo omba dekpe kuwë. ³⁵ Mati zê atötönnî mo ku, zê ayanyannî bongo 'bomo tēmî kutë nnî födö ku'du aba zi yolo akalëpi zi ëyi. ³⁶ Tapëtî mo, alimannî ani mo kongö.

³⁷ Do mo riyë i'dinnî wayöru 'ba wasusu iya henye, “Nenye Yësu, yere 'ba Yuda'e” ³⁸ Zê atötönnî vo logo riyö dakapa Yësu, ma kölö da kala mo ma tîrî ma agamo da kala mo ma gali. ³⁹ Vidî mati ëdî lagannî ta da kapa ne, dë nnî njili Yësu lidi aba, iyannî henye, ⁴⁰ “Here omba tî'bë yëkelu ne kiha mo akaño, kuvö mo löhu mî ko'do da wota aba. Ayomo rë yî ëzë yî Wisi 'ba Wirî. Asi akaño ta da taka.”

⁴¹ Tēmî gëri kölö ne, kyedre 'ba vo karasa vo komoyandi 'ba vo kö'du kî'dî nnî vidî kyedre ëtî alimannî sawiya ko'do ra Yësu iyannî henye,

42 “Mo ayɔmo oka'e, ayɔmo rē nī dē. Anza mo ra dē yere 'ba Yiserele? Ēzē mo ayi ku akaŋo ta da taka yaanya aba dakoma 'da mī mo. 43 Mo oma mī Wiri, iya henye, ‘Nī Wisi 'ba Wiri ra.’ Laka dongo'e te, ēzē Wiri omba zi mo yɔmo yaanya aba.” 44 Vo logo mati atōtō zē da kapa Yēsu ne, alidi mo kpa here.

Koli 'ba Yēsu

(Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Yn. 19:28-30)

45 Mī kutē kadra aba mandōlu ayōfu dakaŋo ne biya, inde rē nī le ta pētī kadra wota aba. 46 Gba kaa kadra wota aba, Yēsu ēnyī udu gu kyembe aba iya henye, “Elōyī Elōyī lema sabakatani?” Mī kō'du ya'ba aba iya henye, “Wiri ama, Wiri ama, ila ma ga a'di ya?” 47 Kya vidī ma ēdī tɔrɔnnī ani ne, iyannī henye, “Mo ēdī Eliya ko'jo.”

48 Vidī ma kōlō tēmī zē aho kandi oba lifa usu mī a'ji i'dī da njili mɔvɔ, mo yɔnzɔ zi kuwē.

49 Kyamo'e iyannī henye, “Ƴrɔ dongo'e te, ēzē Eliya ēdī tayi zi mo yɔmo.” 50 Yēsu api riyē lōhu na kyembe ila lawo gbo.

51 Bongo mati ove mī yēkēlu 'ba Wiri ne mī mo aliza riyō ko ta riyē le akaŋo. Dakaŋo akohɔ rē nī, lutu alihannī, 52 da wogo ayēhu rē nnī biya, vidī kayo a Wiri mati olinnī ne, ēnyinnī gbo na didī tēmī koli. 53 Zē ilannī da wogo, ta pētī tēnyī 'ba Yēsu tēmī koli, ēnyī i'bēnnī mī gawo laka ani vidī kayo ongɔnnī zē.

54 Mati vo kyēlu 'ba vo kanya'e mati nnī mo aba, ēdinnī ga Yēsu kongo ne, ongɔnnī kinzikinzi biya wasisi mati o'do rē nī ne, zē na tere iyannī henye, “Mo tīnyō Wisi 'ba Wiri ra.” 55 Mbara kayo

mati ëdinnĩ Yësu konyi, usunnĩ gɔ mo ta Galilaya ne, ëdinnĩ atɔɔ ani bi kongɔ ta bi kowɔ. ⁵⁶ Mĩ kutë zë Mariya Magadala, Mariya ma 'ba Yemisi nnĩ Yosepa aba, mbara 'ba Zebedeyo.

Kusu 'ba Yësu

(Mk. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Yn. 19:38-42)

⁵⁷ Mati ëdĩ ku na hutaga, kora vo wa dakayo maako tēmĩ Arimataya, ru mo Yosepa ɔko gbo, mo kpa vo lö'bö 'ba Yësu ra. ⁵⁸ Mo ënyĩ i'bë ako'jo ha Pilato kö'du yöku Yësu. Pilato i'dĩ kö'du gbo kala konda aba zi yöku ne ki'dĩ zi Yosepa. ⁵⁹ Yosepa olo mĩ bongo ma kyiyi, ⁶⁰ usu mĩ wogo ënĩ mati mo ole mĩ ři'dĩ, kyigo ne. Mo alulu yitö kyedre ha wogo ne, isi i'bë wëni gbo. ⁶¹ Mariya Magadala nnĩ Mariya ma agamo ne aba, ëdĩ limannĩ ani bi kongɔ zo da wogo.

Vo kanya 'ba ga da wogo kongɔ'e

⁶² Mĩ ko'do 'ba ralawo aba, kyedre 'ba vo karasannĩ Farasi ëtĩ andosi dë nnĩ Pilato aba ⁶³ iyannĩ henye, “Kyedre dasösu ze, mati vo ndondo kyedre ne ëdĩ gba na wĩdĩ, mo iya henye, ‘Matënyĩ tēmĩ koli ko'do da wota aba.’ ⁶⁴ I'dĩ kö'du zi ga wogo 'bomo ne kongɔ na laka le mĩ ko'do 'ba da wota ne, kazi vo lö'bö 'bomo i'bë alogonnĩ yöku mo, akayadannĩ zi vidi henye, ere, mo ënyĩ ku tēmĩ koli. Ndundu ndondo ma nenyë atëdĩ ndra na kyënyë ta da ma dagba.”

⁶⁵ Pilato ayada zi zë iya henye, “Oba'e vo kanya'e zi ti'bënnĩ ga wogo ne kongɔ tēmĩ gëri ma laka.” ⁶⁶ Zë i'bënnĩ da wogo a'ba'bannĩ ga yitö ha wogo ne zi yada vidi maako ayëhu dë. Ilannĩ vo kanya ani zi gɔ mo kongɔ.

28

Tënyĩ tëmĩ koli

(Mk. 16:1-10; Lk. 24:1-12; Yn. 20:1-10)

¹ Ta pětĩ ko'do 'ba ralawo aba, mĩ kano bi kezi da mĩndö ko'do 'ba ralawo aba, Mariya Magadala nnĩ Mariya vere aba ënyĩ i'bënnĩ bi kongö da wogo. ² Kandi mĩ kadra nani kinzikinzi kyigö aköho bi. Malayika 'ba Yere ayi akaño ta komoriyë, alulu yitö ne 'de ta ha wogo alima gbö dö mo. ³ Kyinë mo na laka kaa bikanyi, böngö rö mo na kanyi kaa ři'dĩ 'ba mĩrë. ⁴ Vo kanya ma ëdinnĩ ga wogo ne kongö ne, zë na tere tese aba, mora a'bannĩ kaa vidi mati olinnĩ ku.

⁵ Malayika ame'do zi mbara ne'e, mo iya henye, "Ere'e dë, mayölo ku ëdiye bi koma kö'du Yësu ma atötö ne. ⁶ Mo anza dë kinye, mo ënyĩ ku, kaa mati mo iya. Ayiye kinye, ongö'e bi mati o'bannĩ mo zi mo. ⁷ I'bë'e kandi yaanya aba, ayada'e zi vo lö'bö 'bomo'e 'Mo ënyĩ ku tëmĩ koli. Yaanya aba mo ëdĩ ku ti'bë mĩ Galilaya dagba komo'e, ani aki'ja'e mo. Yaanya aba mayada ku zi ye.' "

⁸ Kandi ilannĩ da wogo tere aba, kpa na rakyenyi, ahonnĩ yada mo zi vo lö'bö 'bomo'e.

⁹ Kandi Yësu i'ja zë iya zi zë henye, "Rakyëyi mēdĩ eti." Zë ayinnĩ zi mo irinnĩ mo ta ndi mo amötunnĩ mo gbö. ¹⁰ Yësu iya zi zë henye, "Ere'e dë, i'bë ayada'e zi öndu ma'e zi ti'bënnĩ mĩ Galilaya aki'jannĩ ma ani."

Kö'du yēti 'ba vo kanya'e

¹¹ Mati mbara ne i'bënnĩ zi kö'du ne yada mo zi vo lö'bö 'bomo'e, kya 'ba vo kanya mati ëdinnĩ ga wogo ne kongö ne, ënyĩ i'bënnĩ hulëhu mĩ gawo

ayadannī kō'du mati o'do rē nī ne, biya zi kyedre 'ba karasa'e. ¹² Kyedre 'ba vo karasa'e adrōko rē nnī vīdi kyedre ēti, zē o'dōnnī yere 'bēnnī i'dinnī kōhi kyedre zi vo kanya ne'e. ¹³ Mora iyannī henye, “Iya'e henye, ‘Vo lō'bō 'bomo ayinnī yōndo aba alogonni yōku mo mati ēdiye ako'do.’ ¹⁴ Ēzē vo daliṅo owo kō'du ne, dakalēlu ze do mo dakiya henye, mo mī'dī riti dē zi ye.” ¹⁵ Vo kanya ne'e obannī kōhi ne, o'dōnnī te kaa kō'du mati ayada zi zē zi kō'do mo ne. Mora here, kō'du ne apere rē nī biya mī kutē Yuda'e kō'do ndenye aba ne.

Yēsu ayada rē nī zi vo lō'bō 'bēniye

(Mk. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Yn. 20:19-23; Loo 1:6-8)

¹⁶ Vo lō'bō 'butē domokölō ne ēnyī i'bēnnī da lutu mī Galilaya bi mati Yēsu ayada zi zē, zi ti'bēnnī do mo. ¹⁷ Mati zē ongōnnī mo, zē ayetōnnī mo. Mora here, kya 'ba vo lō'bō maako'e omannī dē. ¹⁸ Yēsu ehe kara, mora iya zi zē henye, “Kalakonda biya 'ba komoriyē dakaṅo aba, i'dī ku zi ma. ¹⁹ I'bē'e zi vīdi biya ta bi ne o'do'e zē na vo lō'bō ama. Abapatisiye zē mī ru 'ba 'Bu, Wisi, Lawo Kölō Laka aba, ²⁰ ayandiye zē zi korōnnī kō'du kī'dī mati mī'dī zi ye ne biya. Matēdī 'e ēti 'duwī le mī ndundu 'ba daliṅo aba.”

Morokodo
Portions of the Holy Bible in the Morokodo language
of South Sudan

copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Morokodo

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

b81b7ca7-810b-5cb2-913f-b28f08d9c01d